TARİH ÇARPITICILARI

TARİH ÇARPITICILARI

SSCB Enf. Bürosu - STALİN

inter
yayınları

TARİH ÇARPITICILARI

SSCB ENFORMASYON BÜROSU
&
STALİN

TARİH ÇARPITICILARI

SSCB Enformasyon Bürosu & STALİN

Çeviren:
İSMAİL YARKIN

Bu derlemenin birinci bölümünde yer alan «Tarih Çarpıtıcıları (Bir Tarihsel Düzeltme)», Berlin'de Verlag «Tägliche Rundschau» tarafından yayınlanan «Neue Welt» adlı onbeş günlük derginin Şubat 1948 tarihli üçüncü sayısından;

J.V. Stalin'in II. Dünya Savaşı'ndan önceki iki Parti Kongresine sunduğu raporların «Uluslararası Durum» ilgili bölümlerinin ilgili alt bölümleri ile, Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne saldırısından sonra 1941 ve 1942 yıllarındaki Savunma Halk Komiseri olarak konuşma ve emirlerinden oluşan ikinci bölüm, Verlag Roter Morgen tarafından 1976'da Batı Almanya/Dortmund'da yayınlanan Stalin, Eserler, cilt 13 ve 14'ten dilimize çevrilmiştir.

1. Basım: Haziran 1989

Dizgi-Baskı: Teknografik Matbaacılık A.Ş.
Kapak Baskı: Anka Ofset

İnter Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.
Babıâli Cad. No: 14/3 Cağaloğlu - İST.

ÖNSÖZ YERİNE

«Bu yıl, İkinci Dünya Savaşının 'resmen' başlamasının 50. yıldönümüdür. Bundan 50 yıl önce; 1 Eylül 1939'da Hitler ordusunun Polonya'ya saldırısı ile 'resmen' başladı II. Dünya Savaşı.

Bütün dünyada burjuva tarihçilerinin büyük çoğunluğu, en başından beri II. Dünya Savaşı'nın başlangıcında diğer batılı emperyalist güçlerin 'suç ortaklığını' gizlemek; ve emperyalist «Nazi Alman İmparatorluğu'nun» suçunu hafifletmek için, İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasını, Almanya-Sovyetler Birliği arasında 23 Temmuz 1939'da yapılan «Saldırmazlık Antlaşması»na bağlamış; ve ikisi de birbirinden kötü iki 'totaliter rejim'in dünyayı maceraya sürüklediklerini vb. vb. anlatmıştır; anlatmaktadır.

Bu 'tarih çarpıtıcısı' tezi 'ispatlamak' için eldeki tüm araçlar kullanılmıştır; kullanılmaktadır.

İkinci Dünya Savaşı'nın çıkışının 50. yıldönümünde de bu «tarih çarpıtması», özellikle Hitler Almanya'sının devamı Batı Alman emperyalist devlet temsilcilerinin 1 Eylül'de başlayacak Polonya ziyareti dolayısı ile de en yoğun şekilde propaganda edilecektir.

Tarih daha şimdiden Polonya'da da yeniden yazılmaya başlanmış; Hitler faşistlerinin düzenlediği 'Katyn

Katliamı'*nın; aslında Kızıl Ordu'nun, evet, bizzat Stalin'in!! işi olduğu bu yıl Polonya 'Resmi Tarihi'nin parçası olmuştur.

Sovyetler Birliği'nde de gözlerini Stalin düşmanlığı bürümüş birtakım revizyonist tarihçiler; batılı burjuva tarihçilerinin tezlerini 'resmi' tarih haline getirmek yolunda ilerlemektedir.

Son olarak Sovyet revizyonist tarihçisi Viktor Suvorov, açıkça Hitler faşistlerinin «Sovyetler Birliği'nin saldırısını önlemek için saldırı» tezinin doğruluğu'nu savunan tezleri ile gelişmenin ne yönde olduğunu göstermektedir. (Bkz. «Der Spiegel» 6/1989.)

İşte bu durumda burada yayınladığımız yazılar Stalin'in ve onun önderliğindeki Sovyetler Birliği'nin İkinci Dünya Savaşının çıkışı ve Sovyetler Birliği'ne Nazi Alman ordularının saldırısı konusundaki değerlendirmelerini içeren birinci elden *belgeler* olarak, bugünkü 'tarih revizyonizminin' boyutlarını göstermek için önemlidir.

Okuyucu böylece Sovyetler Birliği'nin Stalin dönemindeki resmi tavrını birinci elden tanıyacak; hem burjuva tarihçilerinin ve hem de onların içindeki bugünkü Sovyet revizyonist tarihçilerinin tezleri ile karşılaştırma fırsatı bulacaktır.

Yayınladığımız yazılardan birincisi:

Sovyetler Birliği Enformasyon Bürosu adına 1948 yılında yayınlanmış olan bir yazıdır. Yazı o dönemde ABD Dışişleri Bakanlığı adına yayınlanan ve tarih çarpıtmaları ile dolu bir propaganda broşürüne Sovyetler Birliği'nin resmi cevabıdır.

---

* Polonya'da Katyn'de Polonya ordusunun 4000'e yakın subayının toplu mezarı bulunmuş; bunun Nazi ordusunun bir katliamı olduğu araştırmalarla ortaya konmuştur.

Ek olarak, İkinci Dünya Savaşı öncesi SBKP/B'nin gelişmeleri nasıl değerlendirdiğini gösteren Stalin'in XVII. (1934) ve XVIII. (1939) Parti Kongresine sunduğu raporların ilgili bölümlerini; ve Stalin'in Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne saldırısı ertesi konuşmalarını yayınlıyoruz.

II. Dünya Savaşı tarihinin doğru kavranması açısından bu yazıların yararlı olacağını düşünüyoruz.»

İNTER

I. BÖLÜM

TARİH ÇARPITICILARI

(BİR TARİHSEL DÜZELTME)

SSCB Enformasyon Bürosu
1948

TARİH ÇARPITICILARI

(Bir Tarihsel Düzeltme)

ABD Dışişleri Bakanlığı, İngiliz ve Fransız Dışişleri Bakanlıklarının da katılımı ile, Ocak sonunda, raporlardan ve Hitler'in diplomatik memurlarının günce-lerinden oluşan bir derleme yayınladı ve buna «Nazi-Soviet Relations 1939-1941» (Nazi-Sovyet İlişkileri 1939-1941) şeklinde gizemli bir başlık attı.

Bu derlemenin önsözünde belirtildiğine göre, ABD, Büyük Britanya ve Fransa hükümetleri, Amerikan ve İngiliz askeri makamları tarafından Almanya'da ele geçirilen Alman Dışişleri Bakanlığı'nın 1918-1945 yılları arasındaki arşiv belgelerini yayınlama konusunda daha 1946 yazında anlaşmışlardır. Burada, yayınlanan derlemenin yalnızca 1939-1941 yıllarına ait belgeleri içermesi göze batmaktadır. ABD Dışişleri Bakanlığı buna karşın, daha önceki yıllara, öncelikle de Münih dönemine ait belgeleri derlemeye almamış, yani dünya kamuoyundan gizlemiştir. Bu elbette bir raslantı değildir ve tarihsel doğrular karşısında nesnel ve güvenilir bir tutumla hiçbir ortak yanı olmayan bir niyetle yapılmıştır.

Hitler memurlarının gözden geçirilmemiş ve keyfi seçilmiş anılarından oluşan bu tekyanlı derlemenin yayınlanmasını, dünya kamuoyu önünde herhangi bir şekilde de olsa haklı çıkarmak için, İngiliz ve Amerikan

basını, Ruslar'ın «Batı'nın Nazi diplomasisi üzerine tam bir raporu ortaklaşa yayınlama önerisini reddettiği» şeklinde tümüyle uydurma bir iddia ortaya atmışlardır.

İngiliz ve Amerikan çevrelerinin bu açıklaması olgulara uymaktadır.

Gerçekte, mesele aşağıdaki gibidir: 1945 yazında dış basında, Almanya'da ele geçirilen belgelerin yayınlanması için İngiltere'de hazırlıkların yapıldığı şeklinde haberler çıkınca, Sovyet Hükümeti, Büyük Britanya Hükümetine başvurdu ve Sovyet bilirkişilerinin İngiliz ve Amerikan birlikleri tarafından ele geçirilen belgelerin ortaklaşa tasnifi ve yayınlanmasına katılmasında ısrar etti. Sovyet Hükümeti, karşılıklı anlaşma olmaksızın bu belgelerin yayınlanmasını doğru görmedi ve ayrıca özenli ve objektif bir denetim olmaksızın bu belgelerin yayınlanmasının sorumluluğunu üstlenemezdi; çünkü bu temel önkoşul olmaksızın sözkonusu belgelerin yayınlanması, Anti-Hitler koalisyonuna üye devletler arasındaki ilişkileri yalnızca kötüleştirebilirdi. Foreign Office [İngiliz Dışişleri Bakanlığı —ÇN], Sovyet Hükümetinin ele geçirilen Nazi belgelerinin kopyalarının değiş-tokuşunu zamansız teklif ettiğini öne sürerek Sovyet önerisini reddetti.

Amerikan delegasyonunun, 6 Eylül 1945'de Almanya Kontrol Konseyi Politik Direktörlüğüne, Alman arşivlerinin ve belgelerinin kullanımına ilişkin taslak direktifler önerdiği de bilinmektedir. Bu proje, arşivlerin toplanmasında ve korunmasında bütün Almanya için bütünlüklü bir hareket tarzı ve Birleşmiş Milletlere üye devletlerin temsilcilerine bu arşivlere bakma hakkı öngörüyordu. Bunun dışında, belgelerin kopyalarını hazırlama ve yayınlama olanağı öngörülmekteydi. Bu talep, Politik Direktörlüğün oturumlarında tartışıldı, ama, kendilerine direktif verilmediği bahanesi ile, İngilizlerin ve

Amerikalıların talepleri üzerine ertelendi. ABD temsilcisinin, ABD Hükümetinin yeni bir öneri üzerinde çalıştığını ve sunulan projenin geçersiz sayılmasını rica ettiğini açıklamasından sonra, sorun Politik Direktörlüğün gündeminden kaldırıldı.

Sovyet Hükümetinin Alman arşiv malzemelerinin yayına hazırlanmasına katılmayı reddettiği iddiası, bundan dolayı gerçek dışıdır.

Sözkonusu derlemenin yayınlanması ile birlikte, ABD ve ona bağımlı ülkelerde, sanki büyülü bir söz söylenmiş gibi; konusunu 1939'da Sovyetler Birliği ile Almanya arasında imzalanan ve sözde Batılı güçlere karşı yöneldiği iddia edilen saldırmazlık paktının oluşturduğu yeni bir kışkırtma ve dizginsiz bir iftira kampanyası başladı.

Sovyetler Birliği ile Almanya'nın 1939-1941 yılları arasındaki ilişkileri üzerine belgelerin yayınlanması ile, ABD'de gerçekte hangi gayenin güdüldüğüne ilişkin bir kuşku olamaz. Olaylar nesnel olarak ortaya konulmak istenmemekte; daha ziyade, gerçek olayların tahrif edilmiş bir tablosu verilmek, Sovyetler Birliği üzerine yalanlar ve iftiralar yayılmak ve onun saldırgan ve anti-demokratik güçlere karşı gerçekten demokratik ve dürüst savaşçı olarak sahip olduğu uluslararası nüfuz kırılmak istenmektedir.

Bu düzenbaz hareket tarzı, Anglo-Sakson ülkelerin yöneticisi çevrelerinde müttefikler arası ilişkilerin özüne ilişkin tipik olan görüşlerden kaynaklanmaktadır. Bu görüşler doğrultusunda, müttefikler arasında namuslu ve dürüst ilişkiler sürdürmek, karşılıklı güven vermek ve birbirlerini desteklemek yerine, müttefikini zayıflatmak, onu bencilce kullanmak ve onun sırtından kendi konumunu güçlendirmek amacıyla, iftira da dahil olmak

üzere her türlü aracın kullanıldığı bir politika izlenmektedir.

ABD yönetici çevrelerinin, Sovyetler Birliği'ne karşı iftira kampanyalarının yardımıyla, Sovyetler Birliği ile ilişkilerin düzelmesinden yana olan kendi ülkelerindeki ilerici unsurların etkisini ortadan kaldırma çabaları da gözden kaçırılmamalıdır. ABD'deki ilerici unsurlara karşı vurulan darbe, kuşkusuz ki, onların bu yılın sonbaharında yapılacak başkanlık seçimlerindeki etkilerini zayıflatma amacını da gütmektedir.

Derleme, Hitler'in diplomatik memurları tarafından Alman diplomatik kalem odalarının en gizli bölümlerinde üretilen bir yığın belgeyi içermektedir. Tek başına bu durum bile; son derece tekyanlı ve tarafgir olan, olayları Hitler hükümetinin bakış açısından ortaya koyan ve bu olayları Hitler faşistleri açısından uygun bir tarzda gösterme amacına sahip bu belgelerin, tekyanlı kullanılmaması ve yayınlanmaması için bir uyarı olmalıydı. Sovyet Hükümeti, o dönemde Almanlardan ele geçirilen belgelerin özenle, ortak bir şekilde gözden geçirilmeksizin tekyanlı bir şekilde yayınlanmasına bundan dolayı karşı çıktı. Resmi Fransız basın ajansı France Presse bile, belgelerin üç hükümet tarafından Sovyetler Birliği'nin bilgisi olmaksızın yayınlanma tarzının, «normal prosedüre tamamen uymadığını» itiraf etmek zorunda kaldı.

İngiliz Hükümeti, her şeye rağmen, bununla hemfikir değildi. Amerikan, İngiliz ve Fransız Hükümetleri, Alman belgelerini tekyanlı yayınlarken, Hitler saldırısına karşı mücadelenin ana yükünü taşıyan Sovyetler Birliği'ni karalamak için tarihi çarpıtmaktan çekinmediler.

Bu hükümetler böylelikle, böyle bir tekyanlı davranış tarzının sonuçlarının tam sorumluluğunu üstlendiler.

Böylesi koşullar altında Sovyet Hükümeti, Sovyet Hükümetinin eline geçen ve sözkonusu hükümetlerin kamuoyundan gizlediği; Hitler Almanyası ile İngiliz, Fransız ve ABD Hükümetleri arasındaki ilişkiler üzerine belgeleri yayınlama hakkını kendinde görmektedir. Onlar bu belgeleri gizli tutmakta ve yayınlamak istememektedirler. Ama biz, bütün bu olup bitenlerden sonra, tarihsel gerçeğin yeniden yerli yerine oturtulmasını mümkün kılmak için, bunların kamuoyuna açılmaları gerektiğini düşünüyoruz.

Sovyet Hükümetinin elinde, Hitler Almanya'sının yenilgiye uğratılması sırasında Sovyet birlikleri tarafından ele geçirilen önemli belgeler bulunmaktadır. Bunların yayınlanması, Hitler saldırısının ve İkinci Dünya Savaşının hazırlanma ve gelişme sürecini günyüzüne çıkarmaya katkıda bulunacaktır.

SSCB Bakanlar Kurulu nezdindeki Sovyetler Birliği Enformasyon Bürosu tarafından bugün yayınlanan tarihsel düzeltme: «Tarih Çarpıtıcıları» da aynı göreve hizmet etmektedir.

Buna ilişkin gizli belgeler en yakın zamanda yayınlanacaktır.

I
ALMAN SALDIRISININ HAZIRLANMASI NASIL BAŞLADI

Amerikalı sahtekârlar ve onların İngiliz-Fransız yardakçıları, İkinci Dünya Savaşı'na varan Alman saldırganlığının hazırlanmasının, ancak 1939 sonbaharında başladığı izlenimini uyandırmaya çalışıyorlar. Ama her şişirilmiş sansasyona isteklice kulaklarını kabartan saf dil insanlardan başka kim bu oltaya düşebilir? Al-

manya'nın, Hitler'in iktidarı ele almasından hemen sonra savaş hazırlığına başladığını kim bilmez? Ayrıca, Hitler rejiminin, Alman tekelci çevreleri tarafından, Büyük Britanya, Fransa ve ABD'deki yönetici kampın tam onayı ile kurulduğunu kim bilmez?

Savaş için silahlanmak ve en yeni silahları sağlamak amacıyla, Almanya, ağır sanayiini ve her şeyden önce de Ruhr bölgesinin maden ocaklarını ve silah sanayiini yeniden kurmak ve geliştirmek zorundaydı. Versay Antlaşması'nın boyunduruğuna koşulan Almanya, Birinci Dünya Savaşı'ndaki yenilgisinden sonra, bunu kısa zamanda kendi gücüyle başaramazdı. Amerika Birleşik Devletleri, Alman emperyalizmine bunun için büyük destekte bulundu.

Amerikan bankalarının ve tröstlerinin, Hükümetin tam onayı ile, Versay sonrası dönemde, Alman savaş potansiyelinin yeniden kurulmasında ve geliştirilmesinde kullanılan milyarlarca doları Alman ekonomisine yatırdıklarını ya da kredi olarak Almanya'ya verdiklerini kim bilmez ki?

Versay sonrası dönem, bilindiği gibi, Alman savaş sanayiini, özellikle de Alman savaş potansiyelini yeniden kurmayı hedefleyen tüm bir önlemler sistemini Almanya'ya getirdi. Burada, ABD ve İngiltere'nin, sayesinde Alman sanayiini Amerikan ve İngiliz tekellerine bağımlı kılmayı düşündükleri Almanya için Dawes Onarım Planı büyük bir rol oynadı. Dawes planı, yabancı —öncelikle Amerikan— sermayesinin güçlü bir şekilde akışı ve Alman sanayiinde demir atması için yolu açtı. Sonuç; daha 1925 yılında Alman ekonomisinin üretim aygıtının yoğun yeniden donatımı süreci ile bağıntılı olan kalkınmasının başlaması oldu. Aynı zamanda, 1927 yılında 1913 yılının düzeyine erişen Alman ihracatı güçlü bir şekilde arttı; bu artış mamul maddelerde ise bu dü-

zeyi (1913 yılının fiyatları ile) hatta % 12 geçti. 1924'ten 1929'a kadarki altı yıl içinde, 10-15 milyar Mark uzun vadeli ve 6 milyar Mark'ın üzerinde kısa vadeli yabancı sermaye yatırımı Almanya'ya aktı. Bazı kaynaklara göre, sermaye yatırımının boyutu çok daha büyüktü. Bu, Alman ekonomik gücünün, her şeyden önce de savaş potansiyelinin muazzam bir şekilde güçlenmesine yol açtı. Bütün uzun vadeli kredilerin toplamının % 70'inden az olmayan Amerikan sermaye yatırımları, burada tayin edici öneme sahiptir.

Alman ağır sanayiinin finanse edilmesinde, Amerikan sanayii ile Alman sanayii arasındaki en sıkı bağların kurulmasında ve biçimlendirilmesinde, başlarında du Pont, Morgan, Rockefeller, Lamont aileleri ile diğer ABD sanayi kodamanlarının bulunduğu tekellerin oynadığı rol elbette bilinmektedir. Önde gelen Amerikan tekellerinin, Almanya'nın ağır sanayii, silah tekelleri ve bankaları ile en sıkı bağları vardı. Otomobil tröstü General Motors'un en büyük hissedarlarından biri olan önde gelen Amerikan kimya tekeli du Pont de Nemours ve İngiliz emperyal kimya tröstünün (Imperial Chemical Industries), Alman kimya tekeli «I. G. Farbenindustrie» ile sıkı sınai ilişkileri vardı ve bununla 1926 yılında barut satışı için dünya pazarlarının paylaşılması üzerine bir kartel anlaşması imzaladılar. Philadelphia'daki (ABD) «Rohm & Haas» firmasının yönetim kurulu başkanı, savaştan önce aynı firmanın Darmstadt'taki (Almanya) şefinin ortaklarından biriydi. Geçerken söyleyelim, bu tekelin eski müdürü Rudolf Müller şimdi işlerini her iki «zon»da*da yürütüyor ve Hıristiyan-Demokrat

* «Bizonien»: Nazi Almanya'sının teslim olmasından sonra Sovyetler Birliği'nin işgali altındaki Alman toprakları bir «zon»u oluşturuyordu; diğer müttefiklerin işgali altındaki Alman toprakları ise diğer «zon»u —ÇN.

Parti'nin (CDU) yönetici çevrelerinde önemli bir rol oynuyor. I.G. Farbenindustrie'nin başkanı ve Deutsche Bank'ın yönetim kurulu üyesi Alman kapitalisti Schmitz, 1931'den 1939'a kadar Amerikan firması General Dyestuff Corporation'ı kontrol ediyordu. 1938 Münih Konferansından sonra Amerikan petrol tröstü Standard Oil, I. G. Farbenindustie ile bir anlaşma yaptı. Bu anlaşmaya göre, I. G. Farben, ABD'de üretilen uçak benzininden gelen kâra ortak ediliyor ve karşılığında da Almanya'nın o zaman savaş amacıyla depoladığı sentetik benzini Almanya'dan ihraç etmekten severek vazgeçiyordu.

Böylesi bağlantılar yalnızca ABD'nin kapitalist tekelleri için sözkonusu değildir. Yalnızca ticari değil, aynı zamanda askeri önemde de olan en sıkı iktisadi ilişkiler, savaştan hemen önce örneğin Federation of British Industries (Britanya Sanayi Federasyonu) ile Alman Reichsgruppe Industrie [İmparatorluk Sanayi Grubu —ÇN] arasında vardı. Bu her iki tekel birliğinin temsilcileri, 1939'da Düsseldorf'ta bir ortak açıklama yayınladılar. Bu açıklamada, diğer şeylerin yanısıra, anlaşmanın amacının «karşılıklı her iki ülkenin sanayi sistemleri arasında mümkün olduğunca tam bir işbirliğinin sağlanması» olduğu söyleniyordu. Ve bu, Hitler Almanya'sının Çekoslovakya'yı yuttuğu dönemde oluyordu! Londra «Economist» dergisinin bu vesileyle şunları yazması bir mucize değildir: «Aklı başında insanların şuurunu yitirtebilecek şey, biraz da Düsseldorf havasında yatmıyor mu?»*

Amerikan —ama aynı zamanda İngiliz— sermayesi ile Alman sermayesi arasındaki sıkı kaynaşmanın ka-

* Alıntı: Corwin D. Edwards, Economic and Political Aspects of International Cartels (Uluslararası Kartellerin Ekonomik ve Politik Yönleri), Government Printing Office, Washington 1944.

rakteristik bir örneğini, Stinnes, Thyssen ve Ruhr bölgesinin diğer sanayi kodamanları tarafından kurulan Alman çelik tröstü Vereinigte Stahlwerke A. G.'nin [Birleşik Çelik İşletmeleri A. Ş. —ÇN] önder rolü oynadığı ve merkezleri New York ve Londra'da bulunan meşhur Schröder Bankası sunmaktadır. Bu bankanın işlerinde, Londra, Köln ve Hamburg Schröder'lerinin New York' taki firması J. Henry Schröder Banking Corporation'ın müdürü Allen Dulles, tayin edici sözü söylüyordu. Bu bankanın New York'taki merkezinde, Bay Marshall'ın şimdiki baş danışmanı John Foster Dulles tarafından yönetilen ünlü avukatlık firması (law firm) Sullivan & Cromwell, önde gelen bir rol oynuyordu. Bu firmanın, Alman sanayiine dev sermayeler yatıran; Rockefeller'in dünya çapındaki petrol tröstü Standard Oil ve ABD'nin en büyük bankası Chase National Bank ile sıkı bağları vardır.

Almanya'da Versay sonrası dönemde enflasyon durdurulup, pazar istikrara kavuşturulur kavuşturulmaz, R. Sasuly'nin 1947'de New York'ta yayınlanan kitabında vurgulandığı gibi, kelimenin tam anlamı ile, Almanya'ya bir yabancı kredi akışı başladı. Almanya'nın dış borçları 1924'ten 1930'a kadar 30 milyar Mark'tan fazla arttı.

Yabancı sermayenin —esas olarak da Amerikan sermayesinin— yardımı ile Alman sanayii, öncelikle de Vereinigte Stahlwerke A. G., geniş ölçüde yeniden kuruldu ve modernize edildi. Bazı krediler doğrudan, yeniden silahlanmada başrolü oynayan firmalara aktı.*

Vereinigte Stahlwerke'nin bu yıllarda finanse edilmesinde, İngiliz-Alman-Amerikan Schröder Bankası'nın yanısıra, direktörleri arasında yıllar boyunca şimdiki ABD Savunma Bakanı Forrestal'ın da bulunduğu en bü-

* Richard Sasuly, I. G. Farben, Boni & Gaer, New York 1947, s. 80.

yük New York bankalarından biri olan Dillon, Read & Co., önde gelen bir rol oynadı.*

Tam da Amerikan dolarlarının bu altın yağışı, Hitler Almanyası'nın ağır sanayiini ve her şeyden önce de silah sanayiini canlandırdı. Atlantik ötesi tekeller tarafından Hitler Almanyası'nın savaş ekonomisine yatırılan bu milyarlarca Amerikan doları, Alman savaş potansiyelini yeniden kurdu ve Hitler rejiminin eline saldırısını yürütmek için gerekli olan silahları verdi.

Kısa bir süre içinde Almanya, esas olarak Amerikan tekellerinin maddi yardımına dayanarak, muazzam miktarda birinci sınıf savaş malzemesi, binlerce tank, uçak, top, en yeni tipte savaş gemileri ve diğer silah türlerini üretebilecek durumda olan güçlü bir silah sanayii yarattı.

Tarih çarpıtıcıları, bütün bunları doğrulamak istemiyorlar. Hitler saldırganlarını silahlandıran, İkinci Dünya Savaşına yol açan ve insanlığa milyonlarca ve on milyonlarca kurbana malolan ve tarihte bir örneği daha olmayan bir savaş felaketine yol açan politikaların sorumluluğundan kaçmaya çalışıyorlar.

Hitler saldırısının ilk ve en önemli önkoşulunun; Almanya'nın ağır sanayiinin ve diğer savaş sanayiinin; ancak Amerika Birleşik Devletleri egemen çevrelerinin doğrudan ve geniş çaplı mali yardımı ile mümkün olan yeniden doğuşu ve yenilenmesi olduğu unutulmamalıdır.

Ama bu daha hepsi değil.

Hitler saldırısının başlamasını teşvik eden bir di-

---

* Stock Exchange Year Book, Londan 1925; Who's Who in America; Who's Who in American Finance, Banking and Insurance; Moody's Manual of Railroads and Corporation Securities; Poor's Manual, 1924-1939.

ğer tayin edici koşul, İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevrelerinin, Hitler Almanya'sını «yatıştırma»* politikasıdır; kollektif güvenliğe sırt dönme politikası olarak tanınan politikasıdır. Bugün İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevrelerinin, kollektif güvenliğe sırt çevirmede, Alman saldırısına karşı çıkmayı reddetmede, Hitler Almanya'sının saldırgan taleplerinin kaydırılmasında cisimleşen tam da bu politikalarının, İkinci Dünya Savaşı'na yol açtığı artık herkesçe bilinmektedir.

Olgulara bakalım.

Daha Hitler'in iktidara geçmesinden kısa bir dönem sonra, İngiltere ve Fransa Hükümetlerinin çabası sonucu, 1933'te Roma'da dört güç —Büyük Britanya, Almanya, Fransa ve İtalya— arasında bir «Uyum ve İşbirliği Antlaşması» (Pact of Accord and Co-operation) imzalandı. Bu antlaşma, İngiliz ve Fransız Hükümetleri ile, daha o zamanlardan saldırı niyetlerini gizlemeyen Alman ve İtalyan faşizmi arasında kirli bir pazarlıktı. Faşist devletlerle yapılan bu antlaşma, aynı zamanda, barışsever güçlerin saldırgan devletlere karşı birleşik cephesini pekiştirme politikasına sırt çevirme anlamına geliyordu. O sıralar toplanan silahsızlanma konferansında, bir saldırmazlık antlaşması ve saldırganın tanımı üzerine bir antlaşma imzalanması şeklindeki Sovyet önerisi tartışmaya sunulmuş bulunuyordu. Bu silahsızlanma konferansına katılan diğer güçleri atlatan Büyük Britanya ve Fransa; Almanya ve İtalya ile pazarlığı so-

* «Befriedungspolitik» = «Appeasement Policy»: II. Dünya Savaşı öncesinde ve sırasında Batılı büyük güçler tarafından Nazi-Hitler Almanyası karşısında uygulanan; saldırgan devletin talepleri karşısında ona taviz vererek onu yatıştırma siyasetini anlatan tarihsel olarak oluşmuş somut bir kavram. Bu yazı içerisinde geçtiği yerlerde de böyle anlaşılmalıdır. —ÇN.

nuçlandırarak, dünya barışının ve halkların güvenliğinin sağlanmasına bir darbe indirdiler.

Bundan kısa bir zaman sonra, 1934'te, İngiltere ve Fransa, kendileri ile ittifak içinde olan baronların Polonya'sının SSCB'ne karşı düşmanca tavrından yararlanması için Hitler'e yardımda bulundular. Bu sayede, Alman saldırısının hazırlanmasında önemli bir aşama olan Alman-Polonya saldırmazlık antlaşması ortaya çıktı. Hitler bu antlaşmayı, kollektif güvenlik yandaşlarının saflarını karıştırmak ve bu örnekle Avrupa'nın kollektif güvenliğe değil de ikili antlaşmalara ihtiyaç duyduğunu gösterebilmek için kullandı. Bu, Alman saldırganlarına, kiminle ve ne zaman bir antlaşma imzalama ve kime ve ne zaman saldırma konusunda bizzat karar verme olanağı sağladı. Alman-Polonya saldırmazlık antlaşması, kuşkusuz, kollektif güvenlik binasındaki ilk ciddi çatlaktı.

İyice küstahlaşan Hitler, Alman Silahlı Kuvvetleri'nin yeniden kurulması amacıyla bir dizi önlem aldı; bu, İngiliz ve Fransız iktidar sahipleri tarafından herhangi bir itirazla karşılaşmadı. Tam tersine, hemen kısa bir dönem sonra, 1935'te, Ribbentrop'un bu amaçla geldiği Londra'da, Büyük Britanya'nın Alman deniz kuvvetlerinin Fransız savaş donanmasına nerdeyse eşit gelecek ölçüde yeniden kurulmasını onayladığı bir İngiliz-Alman filo antlaşması yapıldı. Ayrıca Hitler, İngiliz denizaltı filosunun % 45'ine denk gelecek toplam tonajda denizaltılar inşa etme hakkını elde etti. Hitler Almanya'sının; Versay Antlaşması'nda saptanan Almanya'nın silahlı kuvvetlerinin büyümesine ilişkin diğer kısıtlamaların ortadan kaldırılmasına yönelik olan ve İngiltere, Fransa ve ABD tarafından hiçbir direniş görmeyen tek yanlı eylemleri de bu döneme rastlamaktadır.

Faşist saldırganlar, ABD, Büyük Britanya ve Fran-

sa'nın açıktan destekleri sayesinde, her geçen gün daha açgözlü hale geldiler. Almanya ve İtalya'nın Habeşistan ve İspanya'daki askeri müdahalelerinde o sıralar zorluk çekmemeleri, elbette bir rastlantı değildir.

Yalnızca Sovyetler Birliği, tutarlı ve kararlı bir şekilde barış politikasını sürdürdü ve aynı zamanda Milletler Cemiyeti'nin üyesi olan Habeşistan'ın hak eşitliği ve bağımsızlığı ilkesini ve İspanya'nın meşrû cumhuriyetçi hükümetinin, Alman-İtalyan müdahalesine karşı mücadelesinde demokratik ülkeler tarafından desteklenmesi hakkını savundu.

V. M. Molotov, SSCB Merkez Yürütme Komitesi'nin 10 Ocak 1936'daki oturumunda, Habeşistan'a yapılan İtalyan saldırısı dolayısıyla şunları söyledi:

> «Sovyetler Birliği, Milletler Cemiyeti'nde bu ilkeye; bütün devletlerin devlet bağımsızlığı ve ulusal hak eşitliği ilkesine olan sadakatini, küçük ülkelerden biri —Habeşistan— örneğinde gösterdi. Ayrıca, Sovyetler Birliği, Milletler Cemiyeti'ne katılımını, emperyalist saldırgana karşı yönelen çizgisini pratiğe geçirmek için kullandı.»*

V. M. Molotov, o dönemde şunları söyledi: «İtalyan-Habeşistan Savaşı, bir dünya savaşı tehlikesinin daha da büyüdüğünü, Avrupa'yı giderek daha fazla sardığını göstermektedir.»**

Ama ABD, Büyük Britanya ve Fransa Hükümetleri, faşist haydutların kendi gözleri önünde artan bir şekilde küstahlaşarak kurbanlarını bir bir boğazladıkları bu

---

* V. M. Molotov, 1935 ve 1936 Yıllarındaki Makaleleri ve Konuşmaları, s. 176, Rusça.

** Aynı eser, s. 177.

dönemde ne yaptılar? Alman ve İtalyan saldırganlarını durdurmak, halkların ayaklar altına alınan haklarını savunmak, barışı korumak ve yaklaşmakta olan İkinci Dünya Savaşını durdurmak için parmaklarını bile kıpırdatmadılar.

Yalnızca Sovyetler Birliği, faşist saldırganların önünü almak için olanakları ölçüsünde her şeyi yaptı. Sovyetler Birliği, kollektif güvenliğin önayakçısı ve öncü savaşçısı olarak öne çıktı. Daha 6 Şubat 1933'te Sovyetler Birliği temsilcisi M. M. Litvinov, Genel Silahsızlanma Komisyonu'nda, saldırının ve saldırganın tanımının yapıldığı bir deklarasyon kabul edilmesini önerdi. Sovyetler Birliği, saldırganı tanımlama önerisinde, genel güvenlik ve maksimal silahsızlanma üzerine daha kolay bir anlaşma yararına, «kendilerini haklı çıkarmaları için her türlü bahanenin önünü almak» amacıyla «saldırgan» kavramını mümkün olduğunca tam olarak tanımlama zorunluluğundan hareket etti. Ancak konferans, İngiltere ve Fransa'nın önderliği altında, Alman saldırganın çıkarına ve yararına bu öneriyi reddetti.

Sovyetler Birliği'nin ve onun M. M. Litvinov'un önderliği altındaki Milletler Cemiyeti delegasyonunun, kollektif güvenliğin sürdürülmesi ve güçlendirilmesi için sürdürdüğü ısrarlı ve çetin mücadele herkesçe bilinmektedir. Tüm savaş öncesi dönemde, Milletler Cemiyeti'ndeki Sovyet delegasyonu, kollektif güvenlik ilkesini savundu ve Milletler Cemiyeti'nin her oturumunda, her komisyonunda, sesini bu ilkenin savunulması için yükseltti. Ama bilindiği gibi Sovyetler Birliği, çölde boşuna bağıran biri olarak kaldı. Bütün dünya, Sovyet Hükümeti adına Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri Bay Avenol'a Milletler Cemiyeti'nde tartışmaya sunulması amacıyla verilen kollektif güvenliğin güçlendirilmesi için önlemlere ilişkin Sovyet delegasyonunun önerilerini tanımak-

tadır. Ama, herhangi bir şeye girişilmeksizin bu önerilerin Milletler Cemiyeti'nin arşivine gömüldüğü de bilinmektedir.

O dönemler Milletler Cemiyeti'nde önderliği elinde bulunduran İngiltere ve Fransa'nın, bir Alman saldırısına karşı kollektif direnişi reddettikleri açıktı. Kollektif güvenlik, Alman saldırganın «yatıştırılması» şeklindeki yeni politikalarının, Nazi saldırganına ödünler verilmesi politikasının sürdürülmesinde engelleyici olduğu için bunu yaptılar. Elbette, böyle bir politika Almanya'yı daha da saldırgan yapmak zorundaydı; Hitler'in Batı'daki ödünlerle tatmin edilmesinden sonra Hitler saldırısını Doğu'ya yöneltip onu Sovyetler Birliği'ne karşı bir silahı olarak kullanabileceklerine inandıklarından, İngiltere ve Fransa yönetici çevreleri bunu tehlikeli görmüyorlardı.

SBKP XVIII. Parti Kongresine —Mart 1939— sunduğu raporda, Hitler saldırısının yoğunlaşmasının nedenlerini açıklarken, J. V. Stalin şunları söylüyordu:

> «Başta gelen neden, saldırgan olmayan ülkeler çoğunluğunun, ve en başta da İngiltere ile Fransa'nın ortaklaşa güvenlik siyasetinden, saldırganlara ortaklaşa direnme siyasetinden vazgeçmiş bulunmalarıdır; bu ülkelerin, karışmama, 'tarafsızlık' tutumuna geçmiş bulunmalarıdır.*

Okuyucuyu yanıltmak ve aynı zamanda Sovyetler Birliği'ni karalamak amacıyla, Amerikalı gazeteci Neal

---

* J. Stalin, SBKP(B) MK'nin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Rapor, Moskova 1939, s. 12; aynı zamanda bkz. «Sosyalizmin ülkesi. Bugün ve Yarın», SBKP(B) XVIII. Parti Kongresindeki Raporlar ve Konuşmalar, 10-21 Mart 1939, Moskova 1939, s. 20.

Stanford, Sovyetler Birliği'nin kollektif güvenliğe karşı olduğunu, kollektif güvenliğin güçlendirilmesi politikası izlediği için M. M. Litvinov'un Dışişleri Halk Komiserliği görevinden alındığını ve yerine V. M. Molotov'un getirildiğini iddia etmektedir. Bu uydurma iddiadan daha aptalca bir şey düşünülemez. M.M. Litvinov, elbette ki kendi özel politikasını değil, Sovyet hükümetinin politikasını sürdürdü. Diğer taraftan, Sovyetler Birliği'nin ve aralarında M. M. Litvinov'un da olduğu temsilcilerinin, tüm savaş öncesi dönem boyunca kollektif güvenlik uğruna sürdürdükleri mücadele de herkesçe bilinmektedir.

V. M. Molotov'un Dışişleri Halk Komiserliği'ne atanmasına gelince; faşist saldırganların İkinci Dünya Savaşını hazırladıkları ve arkalarında Amerika Birleşik Devletleri duran Büyük Britanya ve Fransa tarafından doğrudan teşvik edilip Sovyetler Birliği'ne karşı bir savaşa kışkırtıldığı o zamanki karışık ortamda, Dışişleri Halk Komiserliği gibi böylesine sorumlu bir makamda, M. M. Litvinov'dan daha deneyimli olan ve ülkede ondan daha fazla popülaritesi olan bir politikacının olması gerektiği tümüyle açıktır.

Batılı güçlerin kollektif güvenlik üzerine bir antlaşmayı reddetmeleri bir raslantı değildi. O dönemde, uluslararası politikanın iki doğrultusu arasında bir mücadele başlamıştı. Bir doğrultu, barış, kollektif güvenliğin örgütlenmesi ve saldırganın barışsever halkların birleşik kuvveti sayesinde püskürtülmesi amacıyla mücadele doğrultusuydu. Bu doğrultuyu, bütün büyük ve küçük barışsever halkların çıkarlarını tutarlı ve kararlı bir şekilde savunan Sovyetler Birliği temsil ediyordu. Diğer doğrultu, kollektif güvenliğin örgütlenmesini ve saldırıya karşı direnişi reddediyordu; bu da faşist ülkeleri kaçınılmaz olarak daha saldırgan eylemlere teşvik ediyor ve

böylelikle yeni bir savaşın patlamasını kolaylaştırıyordu.

Bütün bunlardan, tarihsel doğruların aşağıdaki gibi olduğu ortaya çıkmaktadır: Hitler saldırısı; birincisi, ABD, kısa zamanda Alman saldırısı için askeri ve ekonomik bir temel yaratmasında Almanya'ya yardım ettiğinden ve bu şekilde saldırganı silahlandırdığından; ve ikincisi, İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri kollektif güvenliğe sırt çevirerek barışsever ülkelerin saflarını dezorganize ettikleri, saldırıya karşı bu ülkelerin birleşik cephesini parçaladıkları, Alman saldırısına yol hazırladıkları ve İkinci Dünya Savaşını başlatması için Hitler'e yardım ettiklerinden dolayı mümkün olmuştur.

Eğer ABD, Hitler Almanya'sının ağır sanayiini finanse etmeseydi; ve İngiltere ve Fransa kollektif güvenliğe sırt çevirmeyip de tam tersine Sovyetler Birliği ile Alman saldırısına karşı bir kollektif savunma hazırlasaydı ne olurdu?

Hitler, saldırısı için yeterli silah bulamazdı. Hitler'in haydutluk politikası, kollektif bir güvenlik rejimi tarafından kıskaç içine alınırdı. Hitler faşistlerinin İkinci Dünya Savaşını başlatmadaki başarı şansı asgariye inerdi. Hitler faşistleri, kendileri için bu kadar olumsuz koşullara rağmen, İkinci Dünya Savaşını çıkarmaya karar verselerdi bile, daha savaşın ilk yılında yenilgiye uğratılırlardı.

Ama ne yazık ki bu, ABD, İngiltere ve Fransa'nın tüm savaş öncesi dönemde izledikleri zararlı politika sonucu gerçekleşmedi.

Eğer Hitler faşistleri nerdeyse altı yıl süren ve milyonlarca kurban yutan İkinci Dünya Savaşını başlatmayı başarabildi ise, bunun suçu tam da onlardadır.

II

ALMAN SALDIRISINA KARŞI MÜCADELE DEĞİL AKSİNE SSCB'NİN TECRİT EDİLMESİ POLİTİKASI

Olayların daha sonraki gelişmesi, İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevrelerinin, 1936'da «Berlin-Roma Mihveri» diye bilinen askeri ve politik blokta birleşen faşist devletlere verdikleri ödünler ve imtiyazlarla Almanya'yı yalnızca teşvik ettiklerini ve ilhaklar yoluna ittiklerini gösterdi.

Kollektif güvenlik politikasını terkeden İngiltere ve Fransa, J. V. Stalin'in şöyle tanımladığı, sözde karışmazlık tavrını aldılar:

> «Karışmama siyaseti ... şöyle nitelendirilebilir: 'Her ülke kendini saldırganlara karşı istediği ve savunabildiği gibi savunsun, bu bizi hiç ilgilendirmez; biz hem saldırganlarla, hem de onların kurbanları ile ticaret yapacağız.' Oysa, gerçeklikte, karışmama siyaseti, saldırıyı özendirme, savaşı zincirlerinden boşandırma ve dolayısıyla onu dünya savaşı haline dönüştürme anlamına gelir.»*

J. V. Stalin, aynı zamanda, «karışmazlık politikası yandaşlarının başlattığı büyük ve tehlikeli politik oyunun kendileri için ciddi bir fiyasko ile bitebileceğine»** işaret etti.

Daha 1937 yılında, olayların Hitler tarafından Büyük Britanya ve Fransa'nın doğrudan desteği ile kışkırtılan bir savaşa doğru sürüklendiği kesin olarak ortaya çıktı.

---

* J. V. Stalin, SBKP(B) MK'nin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Rapor, Moskova 1939, s. 12; aynı zamanda: «Sosyalizmin Ülkesi. Bugün ve Yarın», Moskova 1939, s. 20.

** Aynı eser, s. 15; s. 22.

Sovyet birlikleri tarafından, Almanya'nın yenilgiye uğratılmasından sonra ele geçirilen Alman Dışişleri Bakanlığı belgeleri, Büyük Britanya ve Fransa'nın o sıralar izledikleri politikanın gerçek özünü ortaya koymaktadır. Belgelerden görülebileceği gibi, İngiliz-Fransız politikasının özünü; barışsever devletlerin güçlerinin saldırıya karşı ortak mücadelesi doğrultusunda birleştirilmesi değil, aksine SSCB'yi tecrit etme ve Hitler'i kendi amaçları doğrultusunda bir alet olarak kullanıp, Hitler saldırısını Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne yöneltme çabaları oluşturmaktadır.

İngiltere ve Fransa'nın iktidar sahipleri, Hitler faşizminin dış politikasının, Hitler tarafından aşağıdaki gibi tanımlanan ana doğrultusunu elbette çok iyi tanıyorlardı:

> «Biz Nasyonal-Sosyalistler, savaş öncesi dönemimizin dış politik doğrultusunu bilinçli olarak kapatıyoruz. Biz, altı yüzyıl önce son verilen yerden başlıyoruz. Avrupa'nın güneyine ve batısına yapılan Cermen seferlerine son veriyoruz ve bakışlarımızı Doğu'daki ülkeye çeviriyoruz. Savaş öncesi döneminin sömürge ve ticaret politikasından nihai olarak kopuyoruz ve geleceğin toprak politikasına geçiyoruz. Ama bugün Avrupa'da yeni topraktan sözettiğimizde, öncelikle yalnızca Rusya ve ona bağımlı sınır devletlerini düşünebiliriz. Bizzat kaderin bize, burada bir işaret vermek istediği görülüyor.»*

Son döneme kadar, Münih ihanet politikasının tüm

---

* A. Hitler, Kavgam, Münih 1936, s. 742.

sorumluluğunun, İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevrelerinin, Chamberlain ve Daladier hükümetlerinin payına düştüğü sanılıyordu. ABD Hükümetinin Alman arşiv malzemelerini yayınlamaya girişmesi ve Münih anlaşmasına ilişkin belgeleri derlemenin dışında bırakması olgusu, ABD Hükümetinin Münih ihanetinin kahramanlarını aklamaya ve bu arada suçu SSCB'ye yükleme çabasına girişmeye ne denli ilgi duyduğunu kanıtlamaktadır.

İngiltere ve Fransa'nın Münih politikasının özünün esas olarak neden oluştuğu daha önce de yeterince açıktı. Sovyet Hükümetinin elinde bulunan Alman Dışişleri Bakanlığı'nın arşiv belgeleri, batılı güçlerin savaş öncesi diplomasisinin gerçek özünü ortaya çıkaran ve halkların kaderiyle nasıl oynandığını, yabancı toprakların nasıl utanmazca okutulduğunu, dünya haritasının nasıl el altından değiştirildiğini, Hitler saldırısının nasıl teşvik edildiğini ve bu saldırıyı Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne yöneltmek için hangi çabalara girişildiğini gösteren sayısız ek olgu malzemesi sunmaktadır.

Bunun açık örneklerinden biri, Hitler ile İngiliz bakanı Halifax arasında 19 Kasım 1937'de Obersalzberg'de Alman Dışişleri Bakanı von Neurath'ın da katıldığı bir konuşmanın kaydedildiği bir Alman belgesidir.

Halifax, şunları açıkladı:

> «... O (Lord Halifax) ve İngiliz Hükümetinin diğer üyeleri, Başbuğun [Führer —ÇN] yalnızca Almanya'da büyük şeyler başarmakla kalmadığını, aynı zamanda kendi ülkesinde komünizmi yokederek buna Batı Avrupa yolunu kapattığını ve bundan dolayı Almanya'nın haklı olarak Batı'nın Bolşeviz-

me karşı kalesi olarak görülebileceğinden emindirler.»*

Halifax, İngiliz Başbakanı Chamberlain adına, Almanya ve İngiltere'nin, Fransa ve İtalya ile de bir anlaşma sağlamayı başarabildikleri taktirde, çetrefilli problemler için bile mutlaka bir çözüm bulunabileceğini açıkladı.

Halifax, şunları söyledi:

«Berlin-Roma mihverinin ya da Londra-Paris arasındaki iyi ilişkilerin, bir Alman-İngiliz uyuşması ile zarar görebileceği şeklinde bir izlenim uyanmamalıdır. Bir Alman-İngiliz uyuşması ile zemin hazırlandıktan sonra, dört büyük Batı Avrupalı güç** üzerinde sürekli bir Avrupa barışının kurulabileceği ortak bir temel yaratmalıdırlar. Varolan güvensizlik ortamı aksi takdirde bir son bulmayacağından, dört güçten hiçbiri bu işbirliğinin dışında bırakılmamalıdır.»***

Halifax demek ki daha 1937'de, İngiliz Hükümeti adına İngiltere'nin ve aynı zamanda Fransa'nın da «Berlin-Roma Mihveri»ne katılmasını öneriyordu.

Ama Hitler, bu öneriye, iyi istek ve karşılıklı hatırşinas tavır sözkonusu olduğunda dört güç arasında böyle bir anlaşma yapmanın kolay olduğu; ancak Almanya'

---

* «Başbuğ ve İmparatorluk Başbakanının Lord Halifax ile 19 Kasım 1937'de Obersalzberg'de İmparatorluk Dışişleri Bakanının huzurunda yaptığı konuşmanın kayıtları», Alman Dışişleri Bakanlığının arşivinden.

** Büyük Britanya, Fransa, Almanya ve İtalya kastedilmektedir.

*** Daha önce alıntı yapılan «kayıt»a bakınız.

nın «Versay Antlaşması'nın maddi ve manevi lekelerini artık kendinde taşımayan» bir devlet olarak ele alınmadığı [şartlarda —ÇN] sorunun karmaşıklaştığı açıklamasıyla yanıt verdi.

Kayıtlara göre, Halifax bunu şöyle yanıtladı:

> «İngilizler gerçekçi bir halktır ve belki de diğerlerinden daha fazla olarak, Versay diktasının hatalarının düzeltilmesi gerektiğinden emindirler (that mistakes had been made in the Treaty of Versailles which had to be put right). İngiltere, geçmişte de nüfuzunu bu gerçekçi doğrultuda kullanmıştır. O (Lord Halifax), Ren bölgesindeki işgalin zamanından önce kaldırılmasında, tazminat sorununun çözümünde ve Ren bölgesinin yeniden işgal edilmesinde İngiltere'nin oynadığı role işaret etti.»*

Hitler ile Halifax arasındaki konuşmanın kayıtlarından, İngiliz Hükümeti'nin Hitler Hükümeti'nin Danzig, Avusturya ve Çekoslovakya'yı «elde etme» planları karşısında onaylayıcı bir tavır takındığı görülmektedir. Halifax, Hitler'le silahsızlanma ve Milletler Cemiyeti sorunları üzerine konuştuktan ve bu sorunların daha da tartışılması gerektiğine işaret ettikten sonra, şunları açıkladı:

> «Diğer bütün sorunlar, Avrupa düzeninde muhtemelen er ya da geç ortaya çıkacak değişiklikleri ilgilendiren sorunlar olarak nitelendirilebilir. Danzig, Avusturya ve Çekoslovakya, bu sorunlar arasındadır. İngiltere, yalnızca bu değişiklikle-

* Aynı yerde.

rin barışçıl evrim youlyla gerçekleştirilmesine ve ne Başbuğ'un ve ne de diğer ülkelerin istemediği geniş çaplı huzursuzluklara yol açacak yöntemlerden kaçınmaya ilgi duymaktadır.»*

Görüldüğü gibi, bu konuşmada, basit bir şekilde zemin yoklaması yapılmamış, politik zorunluluğun zaman zaman gerektirdiği üzre yalnızca muhatabın nabzı yoklanmamış, aksine bir oyun düzenlenmiş, İngiliz Hükümeti ile Hitler arasında üçüncü ülkelerin sırtından Hitler'in ilhak heveslerini tatmin etmeye ilişkin gizli bir anlaşma sağlanmıştır.

Bu bağıntıda, İngiliz Bakanı Simon'un 21 Şubat 1938'de parlamentoda, Büyük Britanya'nın Avusturya'nın bağımsızlığı için asla özel güvenceler vermediği şeklindeki açıklaması dikkate değerdir. Oysa Versay ve St. Germain anlaşmalarında bu tür güvenceler verilmiş olduğundan, bu bilinçli bir yalandı.

Brintanya Başbakanı Chamberlain da o dönemde, Avusturya'nın Milletler Cemiyeti'nden gelecek herhangi bir korumaya güvenemeyeceğini açıkladı. Şunları söyledi:

«Kendimizi aldatmaya çalışmamalıyız, aynı şekilde, küçük ulusları, Milletler Cemiyeti tarafından saldırıya karşı korunacakları inancına ve buna denk düşen eylemlere, böylesi bir şeyin beklenemeyeceğini bildiğimiz yerde, sürüklemeyelim.»**

İngiliz politikasının yöneticileri, Hitler'i bu şekilde ilhakçı eylemlere teşvik ettiler.

---

* Aynı yerde.

** 23 Şubat 1938 tarihli «Times», s. 9.

Sovyet Birlikleri tarafından Berlin'de ele geçirilen Alman arşivinde, Hitler ile, Britanya'nın Almanya Büyükelçisi Henderson arasında Ribbentrop'un da katılımıyla 3 Mart 1938'de yapılan görüşmenin yazılı kayıtları da bulunmkatadır.* Henderson, başından itibaren bu görüşmenin gizli karakterini vurguladı ve bu görüşmenin içeriğinin ne Fransızlara ne Belçikalılara, ne Portekizlilere ne de İtalyanlara bildirilmemesi gerektiğini; bunlara yalnızca, bu görüşmenin, Halifax ile Hitler arasındaki görüşmelerin devamı olduğunun ve Almanya ile İngiltere'yi ilgilendiren sorunları ele aldığının söylenmesini başından belirtti.

Görüşmeye İngiltere Hükümeti adına katılan Henderson şunu vurguladı:

> «Sözkonusu olan ticari alış-veriş değil, aksine atmosferin düzeltilmesinden başlayıp yeni bir dostça anlaşma ruhunun yaratılmasıyla son bulmak üzere Almanya ile gerçek ve içten bir dostluğun temelini oluşturma çabasıdır.»**

Hitler'in «Avrupa'yı Rusya'sız birleştirmek» talebine hiçbir itiraz yöneltmeksizin, Henderson, bu arada Dışişleri Bakanı olan Halifax'ın, Almanya'nın Avrupa'da gerçekleştirmeye niyetlendiği sınır değişiklikleri ile hemfikir olduğunu açıkladığına değindi ve şunu söyledi:

> «Böylesi akılcı bir düzenlemeye yardımcı olmak, İngiliz önerisinin hedefidir.»

---

* «Başbuğ ve İmparatorluk Başbakanı ile İngiliz Kraliyet Büyükelçisi arasında İmparatorluk Dışişleri Bakanı Ribbentrop'un huzurunda 3 Mart 1938'de Berlin'de yapılan görüşmenin kayıtları», Alman Dışişleri Bakanlığının arşivinden.

** Aynı yerde.

Kayıtta belirtildiğine göre, Henderson aynı görüşmede, Chamberlain'in «kollektif güvenlik ve benzeri gibi uluslararası safsataların maskesini amansızca düşürerek büyük bir cesaret gösterdiğini...» açıklamaktadır.

Henderson şunu ekledi: «Bundan dolayı İngiltere, zorlukların ortadan kaldırılmasına hazır olduğunu açıklamakta ve Almanya'ya da buna hazır olup olmadığı sorusunu yöneltmektedir.»*

Ribbentrop, Henderson'un dikkatini Viyana'daki İngiliz elçisinin Avusturya'daki olaylar üzerine von Papen'e karşı görüşlerini «daramatik» bir biçimde dile getirdiğine dikkat çekerek görüşmeye katıldığında, Henderson, meslektaşının açıklaması ile kendi arasına derhal sınır çekerek, «onun, bizzat Sir Neville Henderson'un, iltihaktan yana ne kadar sık tavır takındığını» hatırlattı.

İngiliz diplomasisi savaştan önce bu dili kullanıyordu.

Bu anlaşmadan hemen sonra, 12 Mart 1938'de, Hitler, İngiltere ile Fransa'nın hiçbir direnişi ile karşılaşmaksızın, Avusturya'yı işgal etti. Bu anda yalnızca Sovyetler Birliği, uyarıcı sesini yükseltti ve bilmem kaçıncı kez, saldırı tehdidi altında bulunan ülkelerin bağımsızlığının kollektif önlemlerle korunması için çağrıda bulundu. Sovyet Hükümeti hemen; 17 Mart 1938'de «gecikmeksizin Milletler Cemiyeti'nde ya da Milletler Cemiyeti dışında saldırının daha fazla gelişmesini durdurmayı ve güçlenen yeni bir dünya katliamı tehlikesini bertaraf etmeyi amaçlayan diğer güçlerle birlikte pratik önlemleri tartışmaya»** hazır olduğunu dile getirdiği bir nota-

---

* Aynı yerde.

** 13 Mart 1938 tarihli «İzvestiya».

yı güçlere verdi. İngiliz Hükümeti'nin Sovyet notasına verdiği cevap, İngiliz Hükümeti'nin Hitler saldırısının bu planlarını engellemeye gönlü olmadığını kanıtlamaktadır.

Cevapta, «saldırıya karşı koordineli eylem» amacıyla bir konferansın, «Majestelerinin Hükümetinin görüşüne göre zorunlu olarak Avrupa barışı perspektifi üzerine öylesine olumlu bir etkisi olmayacaktır»*, deniyordu.

Alman saldırısı ve Avrupa'da savaş hazırlığı zincirinin bundan sonraki halkası, Çekoslovakya'nın Almanya tarafından işgali oldu. Avrupa'da savaşın başlatılmasının bu son derece önemli adımı da, Hitler tarafından ancak İngiltere ve Fransa'nın doğrudan yardımı ile atılabilirdi.

Daha 10 Temmuz 1938'de, Londra'daki Alman Büyükelçisi Dirksen, Berlin'e şunu bildirdi:

> İngiltere, «Almanya ile uyuşmayı, en özsel program noktalarından biri yaptı; bundan dolayı, Almanya'yı, bir kabine oluşumu için sözkonusu olabilecek İngiliz politikacılar kombinasyonu içinde gösterilebilecek en büyük anlayışla karşılamaktadır.»**

Dirksen şöyle yazıyor:

> İngiliz Hükümeti, «özsel noktalarda, Almanya

---

* Foreign Office'in 24 Mart 1938 tarihli notası.

** «Politik Rapor, Londra, 10 Temmuz 1938, aynı yılın 10 Haziran tarihli A No. 2589 sayılı rapora ek», Alman Dışişleri Bakanlığı arşivinden.

tarafından savunulan ilkelere yaklaştı: Sovyetler Birliği'nin, Avrupa'nın kaderinin tayin edilmesinden dıştalanması; Milletler Cemiyeti'nin aynı görevden dıştalanması; ikili görüşmelerin ve anlaşmaların amaca uygunluğu...»*

Ayrıca Dirksen Berlin'e, İngiliz Hükümeti'nin, «Almanya'nın diğer haklı taleplerinin yerine getirilmesi» için büyük kurban vermeye hazır olduğunu bildirdi.

Dirksen'in Berlin'e gönderdiği haberinde anlamlı bir şekilde bildirdiği gibi, demek ki gerçekten de İngiliz Hükümeti ile Hitler arasında dış politik planlarda geniş çaplı bir uyuşma sağlanmıştı.

Doğrudan Münih anlaşmasına ilişkin herkesin bildiği olguları hatırlatmaya artık gerek yoktur. Ama, İngiliz ve Fransız Hükümet temsilcilerinin 19 Eylül 1938'de; yani Hitler'in, bu amaçla uçakla Hitler'in Berctesgaden' deki konağına gelen Chamberlain ile görüşmesinden dört gün sonra, Çekoslovak Hükümeti'nden, esas olarak Südet Almanlarının yaşadığı Çekoslovak bölgelerini Almanya'ya bırakmasını talep ettikleri unutulmamalıdır. Bu taleplerini, aksi taktirde barışı sürdürmenin ve Çekoslovakya'nın hayati çıkarlarını korumanın olanaksız olduğu ile gerekçelendirdiler. Hitler saldırısının İngiliz ve Fransız velinimetleri, ihanetlerini, Çekoslovak devletinin yeni sınırları için uluslararası güvenceler vaadi ile örtmeye ve «Avrupa'nın barışa kavuşturulmasına bir katkı» olarak sunmaya çalıştılar.**

20 Eylül'de Çekoslovakya Hükümeti, İngiltere ve

---

* Aynı yerde.

** Correspondence respecting Czechoslovakia (Çekoslovakya' ya ilişkin yazışmalar), Eylül 1938, Londra 1938, cmd 5847, s. 8/9.

Fransa'nın önerisine yanıt verdi. «Böylesi önerilerin kabul edilmesi(nin), devletin bütün yönlerden gönülü olarak ve tümüyle sakatlanmasına eşit olduğunu» açıkladı. Çekoslovak Hükümeti, «Çekoslovakya'nın felce uğratılmasının, tüm Orta ve Güney Avrupa'da derin politik değişiklikleri beraberinde getireceğine» dair İngiliz ve Fransız Hükümetleri'nin dikkatini çekti.

Çekoslovak Hükümeti yanıtında şunu açıkladı:

> «Orta Avrupa'daki ve genel olarak Avrupa'daki güçler dengesi ortadan kaldırılır; bu, tüm diğer devletler için, özellikle de Fransa için geniş çaplı sonuçları birlikte getirir.»

Çekoslovak Hükümeti, görüş açılarını gözden geçirmeleri için «son bir çağrı» ile, İngiltere ve Fransa Hükümetlerine başvurdu ve bunun sadece Çekoslovakya'nın yararına değil, aynı zamanda dostlarının da yararına, tüm barış davasının ve Avrupa'nın sağlıklı gelişmesinin» yararına olduğunu vurguladı.

Ama İngiltere ve Fransa'nın iktidar sahipleri, kıllarını bile kıpırdatmadılar.

Ertesi gün İngiliz Hükümeti, Çekoslovak Hükümeti'ne; İngiltere ve Fransa'nın ilk önerilerine verdiği yanıtı geri almasını ve İngiliz Hükümeti'nin sorumluluğunu üstlenemeyeceği bir durum yaratmadan önce «meseleyi hızla ve ciddi bir şekilde ölçüp biçmesini» tavsiye ettiği bir cevap notası verdi. İngiliz Hükümeti devamla, Çekoslovakya tarafından önerilen arabuluculuğun şimdi kabul edilemez olduğuna inandığını vurguladı. İngiliz Hükümeti, deniyordu devamla İngiliz notasında, «Alman Hükümeti'nin, durumun Çekoslovak Hükümeti'nin önerdiği şekilde bir arabuluculuk yoluyla halledilebileceğine inandığını» varsayamaz.

İngiliz notası son olarak, Çekoslovak Hükümeti'ne yönelik olarak, İngiliz tavsiyesinin reddedilmesi halinde «daha sonra ortaya çıkacak durumda, yerinde bulduğu önlemleri almakta serbest olduğu» şeklinde tehditkâr bir bildirim içeriyordu.

29 ve 30 Eylül'de Münih'te yapılan Hitler, Chamberlain, Mussolini ve Daladier danışma toplantısı, daha önce barışa karşı komploya katılan elebaşılar tarafından tam olarak sahnelenen utanç verici pazarlığı sonuca ulaştırdı. Herhangi bir şekilde katılımı sağlanmaksızın, Çekoslovakya'nın kaderi üzerine karar verildi. Çekoslovakya temsilcileri, yalnızca, emperyalistler arasındaki görüşmelerin sonuçlarını hakirane bir şekilde beklemeleri amacıyla Münih'e çağrıldılar.

İngiltere ve Fransa'nın tüm davranışı, İngiltere ve Fransa Hükümetleri'nin Çekoslovak halkına ve onun Cumhuriyeti'ne karşı bu duyulmamış ihanetinin; bu devletlerin politikasında kesinlikle tesadüfi bir görüntü olmadığına, aksine Hitler saldırısını Sovyetler Birliği'ne yöneltme hedefi güden bu politikanın en önemli halkası olduğuna ilişkin hiçbir kuşkuya yer bırakmadı.

Münih Anlaşmasının gerçek niteliğini J. V. Stalin daha o zaman ortaya çıkardı ve şunları söyledi: «Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa başlamasının yükümlülüğünün karşılığı olarak, Çekoslovakya'nın toprakları Almanya'ya verildi.»*

İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri tarafından o dönemde izlenen bu politikanın özü, J. V. Stalin tarafından Mart 1939'daki SBKP (B) XVIII. Parti Kongresi'nde aşağıdaki sözlerle ortaya kondu:

---

* J. Stalin, SBKP(B) MK'nin Faaliyeti Üzerine XVIII. Parti Kongresine Rapor, Moskova 1939, s. 14; aynı zamanda: «Sosyalizmin Ülkesi. Bugün ve Yarın», Moskova 1939, s. 22.

«Oysa, gerçeklikte, karışmama siyaseti, saldırıyı özendirme, savaşı zincirlerinden boşandırma ve dolayısıyla onu dünya savaşı haline dönüştürme anlamına gelir. Karışmama siyaseti, saldırganları kendi pis işlerinde rahatsız etmeme, örneğin Japonya'yı Çin ile ve daha da iyisi Sovyetler Birliği ile bir savaşa girmekten engellememe; örneğin Almanya'yı, Avrupa işleri içine batmaktan, Sovyetler Birliği ile bir savaşa girmekten engellememe; savaşçı ülkeleri savaş çirkefine boylu boyuncca batmaya bırakma; onları karşılıklı olarak birbirlerini güçten düşürüp tüketmeye bırakma, ve sonra da, yeterince güçten düşmüş olacakları zaman, taze güçlerle sahneye girme, elbette 'barış yararına' ortaya çıkıp, güçten düşmüş savaşçı ülkelere kendi koşullarını dayatma çaba ve isteğini ele verir.»*

Aralarında ABD, Büyük Britanya ve Fransa'nın da olduğu çeşitli ülkelerin demokratik çevreleri, Münih Anlaşmasını öfke ve kararlı bir retle karşıladılar. Bu çevrelerin, İngiltere ve Fransa'nın iktidar sahiplerinin Münih ihanetine nasıl tepki gösterdikleri, örneğin Sayers ve Kahn'ın ABD'de yayınlanan «Büyük Komplo. Sovyet Rusya'ya Karşı Gizli Savaş» adlı kitabında yeralan açıklamalardan ortaya çıkmaktadır. Yazarlar, bu kitapta Münih üzerine şunları yazıyor:

«Nazi Almanya'sının, faşist İtalya'nın, İngiltere ve Fransa'nın Hükümetleri Münih Paktını; dünya gericiliğinin 1918'den bu yana rüyasını gördüğü Sovyet düşmanı 'Kutsal İttifak'ı imzaladılar. Pakt,

* Aynı yerde, s. 12/13; ya da s. 20.

Rusya'yı müttefiksiz bıraktı. Fransız-Sovyet Paktı, Avrupa'daki kollektif güvenliğin köşe direği, mezara gömüldü. Çek Südet bölgesi, Nazi Almanya'sının bir parçası haline geldi. 'Wehrmacht' için Doğu kapıları ardına kadar açıldı.»*

Sovyetler Birliği, Çekoslovakya trajedisinin bütün aşamalarında, Çekoslovakya'nın bağımsızlığını ve ulusal haklarını aktif şekilde savunan tek büyük güçtü. İngiltere ve Fransa Hükümetleri, kendilerini kamuoyu önünde haklı çıkarabilmek için, tam bir ikiyüzlülükle, Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya ile yaptığı yardımlaşma anlaşmasından doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmeyeceğini bilmediklerini açıkladılar. Onlar, bilerek yalan söylediler; çünkü Sovyet Hükümeti tüm kamuoyu önünde, Fransa'nın Çekoslovakya'yı korumak amacıyla eşzamanlı müdahalesini öngören anlaşma koşullarıyla uyum içinde, Çekoslovakya'dan yana Almanya'ya karşı müdahale edeceğini açıklamıştı. Ama Fransa, yükümlülüklerini yerine getirmeyi reddetti.

Sovyet Hükümeti bundan bağımsız olarak, Münih Anlaşmasının imzalanmasından hemen önce, yeniden, Çekoslovakya'nın pratik olarak desteklenmesi ve barışın korunması için pratik önlemler amacıyla uluslararası bir konferansın toplanmasını arzuladığını açıkladı.

Çekoslovakya'nın işgal edilmesi bir olgu haline gelip, emperyalist ülkelerin hükümetleri bu oldu-bittiyi birbiri ardına kabul ettiğinde, Sovyet Hükümeti 18 Mart tarihli notasında, Çekoslovakya'nın İngiltere ve Fransa'nın yardımı ile Hitler Almanya'sı tarafından işgal edilmesini, bir keyfilik ve saldırı eylemi olarak dam-

* Michael Sayers and Albert E. Kahn, The Great Conspiracy. The Secret War Against Soviet Russia (Büyük Komplo. Sovyet Rusya'ya Karşı Gizli Savaş), Boston 1946, s. 366.

galadı. Sovyet Hükümeti, aynı notada, Almanya'nın davranış biçiminin genel barışı son derece tehlikeye düşürdüğünü, «Orta Avrupa'da politik istikrarı zedelediğini, Avrupa'da halihazırda oluşturulmuş olan huzursuzluk unsurlarını güçlendirdiğini ve halkların güvenlik duygusunu yeniden sarstığını»* vurguladı.

Ama iş, Çekoslovakya'nın Hitler'e terkedilmesiyle kalmadı. İngiltere ve Fransa Hükümetleri, yarış edercesine, Hitler Almanya'sı ile kapsamlı politik anlaşmalar imzaladılar. 30 Eylül 1938'de Chamberlain ve Hitler, Münih'te bir İngiltere-Almanya deklarasyonu imzaladılar. Deklarasyonda şöyle deniyordu:

> «Bugün, bir görüşme daha yaptık ve Alman-İngiliz ilişkileri sorununun her iki ülke ve Avrupa için her şeyden önemli olduğu konusunda hemfikiriz.
>
> Biz, dün akşam imzalanan anlaşmayı ve Alman-İngiliz filo anlaşmasını, her iki halklarımızın birbirlerine karşı asla savaş yürütmeme isteğinin bir sembolü olarak görüyoruz.
>
> Her iki ülkeyi ilgilendiren diğer sorunların da danışma yöntemi ile ele alınması ve Avrupa'daki barışın böylelikle güvence altına alınabilmesi amacıyla görüş ayrılıklarının olası nedenlerini ortadan kaldırma konusunda kararlıyız.»**

Bu bir İngiliz-Alman karşılıklı saldırmazlık deklarasyonu idi.

---

* «İzvestiya», 20 Mart 1939.

** 30 Eylül 1938 tarihli DNB [Alman Resmi Gazetesi —ÇN], İngiliz-Alman Deklarasyonu, Münih, 30 Eylül 1938, Dış politika ve Ülkeler Arşivi, Nisan 1938-Mart 1939, s. 483, Dış Politika Yıllığı, 1939, s. 247/48.

6 Aralık 1938'de, Bonnet ve Ribbentrop, İngiliz-Alman deklarasyonuna benzer bir Fransız-Alman deklarasyonu imzaladılar. Bu deklarasyonda, Alman ve Fransız Hükümetlerinin; Almanya ve Fransa arasındaki barışçıl ve iyi komşuluk ilişkilerinin, Avrupa'daki koşulların istikrarı ve genel barışın korunması için en önemli önkoşullardan biri olduğu konusunda hemfikir oldukları ve her iki hükümetin de ülkeleri arasındaki böylesi iyi ilişkileri sürdürmek için her şeyi yapacakları söyleniyordu. Deklarasyonda, Fransa ile Almanya arasında hiçbir toprak anlaşmazlığının kalmadığı ve aralarında varolan sınırın nihai olduğu saptanıyordu. Deklarasyonda son olarak, her iki hükümetin de, üçüncü güçlerle olan özel ilişkilerine zarar vermeksizin, kendi ülkelerini ilgilendiren tüm sorunlarda birbirleriyle temas halinde bulunmaya ve bu sorunların daha sonraki gelişmeleri içinde uluslararası karışıklıklara yol açması durumunda, birbirine danışmaya kesin kararlı oldukları söyleniyordu.

Bu, bir Fransız-Alman karşılıklı saldırmazlık deklarasyonu idi.

Aslında, hem İngiltere hem de Fransa, bu sözleşmelerin yapılmasıyla, Hitler'le bir saldırmazlık anlaşması imzaladılar.

Hitler Almanyası ile yapılan bu anlaşmalarda, İngiliz ve Fransız Hükümetlerinin; Münih ve benzeri anlaşmaların Hitler saldırısına Doğu, Sovyetler Birliği kapısını açtığı umuduyla, Hitler saldırısı tehlikesini kendilerinden uzaklaştırma çabası günyüzüne çıkmaktadır.

Bu şekilde, «Rusya olmaksızın Avrupa'nın birleştirilmesi» için gerekli politik önkoşullar yaratıldı.

Olaylar, Sovyetler Birliği'nin tümden tecrit edilmesine doğru yol alıyordu.

III
SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN TECRİT EDİLMESİ SOVYET-ALMAN SALDIRMAZLIK ANTLAŞMASI

Çekoslovakya'nın işgalinden sonra, faşist Almanya, apaçık bir şekilde, tüm dünyanın gözleri önünde savaşa hazırlanmaya başladı. İngiltere ve Fransa tarafından cesaretlendirilen Hitler, her türlü dikkati elden bıraktı ve Avrupa sorunlarının barışçıl çözülme yanlısı rolünü oynamaya son verdi. Savaş öncesi dönemin en hareketli ayları başladı. Her geçen günün insanlığı örneği görülmemiş bir savaş felaketinden daha da yaklaştırdığı, daha o zamandan açıktı.

O dönemde bir yanda Sovyetler Birliği'nin ve diğer yanda Büyük Britanya ve Fransa'nın politikası nasıldı?

ABD'deki tarih çarpıtıcılarının bu soruyu yanıtlamaktan kaçma çabaları, sadece, onların vicdanen rahat olmadıklarını gösterir.

İşin doğrusu şudur ki, İngiltere ve Fransa, ABD'nin yönetici çevrelerinin desteğiyle, savaşın kapıda beklediği, felakete gebe 1939 ilkbahar ve yazında, daha önceki politik çizgilerine sımsıkı sarılmışlardır. Onların bu politikaları, Hitler Almanya'sının Sovyetler Birliği'ne karşı provokatörce kışkırtılmasından oluşuyordu. Bu politika kandırma amaçlarıyla, yalnızca Sovyetler Birliği ile işbirliğine hazır olma üzerine ikiyüzlü boş lakırdılarla değil, aynı zamanda izlenen politik çizgiyi dünya kamuoyu önünde gizlemeye hizmet etmesi düşünülen bazı basit diplomatik manevralarla yaldızlanmıştı.

Bu manevralara öncelikle, İngiltere ve Fransa'nın 1939'da Sovyetler Birliği ile başlamayı kararlaştırdıkları görüşmeler dahildi. Kamuoyunu kandırabilmek için, İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri bu görüşmeleri,

Hitler saldırısının daha da yayılmasını önlemek için ciddi bir çaba olarak göstermek istiyorlardı. Ancak olayların daha sonraki gelişmesi, İngiltere ve Fransa'nın bu görüşmeleri başından beri kendi ikili oyunlarında yalnızca yeni bir manevra olarak gördüklerini tümüyle açığa çıkardı.

Bu, İngiltere ve Fransa Hükümetleri'nin Sovyetler Birliği ile sürdürdükleri görüşmelerin içyüzünü elbette bilen Hitler Almanya'sının önderliği için de açıktı. Sovyet ordusunun Hitler Almanyası'nın altedilmesi sırasında elde ettiği belgelerden anlaşıldığı gibi, örneğin, Londra'daki Alman Büyükelçisi Dirksen, Alman Dışişleri Bakanlığına yazdığı 3 Ağustos 1939 tarihli bir raporda bu görüşmeler üzerine şunları yazıyordu:

> «... burada, Almanya ile gerçek bir anlaşma karşısında diğer güçlerle son aylarda yapılan bağlantıların, Almanya ile birlik sağlama şeklindeki biricik önemli ve erişilmeye değer hedefe bir kez gerçekten ulaşılması halinde, geçerliliklerini yitirecek olan yardımcı araçlar olduğu duygusu hakimdi.»

Bu görüş, Londra'daki durumu gözlemleyen tüm Alman diplomatları tarafından paylaşılıyordu.

Berlin'e gönderdiği diğer bir gizli raporda Dirksen, şunları yazıyordu:

«İngiltere, kendisini, silahlanma ve müttefikleri yoluyla güçlendirmek ve mihvere eşit kılmak istiyor, ama aynı zamanda görüşmeler yoluyla Almanya ile bir anlaşma yapmak istiyor.»*

---

* von Dirksen, Londra'da Mayıs 1938-Ağustos 1939 arasındaki görev dönemimde Almanya ile İngiltere arasındaki politik ilişkilerin gelişmesi üzerine notlar.

İftiracılar ve tarih çarpıtıcıları, bu belgeler savaş öncesinin son aylarındaki durumu projektörle aydınlattığından, bunları gizli tutmaya çalışıyorlar. Bu durumun gerçek bir değerlendirmesini yapmadan, savaşın ön tarihini gerçekte olduğu gibi kavramak mümkün değildir. İngiltere ve Fransa, Sovyetler Birliği ile görüşmeleri başlattıklarında ve Polonya, Romanya ve diğer bazı devletlere güvence verdiklerinde, ABD'nin yönetici çevrelerinin desteğiyle Hitler Almanya'sının saldırısını Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne yöneltmeyi amaçlayan bir anlaşmaya dayanan ikili bir oyun oynuyorlardı.

Bir yanda İngiltere ve Fransa, ve diğer yanda Sovyetler Birliği arasındaki görüşmeler, Mart 1939'da başladı, ve yaklaşık dört ay sürdü.

Bu görüşmelerin gidişatının da tüm açıklığıyla gösterdiği gibi, Sovyetler Birliği Batılı güçlerle, Almanya'yı en azından Avrupa'da bir savaşı başlatmadan önceki son anda durdurabilecek olan kapsamlı ve eşit haklara dayalı bir anlaşma için çaba gösterdi. Oysa İngiltere ve Fransa Hükümetleri, ABD'den aldıkları yardımla, kendilerine bambaşka hedefler çiziyorlardı. Başkalarını kendilerinin hamalı olarak kullanmaya alışık olan İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri, İngiltere ve Fransa kendilerini Sovyetler Birliği'ne karşı herhangi bir yükümlülükle bağlamazlarken; Sovyetler Birliği'ne, bu kez de, olası bir Hitler saldırısına karşı savunmada tüm yükü Sovyetler Birliği'nin sırtına yükleyecek yükümlülükler dayatmaya çaba gösteriyorlardı.

İngiltere ve Fransa'nın iktidar sahipleri, bu manevrayı başarabilselerdi, ana hedefleri olan Almanya ile Sovyetler Birliği'ni mümkün olduğunca kısa zamanda çatıştırmayı gerçekleştirmeye önemli ölçüde yaklaşmış

olacaklardı. Ama Sovyet Hükümeti bu niyeti anladı. Görüşmelerin bütün aşamalarında, Batılı güçlerin diplomatik hilelerinin ve entrikalarının karşısına, yalnızca bir tek amaca, Avrupa'da barışın sağlanması amacına hizmet edecek olan açık ve berrak önerilerini koydu.

Bu görüşmelerde ortaya çıkan tüm değişiklikleri hatırlatmaya gerek yok. Yalnız bazı çok önemli anlar, kafalarda tekrardan canlanmalıdır. Sovyet Hükümeti'nin bu görüşmelerde koyduğu koşulları anımsatmak yeterlidir: İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında, saldırganlığa karşı etkin bir yardımlaşma anlaşmasının imzalanması; İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği'nin, SSCB'nin Avrupa'daki tüm komşuları da dahil olmak üzere, Orta ve Doğu Avrupa devletlerine güvence vermesi; İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında, saldırganların saldırısı halinde, bu devletler tarafından hem birbirlerine ve hem de güvence verilen devletlere verecekleri acil ve etkin yardımın biçimleri ve boyutu üzerine somut bir askeri anlaşmanın imzalanması.*

SSCB Yüce Sovyetinin 31 Mayıs 1939 tarihli üçüncü oturumunda V. M. Molotov, bu görüşmeler sırasında yapılan iki İngiliz-Fransız önerilerinin karşılıklık ve eşit yükümlülük temel ilkesinden eser taşımadıklarını; herkes için eşit haklara dayanan sözleşmelerin mutlak zorunluluk olduğunu dile getirdi.

> «Kendi aralarında ve Polonya ile karşılıklı yardımlaşma üzerine paktlarla saldırganların doğrudan saldırısına karşı kendilerine güvenceler sağlayan ve saldırganların Polonya ve Romanya'ya sal-

* Bkz. V. M. Molotov'un SSCB Yüce Sovyetinin 3. günkü oturumuna sunduğu rapor, 31 Mayıs 1939.

dırısı halinde Sovyetler Birliği'nin yardımını garantilemeye çalışan İngilizler ve Fransızlar», dedi V. M. Molotov, «SSCB'nin, kendi açısından, saldırganların doğrudan Sovyetler Birliği'ne saldırısı halinde bu ülkelerin yardımına güvenip güvenemeyeceği sorusunu açık bıraktıkları gibi; Sovyetler Birliği'ne komşu olan, Sovyetler Birliği'nin kuzey-batısına düşen küçük devletlere güvence vermeye —eğer bunlar saldırganların saldırısı karşısında tarafsızlıklarını koruyabilecek durumda olmazlarsa— katılmaya hazır olup olamadıkları sorusunu da açık bıraktılar. Böylece Sovyetler Birliği için dezavantajlı bir durum ortaya çıktı.»

İngiltere ve Fransa temsilcileri, saldırganın doğrudan bir saldırısı durumunda, İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği'nin karşılıklı yardımlaşma ilkesi ile, karşılıklılık koşulu altında hemfikir olduklarını öne sürdüyseler de, buna, bu onayı tümüyle hayalci kılan bir dizi sakınca eklediler.

Bunun dışında İngiltere ve Fransa'nın önerileri, Sovyetler Birliği'nin yardımını, kendilerinin güvence sözü verdikleri ülkeler için öngörüyordu, ama Sovyetler Birliği'nin kuzey-batı sınırındaki ülkelere, Baltık devletlerine saldırganın saldırısı halinde kendi yardımları üzerine ağızlarını bile açmadılar.

Bu düşüncelerden yola çıkan V. M. Molotov, Sovyetler Birliği'nin kuzey-batı sınırındaki ülkelere aynı güvenceler verilmeksizin, Sovyetler Birliği'nin bir grup devlet açısından hiçbir yükümlülük üstlenemeyeceğini açıkladı.

Şu da anımsatılmalıdır: Britanya'nın Moskova Büyükelçisi Seeds, 18 Mart 1939'da, Sovyetler Birliği'nin Romanya'ya karşı bir Hitler saldırısı halinde —bunun

hazırlığı üzerine İngilizlerin elinde bilgi vardı— nasıl davranacağı sorusuyla Dışişleri Halk komiserine başvurduğunda; Sovyetler Birliği ise bu koşullar altında İngiltere'nin ne yapmayı düşündüğü karşı sorusunu sorduğunda, Seeds yanıt vermekten kaçındı ve coğrafik olarak bakıldığında Sovyetler Birliği'nin Romanya'ya İngiltere'den daha yakın olduğunu belirtti.

Yani ilk adımdan itibaren, İngiltere'nin yönetici çevrelerinin, Sovyetler Birliği'ni belli yükümlülüklerle bağlama, ama kendilerini dışta tutma çabası tümüyle ortaya çıktı. Bu bayağı yöntem, tüm görüşmeler boyunca sistemli bir şekilde sürekli yeniden kullanıldı.

İngiliz başvurusuna verdiği cevapta, Sovyet Hükümeti, en çok ilgisi olan ülkelerin —Büyük Britanya, Fransa, Fomanya, Polonya, Türkiye ve Sovyetler Birliği— temsilcilerinin katılacağı bir danışma toplantısı düzenlenmesini önerdi. Sovyet Hükümetinin görüşünce, böylesi bir danışma toplantısı, gerçek durumu açıklığa kavuşturmak ve katılanların tavırlarını saptamak için en iyi olanakları sunuyordu. Ama İngiliz Hükümeti, Sovyet önerisinin çok zamansız olduğu şeklinde yanıt verdi.

Saldırıya karşı mücadele etmek için somut önlem-anlaşmayı olası kılabilecek bir konferans toplamak yerine, İngiliz Hükümeti 21 Mart 1939'da Sovyet Hükümeti'ne, kendisi, Fransa ve Polonya ile, imzalayan hükümetlerin, «herhangi bir Avrupa devletinin bağımsızlığının» tehlikeye düşmesi halinde «ortaklaşa direniş göstermek için hangi adımların atılabileceği üzerine birbirlerine danışmakla» kendilerini yükümlü kıldıkları bir deklarasyon imzalamalarını önerdi. İngiliz Büyükelçisi, kendi önerisinin kabul edilebilirliğini kanıtlamaya çalıştı ve deklarasyonun gayetle bağlayıcı olmayan bir şekilde formüle edilmiş olmasını özellikle vurguladı.

Böyle bir deklarasyonun, saldırgandan gelen tehdide karşı mücadele etmek için ciddi bir araç olarak hizmet edemeyeceği tamamen açıktı. Ancak Sovyet Hükümeti, bu denli az şey vaat eden bir deklarasyonun bile, saldırganın gemlenmesinde belirli bir ilerlemeyi temsil edebileceği görüşündeydi ve İngiliz önerisiyle hemfikir olduğunu açıkladı. Ama daha 1 Nisan 1939'da, Moskova' daki Britanya Büyükelçisi, İngiltere'nin ortaklaşa bir deklarasyonun artık sözkonusu olamayacağı görüşünde olduğunu bildirdi.

İki haftalık bir gecikmeden sonra, İngiliz Dışişleri Bakanı Halifax, Moskova'daki büyükelçisi aracılığıyla, Sovyet Hükümeti'nin; «Sovyetler Birliği'nin herhangi bir Avrupalı komşusuna karşı bir saldırı eylemi halinde direniş gösterildiğinde, temenni edilirse, Sovyetler Birliği'nin yardımına güvenilebileceği» şeklinde bir açıklama yapması önerisini getirdi.

Bu önerinin özü, Letonya, Litvanya, Estonya ve Finlandiya'ya karşı bir Alman saldırı eylemi halinde, Sovyetler Birliği'nin; İngiltere herhangi bir yardım yükümlülüğü üstlenmeksizin, bu ülkelere yardım etmekle yükümlü kılınmasaydı, yani Sovyetler Birliği Almanya ile tek başına bir savaşa bulaşmalıydı. İngiltere'nin kendilerine güvenceler verdiği Polonya ve Romanya'ya gelince, Sovyetler Birliği bunlara da saldırıya karşı yardım etmeliydi. Ama bu durumda da İngiltere, Sovyetler Birile birlikte hiçbir yükümlülük üstlenmek istemiyordu. Kendine hareket serbestisi bırakıyordu ve Polonya, Romanya ve Baltık devletlerinin bu öneri gereğince Sovyetler Birliği'ne karşı herhangi bir yükümlülük üstlenmediklerinden sözetmeyi bir yana bırakalım, kendisine dilediği manevra için yeterli alanı güvence altına alıyordu.

Ancak Sovyet Hükümeti, bir Hitler saldırısına karşı diğer güçlerle birlikte ortaklaşa mücadele için anlaşma sağlamak üzere bir tek olanağı bile kaçırmak istemiyordu. Hiçbir gecikmeye yol açmaksızın, İngiliz Hükümetine bir karşı öneri götürdü. Bu öneri şunlardan oluşuyordu: Birincisi, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Fransa, bu devletlerden birine karşı bir saldırıya girişildiğinde, birbirlerine askeri yardım da dahil olmak üzere her türlü yardımı derhal yapmakla kendilerini yükümlü kılmalıdırlar; ikincisi, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Fransa kendilerini, Baltık Denizi ile Karadeniz arasında yer alan, Sovyetler Birliği ile sınırları olan Doğu Avrupa ülkelerine, bu devletlere karşı bir saldırı halinde, askeri yardım da dahil olmak üzere, her türlü yardımı yapmakla yükümlü kılmalıdırlar. Üçüncü ve son olarak, Sovyetler Birliği, Fransa ve İngiltere, kendilerini, yukarıda sözü edilen her iki halde bu devletlere verilecek askeri yardımın boyutlarını ve biçimlerini en kısa zamanda saptamakla yükümlü kılmalıdırlar.

Bunlar, Sovyet önerisinin en önemli noktalarıydı. Sovyetler Birliği'nin önerisi ile Büyük Britanya'nın önerisi arasındaki temel fark, Sovyet önerisi saldırıya karşı ortak hareket için gerçekten etkin önlemler içerdiğinden, rahatlıkla görülebilmektedir.

Üç hafta boyunca, bu önerilere İngiliz Hükümeti'nden hiçbir yanıt gelmedi. Bu durum, İngiltere'de artan huzursuzluğa yol açtığından, İngiliz Hükümeti nihayet, kamuoyunu aldatmak için yeni bir manevra icat etmek zorunda kaldı.

8 Mayıs'ta, İngiliz yanıtı, daha doğrusu İngiliz karşı önerisi Moskova'ya ulaştı. Sovyet Hükümetine yeniden, «Büyük Britanya ve Fransa'ya, (Belçika, Polonya, Romanya, Yunanistan ve Türkiye'ye karşı) bu yükümlülüğün yerine getirilmesinden doğan düşmanlıklar ha-

linde, Sovyet Hükümeti'nin yardımını, temenni edildiğinde, derhal hazır olduğu ve olası kararlaştırılacak biçimde ya da olası kararlaştırılacak koşullar altında sağlanacağı yükümlülüğünü üstleneceği» şeklinde tekyanlı bir açıklama yapması önerildi.

Bu önerilerde de sözkonusu olan, Sovyetler Birliği'nin tekyanlı yükümlülükleri idi. O, kendisini, Sovyetler Birliği'ne karşı Baltık Cumhuriyetleri açısından kesinlikle hiçbir yükümlülük üstlenmeyen İngiltere ve Fransa'ya karşı yardımla yükümlü kılmalıydı. İngiltere böylelikle, Sovyetler Birliği'ni hiçbir bağımsız devlet için kabul edilemez ve çekilemez olan mağdur bir duruma sokmak istiyordu.

İngiliz önerisinin Moskova'dan çok Berlin için yapıldığını anlamak kolaydır. Almanya, Sovyetler Birliği'ne saldırmaya davet ediliyor ve Alman saldırısının Baltık üzerinden gerçekleşmesi koşuluyla, İngiltere ve Fransa'nın tarafsız kalacaklarının işareti veriliyordu.

Sovyetler Birliği, İngiltere ve Fransa arasındaki görüşmeler, Polonya'nın Moskova Büyükelçisi Grzibovski'nin 11 Mayıs'ta, «Polonya'nın SSCB ile bir yardımlaşma anlaşması imzalamayı mümkün görmediği...» şeklinde bir açıklama yapmasından sonra daha da karmaşıklaştı.

Polonya temsilcisi böyle bir açıklamayı, elbette ancak İngiltere ve Fransa'nın hükümet çevrelerinin bilgisi ve onayı ile yapabilirdi.

İngiltere ve Fransa temsilcileri Moskova'daki görüşmeler sırasında öylesine provokatörce davrandılar ki, Batılı güçlerin yönetici çevrelerinde bile böylesi kaba bir oyunu eleştiren kişiler çıktı. Örneğin Lloyd George, 1939 yazında, İngiliz politikasının yöneticilerine karşı, Fransız «Ce Soir» gazetesinde keskin bir makale yazdı. İngiltere ve Fransa'nın Sovyetler Birliği ile görüş-

melerinin içine battığı sonsuz zorlukların nedenleri üzerine Lloyd George, bunun yalnızca bir yanıtının bulunduğunu yazdı:

«Neville Chamberlein, Halifax ve John Simon, Sovyetler Birliği ile bir anlaşma istemiyorlar.»

Lloyd George için açık olan şey, Batılı güçlerin Sovyetler Birliği ile ciddi bir anlaşmayı düşünmediklerini, aksine başka bir hedef izlediklerini, yani Hitler'i en kısa zamanda Sovyetler Birliği'ne saldırtma hedefi güttüklerini çok iyi kavrayan Hitler Amanya'sının kodamanları için elbette daha az açık değildi. Almanya ile bir savaş halinde Sovyetler Birliği elverişsiz bir duruma sokularak, ona bu saldırı için belirli bir ödül konuyordu.

Buna ek olarak Batılı güçler, Sovyet Birliği ile görüşmeleri sonsuza dek uzattılar ve öze ilişkin sorunları önemsiz ek önergeler ve sayısız varyasyon batağı içinde kaybettiler. Herhangi bir gerçek yükümlülüğün sözkonusu olduğu her defasında, bu güçlerin temsilcileri, sanki neyin sözkonusu olduğunu kavramadıkları görüntüsünü takınıyorlardı.

Mayıs'ın sonunda İngiltere ve Fransa, önceki biçimlerini bazı açılardan düzelten, ama Sovyetler Birliği için son derece önemli olan Sovyetler Birliği'nin kuzey-batı sınırındaki üç Baltık cumhuriyeti için bir güvence sorununu önceden olduğu gibi yine açık bırakan yeni öneriler yaptılar.

İngiltere ve Fransa'nın iktidar sahipleri böylelikle, kendi ülkelerinin kamuoyunun baskısı altında lafta belli tavizler vermelerine rağmen, önceki çizgilerini sürdürdüler ve önerilerine, kendilerinin de pekâlâ iyi bildikleri gibi, bu önerileri Sovyetler Birliği için kabul edilemez duruma getiren sakıncalar eklediler.

İngiltere ve Fransa temsilcilerinin davranışları Moskova görüşmeleri sırasında o kadar yakışıksızdı ki,

V. M. Molotov, 27 Mayıs 1939'da, İngiliz elçisi Seeds ve Fransız ataşesi Payart'a, onlar tarafından sunulan Avrupa'daki saldırgana karşı ortak direniş üzerine anlaşma taslağının, SSCB, İngiltere ve Fransa'nın karşılıklı yardımlaşması için etkili bir plan içermediğini ve İngiliz ve Fransız hükümetlerinin Sovyetler Birliği ile buna uygun bir pakta ciddi bir ilgi duyduğunu bile kanıtlamadığını açıklamak zorunda kaldı. Burada dobra dobra, İngiliz önerisinin, İngiltere ve Fransa hükümetleri için, pakttan çok, pakt üzerine konuşmaların daha uygun olduğu anlamına geldiği söylendi. İngiltere ve Fransa'nın bu konuşmalara başka amaçlar için gereksinim duymaları mümkündür. Bu amaçlar Sovyet Hükümeti tarafından bilinmemektedir. Sovyetler Birliği, bir pakt üzerine konuşmalara değil, SSCB, İngiltere ve Fransa arasında, Avrupa'daki bir saldırıya karşı etkin karşılıklı yardımlaşmanın gerçekleşmesine ilgi duymaktadır. Sovyet Hükümeti'nin bir pakt üzerine, SSCB'nin amacını bilmediği konuşmalara katılmaya niyetinin olmadığı ve Fransız ve İngiliz Hükümetlerinin, böylesi konuşmaları, bunlar için SSCB'den daha uygun olan muhataplarla sürdürebilecekleri konusunda İngiltere ve Fransa temsilcilerinin dikkati çekildi.

Moskova görüşmeleri sonsuzca uzadı. Görüşmelerin böylesine uygunsuz bir şekilde sürüncemede bırakılmasının nedenlerini, şunları yazan Londra «Times» gazetesi ağzından kaçırdı: «Rusya ile hızlı ve kararlı bir şekilde kurulacak bir ittifak, diğer görüşmeler için engelleyici olabilir...»* «Times» burada «diğer görüşmeler»den sözettiğinde, belli ki, İngiliz Denizaşırı Ticaret Bakanı Robert Hudson ile, Hitler'in ekonomik danışmanların-

* Alıntı : Michael Sayers and Albert E. Kahn, The Great Conspiracy. The Secret War Against Soviet Russia, Boston 1946, s. 329.

dan biri olan Dr. Helmut Wohltat arasında, Hitler Almanya'sına verilecek —daha sonra değineceğimiz— çok büyük bir İngiliz kredisi üzerine sürdürülen görüşmeleri kastediyordu.

Bunun dışında, bilindiği gibi, bir basın haberine göre, Hitler'in «Wehrmacht»ının Prag'a girdiği gün, bir Federation of British Industries delegasyonu, Düsseldorf'ta, Alman büyük sanayii ile geniş çaplı bir anlaşma imzalanması için görüşmeler yürütüyordu.

Göze çarpan bir durum da, Hitler'le görüşmeler için bizzat Chamberlain, hem de birçok kez, İngiltere'den Almanya'ya giderken, Büyük Britanya'nın Moskova'daki görüşmelerin sürdürülmesiyle ilgili olarak ikinci derecen kişileri görevli atamasıdır. Devamla, İngiltere tarafından görüşmeler için SSCB'ne gönderilen Sir William Strang'in, Sovyetler Birliği ile herhangi bir anlaşma imzalamak için hiçbir yetkiye sahip olmadığını saptamak da ilginçtir.

Sovyetler Birliği, olası saldırgana karşı mücadele önlemleri üzerine somut görüşmelere geçmeyi talep ettiğinden, İngiltere ve Fransa Hükümetleri, Moskova'ya askeri misyonlar göndermeye hazır olduklarını açıklamak zorunda kaldılar. Ama bu misyonlar, Moskova yolunda, olağandan çok uzun bir süre harcadılar, ve Moskova'ya vardıklarında, bunların ikinci dereceden kişilerden oluştuğu ve üstelik herhangi bir anlaşma imzalamak için yetkiye sahip olmadıkları ortaya çıktı. Bu koşullar altında askeri görüşmeler de, politik görüşmeler gibi sonuçsuz kaldı.

Batılı güçlerin askeri misyonları, bir Alman saldırısı halinde karşılıklı yardımlaşmanın araçları ve yolları üzerine ciddi bir şekilde konuşmaya istekli olmadıklarını hemen belli ettiler. Sovyet askeri misyonu, Almanya ile ortak sınırı olmayan SSCB'nin, bir savaş çık-

ması halinde, İngiltere, Fransa ve Polonya'ya, Sovyet askeri birliklerine Polonya topraklarından geçiş izni verilmesi koşulları altında yardım edebileceğinden hareket etti. Ancak Polonya Hükümeti, Sovyetler Birliği'nin askeri yardımını kabul etmeyeceğini açıkladı ve böylelikle, Hitler saldırısından çok, Sovyetler Birliği'nin güçlenmesinden korktuğunu gösterdi. Polonya'nın tavrı, hem İngiliz ve hem de Fransız misyonu tarafından desteklendi.

Askeri görüşmeler sırasında ayrıca, pakta katılan tarafların bir saldırı sırasında derhal sevkedecekleri askeri kuvvetlerin sayısal gücü sorunu ortaya atıldı. İngilizler bununla ilgili olarak gülünç bir sayı verdiler: beş piyade tümeni ve bir mekanize tümeni cepheye süreceklerini açıkladılar. Ve İngilizler bu öneriyi, Sovyetler Birliği'nin saldırgana karşı 136 tümen, 5000 orta ve ağır top, 10 000 civarında tank ve küçük savaş aracı, 5000'den fazla savaş uçağı vs. cepheye sürmeye hazır olduğunu açıkladığı anda yaptılar! Buradan, İngiliz Hükümetinin, SSCB ile bir askeri anlaşmanın imzalanması üzerine görüşmeleri ne denli az bir ciddiye aldığı görülmektedir.

Yukarıdaki veriler, kendiliğinden ortaya çıkan şu sonuçları doğrulamaya yeterlidir:

1 — Sovyet Hükümeti, görüşmeler sırasında, karşılıklı yardımlaşmanın gerçekten etkin olması; yani politik bir anlaşmanın yanısıra, yardımlaşmanın boyutlarını, biçimini ve süresini saptayan bir askeri anlaşmanın da yapılması koşullarında, saldırgana karşı İngiltere ve Fransa ile birlikte eşit haklar temelinde karşılıklı bir anlaşma yapmak için son derece büyük bir sabırla çaba gösterdi; çünkü olayların önceki tüm gelişmesi, ancak böylesi bir anlaşmanın, tümüyle cezasız bırakıldı-

ğından ve Batılı güçler tarafından desteklendiğinden dolayı uzun yıllar boyunca şımartılan Hitlerci faşist saldırganların aklını başına getirebileceğini göstermişti.

2 — İngiltere ve Fransa'nın Sovyetler Birliği ile görüşmeler sırasındaki tavrı, İngiltere ve Fransa'nın politikalarının, barışın ve saldırgana karşı mücadelenin çıkarları ile hiçbir ortak yanı olmayan hedefler tarafından belirlenmesinden dolayı, bunların SSCB ile ciddi bir anlaşmayı asla düşünmediklerini tümüyle kanıtladı.

3 — İngiliz-Fransız politikasının sinsi niyeti, Hitler'e, SSCB'nin müttefikleri olmadığı, SSCB'nin tecrit olduğu, İngiltere ve Fransa'dan gelebilecek bir direnişle karşılaşma riski olmaksızın Hitler'in SSCB'ne saldırabileceği şeklinde işaret vermekten oluşuyordu.

Bu koşullar altında, İngiliz-Fransız-Sovyet görüşmelerinin bir fiyasko ile sonuçlanması şaşırtıcı değildir.

Bu fiyasko, elbette bir raslantı değildi. Batılı güçlerin temsilcilerinin, ikili oyunlarında, başından beri görüşmeleri başarısızlığa uğratmaya niyet ettikleri giderek daha da belirgenleşti. Olay, SSCB ile açık sürdürülen görüşmelerin yanısıra, İngilizlerin kulis ardında Almanya ile görüşmeler yapmaları ve bu görüşmelere eşi görülmemiş büyük önem biçmeleri idi.

Batılı güçlerin yönetici çevreleri, Moskova'daki görüşmeleri ile öncelikle kendi ülkelerindeki kamuoyuna, güvenlik içinde olunduğu duygusunu vermeye ve savaşa sürüklenen halkları kandırmaya çaba gösterirken; Hitler faşistleri ile görüşmeler tamamen başka tarzda idi.

İngiliz-Alman görüşmelerinin programı, kendi memurları Moskova'daki görüşmeleri sürdürürken, Hitler Almanya'sına kuşkuya yer bırakmayan talepler yönelten İngiliz Dışişleri Bakanı Halifax tarafından yeterince açık bir şekilde formüle edildi. 29 Haziran 1939'da Ro-

yal Institute of International Affairs'de verilen bir banketteki konuşmasında Halifax, «bugün dünyada endişe yaratan» tüm sorunlar üzerine Almanya ile anlaşmaya hazır olduğunu dile getirdi. Şunları söyledi:

> «Böylesi yeni bir atmosferde, sömürgeler sorununu, hammaddeler, ticari kısıtlamalar sorunlarını, 'hayat alanı' verilmesi, silahlanmaların kısıtlanması ve Avrupalıları ilgilendiren diğer birçok tartışmalı sorunu görüşebiliriz.»*

Halifax'a yakın olan tutucu «Daily Mail»ın, daha 1933'te, Hitler faşistlerine SSCB'nden «hayat alanı» koparmasını önererek, «hayat alanı» sorununu ortaya attığı hatırlandığında, Halifax'in açıklamasının gerçekte ne anlama geldiği üzerine en küçük bir kuşku bile kalmaz. Bu, Hitler Almanya'sına, dünyanın ve etki alanlarının paylaşımı üzerine anlaşma açık önerisi idi; bütün sorunları Sovyetler Birliği olmaksızın ve esas olarak da Sovyeter Birliği'nin sırtından çözme önerisi idi.

İngiltere temsilcileri, daha Haziran 1939'da, Londra'ya gelen Hitler'in dört yıllık plan maslahatgüzarı Wohltat tarafından temsil edilen Almanya ile son derece gizli görüşmelere başladılar: İngiliz Denizaşırı Ticaret Bakanı Hudson ve Chamberlain'in en yakın danışmanı G. Wilson, onunla görüşmelerde bulundular. Bu Haziran görüşmelerinin içeriği, halen geçici olarak diplomatik arşivlerin gizli dolaplarında saklıdır. Ama Wohltat, Temmuz'da Londra'ya yeni bir ziyaret yaptı ve görüşmelere yeniden başlandı. Bu ikinci görüşme raundunun içeriği, Sovyet Hükümetinin elinde bulunan

---

* «Speeches on Foreign Policy by Viscount Halifax», Oxford University Press, London 1940, s. 296.

ele geçirilmiş Alman belgelerinden bilinmektedir. Bunlar kısa bir zamanda yayınlanacaktır.

Hudson ve Wilson, Wohltat'a ve daha sonra Londra'daki Alman Büyükelçisi Dirksen'e, tüm dünyadaki etki alanlarının paylaşılmasına ilişkin ve «ortak pazarlar üzerinde birbirleriyle ölesiye rekabet etme» olasılığını dıştalamaya ilişkin sözleşmeleri içeren geniş çaplı bir anlaşma için gizli görüşmeler yapma önerisi yaptılar. Bununla ilgili olarak, Almanya'nın Güney Avrupa'da egemen olan etkisini teslim etmek öngörüldü. Dirksen, 21 Temmuz 1939 tarihli raporunda, Alman Dışişleri Bakanlığına, Wohltat ile Wilson arasında görüşülen programın politik, askeri ve ekonomik ilkeleri kapsadığını bildirdi. Politik sorunlar arasında, bir saldırmazlık paktının yanısıra, «ana güçlerin, özellikle yani İngiltere ve Almanya'nın etki alanlarını belirlemeyi içeren»* bir karışmazlık paktına da özel dikkat sarfedildi.

Bu her iki paktın imzalanması ile bağlantılı sorunların görüşülmesi sırasında, Büyük Britanya temsilcileri, bu paktların imzalanması halinde, Hükümetlerinin Polonya'ya henüz yeni verilen güvenceleri geri çekeceğine ilişkin söz verdiler.

İngiliz-Alman anlaşması imzalandığı taktirde, İngilizler, Danzig sorununu ve Polonya Koridoru sorununu Polonya ile tek başına çözme işini Almanlara bırakmaya hazır olduklarını açıkladılar ve bu sorunun çözümüne müdahale etmeyeceklerine dair kendilerini yükümlü kılmak sitediler.

Dirksen'in yakında yayınlanacak raporundan da belgesel olarak görüldüğü gibi, Wilson ayrıca, İngiltere ile Almanya arasında yukarıda sözkonusu edilen pakt-

---

* İngiltere'deki Alman Büyükelçisi Dirksen'in 21 Temmuz 1939 tarihli kaydı, Alman Dışişleri Bakanlığı arşivinden.

lar imzalandığında, İngiliz güvence politikasına fiilen son verileceğini onayladı. Dirksen, raporunda bu sorunla ilgili olarak şu notu düştü:

> «O zaman Polonya, belli ölçüde Almanya ile baş başa bırakılmış olur.»

Bütün bunlar, İngiltere'nin iktidar sahiplerinin, Polonya'ya verilen güvencelerle ilgili yazının mürekkebi bile kurumadan, Polonya'nın Hitler tarafından parçalanmasına hazır oldukları anlamına gelmekteydi.

İngiliz-Alman anlaşmasının imzalanmasıyla birlikte, İngiltere ve Fransa'nın Sovyetler Birliği ile görüşmelere başlarken önlerine koydukları hedefe ulaşılmış ve Almanya ile SSCB arasında bir çatışmanın hızla başlatılması daha da kolaylaştırılmış olacaktı.

Son olarak, İngiltere ile Almanya arasındaki politik anlaşma, sömürgeler sorunu, hammaddelerin dağılımı, pazarların paylaşılması ve Almanya'ya büyük bir İngiliz kredisi verilmesi üzerine gizli sözleşmeleri kapsayan bir ekonomik anlaşma ile tamamlanmalıydı.

İngiltere iktidar sahiplerinin gözleri önünde, Almanya ile sürekli bir barışa ulaşma ve Alman saldırısını, severek söylendiği gibi, Doğu'ya, yani kendilerinden daha yeni «güvenceler» elde etmiş olan Polonya'ya, ve Sovyetler Birliği'ne «kanalize etme» şeklindeki imrendirici manzara görünüyordu.

Tüm bunlardan sonra, iftiracıların ve tarih çarpıtıcılarının bu olguları; savaşın böylelikle kaçınılmaz hale geldiği durumu kavramak için tayin edici önemde olan olguları, özenle suskunlukla geçiştirmeleri ve gizlemeye çalışmaları şaşırtıcı mıdır?

Bu dönemde, İngiltere ve Fransa'nın, Hitler Almanya'sının savaşı başlatmasını önlemek için herhangi bir

girişimde bulunmak şeklinde ciddi bir niyetinin olmadığı gibi; aksine, gizli sözleşmeler ve anlaşmalar yoluyla, mümkün olan tüm provokasyonlarla Hitler Almanya'sını Sovyetler Birliği üzerine kışkırtmak amacıyla ellerinden gelen her şeyi yaptıklarından artık kuşku duyulamazdı.

Hiçbir kalpazan, Sovyetler Birliği'nin bu koşullar altında şunlar arasında bir seçim yapma durumunda olduğu tayin edici olgusunu, ister tarihte olsun, isterse halkların bilincinde, karartmayı başaramaz:

y a kendini korumak amacıyla, Almanya tarafından önerilen saldırmazlık antlaşmasının imzalanması önerisini kabul etme ve böylelikle Sovyet devleti tarafından güçlerini olası bir saldırgan saldırısına karşı daha iyi hazırlamak için kullanılacak barışı Sovyetler Birliği açısından belli bir dönem daha güvence altına alma;

ya da Almanya tarafından önerilen saldırmazlık antlaşmasını reddetme ve böylelikle, Sovyetler Birliği'nin tümüyle tecrit olacağı, kendisi için dezavantajlı bir durumda, Almanya ile silahlı bir çatışmaya kışkırtmaları amacıyla Batılı güçler kampındaki provokatörlere olanak sağlama.

Bu durumda Sovyet Hükümeti, kendisini, seçimini yapmak ve Almanya ile bir saldırmazlık antlaşması imzalamak zorunda gördü.

Bu seçim, o zaman ortaya çıkan durumda, Sovyet dış politikasının basiretli ve akılı bir adımı idi. Sovyet Hükümeti'nin bu adımı, başından beri büyük ölçüde, İkinci Dünya Savaşının Sovyetler Birliği ve diğer bütün barışsever halklar için başarılı bir şekilde bitmesini tayin teti.

Hitler faşistleri ile bir antlaşmanın imzalanmasının, SSCB'nin dış politik planına dahil olduğunu iddia et-

mek, kaba bir iftiradır. Tam tersine, SSCB sürekli olarak, saldırgan olmayan Batılı devletlerle eşitlik temelinde kollektif güvenliği gerçekleştirmek amacıyla, Alman ve İtalyan saldırganlara karşı bir anlaşmaya varmak için çaba gösterdi. Ama bir anlaşma karşılıklı bir edimdir. SSCB, saldırıya karşı mücadele amacıyla bir anlaşma için çaba gösterirken, İngiltere ve Fransa, SSCB'yi tecrit etme politikası, saldırganlara ödün verme politikası, saldırıyı Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne yöneltme politikası izlemeyi tercih ettiklerinden, bunu sistemli bir şekilde reddettiler. Amerika Birleşik Devletleri, böylesi vahim bir politikayı önlemeye çalışmadığı gibi, tersine ona her türlü yardımı gösterdi. Amerikan milyarderlerine gelince; onlar sermayelerini Alman ağır sanayine yatırmaya devam ettiler, silah sanayilerini geliştirmelerinde Almanlara yardım ettiler, ve böylelikle: «Avrupalı baylar, korkmadan savaşı sürdürün, Allah'ın yardımıyla sürdürün savaşı; bu arada biz Amerikalı milyarderler sizin savaşınızdan kazanç sağlayalım ve yüzlerce milyon dolar ekstra kârı ceplerimize indirelim» dercesine, Alman saldırganları silahlandırdılar.

Avrupa'daki bu durum karşısında, Sovyetler Birliği için yalnızca bir tek yolun, Almanya tarafından önerilen antlaşmayı kabul etme yolunun kaldığı açıktır. Bu, akla gelebilecek çıkış yolları arasında ne de olsa en iyisiydi.

Nasıl ki Sovyetler Birliği 1918'de, Batılı güçlerin düşmanca politikaları sonucu Almanlarla Brest-Litovsk barışını imzalamak zorunda kaldıysa, aynı şekilde Sovyetler Birliği bu kez de, 1939 yılında, Brest barışından yirmi yıl sonra, İngiltere ve Fransa'nın aynı düşmanca politikası yüzünden, Almanlarla bir antlaşma imzalamak zorunda kaldı.

Her türden iftiracının, SSCB'nin her şeye rağmen

Almanlarla bir antlaşmaya girişmemesi gerektiği şeklindeki gevezeliği, ancak gülünç olarak nitelenebilir. Neden, İngiltere ve Fransa'nın müttefiki olan Polonya 1934'te Almanlarla bir saldırmazlık antlaşması imzalayabiliyor da, daha kötü bir durumda olan Sovyetler Birliği 1939'da böylesi bir antlaşma imzalayamasın? Neden Avrupa'daki egemen güç faktörlerini oluşturan İngiltere ve Fransa 1938'de, Almanya ile ortaklaşa bir saldırmazlık deklarasyonu imzalayabiliyor da, İngiltere ve Fransa'nın düşmanca politikası sonucu tecrit edilmiş olan Sovyetler Birliği, Almanlarla bir antlaşmaya girişemesin?

Sovyetler Birliği'nin, Avrupa'nın saldırgan olmayan büyük güçleri arasında, Almanlarla bir antlaşma imzalamaya hazır olduğunu açıklayan en son güç olduğu bir olgu değil midir?

Kuşkusuz, tarih çarpıtıcıları ve diğer gericiler, Sovyet Hükümetinin, Sovyet-Alman antlaşmasını ustalıkla ülke savunmasının tamamlanması için kullanmayı başarmasından, sınırlarını Batı'ya doğru kaydırmayı ve Alman saldırganların hiçbir engelle karşılaşmaksızın Doğu'ya doğru ilerlemesinin yolunu kapatmayı başarmasından, Hitler birliklerinin saldırılarına Narva-Minsk-Kiev hattından değil de, yüzlerce kilometre batıya düşen bir hattan başlamasından, SSCB'nin Anavatan Savaşında yok olmayıp, aksine savaştan muzaffer olarak çıkmasından hoşnut değildirler. Ama bu hoşnutsuzluk, artık, iflas etmiş politikacıların aciz öfkesi bölümünde kaldı.

Bu bayların öfkeden köpüren hoşnutsuzluğu, yalnızca, Sovyetler Birliği'nin politikasının doğru bir politika olduğu ve öyle de kaldığı şeklindeki tartışmasız olgunun bir göstergesi olarak kavranabilir.

IV

«DOĞU CEPHESİ»NİN OLUŞTURULMASI, ALMANYA'NIN SSCB'NE SALDIRISI, ANTİ-HİTLER KOALİSYONU VE MÜTTEFİKLER ARASI YÜKÜMLÜLÜKLER SORUNU

Sovyetler Birliği Ağustos 1939'da Sovyet-Alman saldırmazlık antlaşmasını imzaladığında, Hitler'in er ya da geç SSCB'ne saldıracağından bir an bile kuşku duymadı. Sovyetler Birliği, bu kanıya Hitler faşistlerinin temel politik ve askeri tavrından çıkarak vardı. Hitler Hükümetinin tüm savaş öncesi dönemdeki pratik faaliyeti bu kanıyı doğruladı.

Bundan dolayı, Sovyet Hükümetinin ilk görevi, Hitler saldırısına karşı bir «Doğu Cephesi» oluşturmak, Belorusya ve Ukrayna ülkelerinin batı sınırında bir savunma hattı çekmek ve bu şekilde Alman birliklerinin Doğu'ya doğru engelle karşılaşmaksızın ilerlemesine karşı bir barikat kurmaktan oluşuyordu. Bu amaçla, baronların Polonya'sı tarafından 1920'de ilhak edilen Batı Belorusya ve Batı Ukrayna'yı yeniden Sovyet Belorusya'sı ve Sovyet Ukrayna'sı ile birleştirmek ve Sovyet birliklerini buralara yerleştirmek zorunlu idi. Bu sorun geciktirilmeye gelemezdi, çünkü kötü donatılmış Polonya birliklerinin direniş göstermeye yetenekleri olmadığı ortaya çıktı; Polonya ordu önderliği ve Polonya Hükümeti firarda bulunuyordu; ve Hitler birlikleri hiçbir ciddi direnişle karşılaşmadıklarından, Sovyet birlikleri daha oraya ulaşmadan, Belorusya ve Ukrayna bölgelerini işgal etmiş olacaktı.

17 Eylül 1939'da, Sovyet birlikleri, Sovyet Hükümeti'nin emri üzerine savaş öncesi Polonya-Sovyet sınırını aştılar, Batı Belorusya ve Batı Ukrayna'yı işgal ettiler ve Ukrayna ve Belorusya bölgelerinin batı sınırı boyun-

ca savunma mevzilerinin inşasına başladılar. Bu hat, Müttefiklerin Versay Konferansı'nda saptanan ve tarihte «Curzon hattı» olarak bilinen hattın esasında aynısıydı.

Sovyet Hükümeti, birkaç gün sonra Baltık devletleriyle, Estonya, Letonya ve Litvanya'ya Sovyet ordu garnizonlarının yerleştirilmesini ve bu ülkelerde Sovyet hava alanları ve filo üsleri oluşturulmasını öngören karşılıklı yardımlaşma anlaşmaları imzaladı.

Bu şekilde «Doğu Cephesi»nin temelleri atıldı.

Bir «Doğu Cephesi» oluşturulmasının, yalnızca SSCB'nin güvenliğine değil, aynı zamanda Hitler saldırısına karşı mücadele eden barışsever devletlerin ortak davasına da önemli bir katkı olduğunu kavramak zor değildi. Buna rağmen, İngiliz-Fransız-Amerikan çevrelerinin ezici çoğunluğu, Sovyet Hükümetinin saldırı olarak nitelendirdikleri bu adımını, kudurgan bir anti-Sovyet kampanya ile yanıtladılar.

Ancak, Sovyet politikasının anlamını kavrayacak ve «Doğu Cephesi»nin oluşturulmasının doğruluğunu kabul edecek kadar öngörü sahibi olan politikacılar da vardı. Bunlar arasında, o sıralar Donanma Bakanı olan Bay Churchill başta gelmektedir. 1 Ekim 1939'da yaptığı bir radyo konuşmasında, Sovyetler Birliği'ne karşı dostça olmayan çeşitli hakaretlerden sonra o, şunları söyledi:

> «Sovyet ordularının bu hatta durması, Alman tehlikesi karşısında Rusya'nın güvenliği için mutlak zorunludur. Her halükârda mevzilere yerleşilmiş ve Nazi Almanya'sının saldırmağa cesaret edemediği Doğu Cephesi yaratılmıştır. Bay von Ribbentrop geçen hafta Moskova'ya çağrıldığında, bu; gerçeği öğrenmesi ve Nazilerin Baltık devletlerine ve Ukrayna'ya saldırma niyetlerine bir son verme-

leri gerektiği konusunda bilgi sahibi olması için yapılmıştır.»

SSCB'nin batı sınırında, Moskova, Minsk ve Kiev' den epeyce uzaklıkta SSCB'nin güvenliği az çok tatmin edici bir şekilde güvence altına alınmışken, SSCB'nin kuzey sınırı için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Burada, Leningrad'dan sadece 32 kilometre uzaklıkta; subay mevcudunun çoğunluğunun Hitler Almanya'sına yönelimli olduğu Finlandiya birlikleri duruyordu. Sovyet Hükümeti, Finlandiya'nın egemen çevrelerinin Hitler faşistlerine sıkı sıkıya bağlı ve Fin ordusu içinde oldukça etkili olan faşist unsurlarının, Leningrad'ı ele geçirmek istediklerini biliyordu. Hitler'in Genel Kurmay Başkanı Halder'in daha 1939 yazında, Fin ordusunun başındakilere talimat vermek üzere Finlandiya'ya gitmesi bir raslantı olarak görülemezdi. Finlandiya'nın yönetici çevrelerinin Hitler faşistlerinin müttefiki olduğundan ve Finlandiya'yı Hitler Almanya'sının SSCB'ne saldırısı için yığınak bölgesi yapmak istediklerinden kuşku duymak olacak şey değildi.

Bundan dolayı, SSCB'nin, her iki ülke arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi için Fin Hükümeti ile anlaşmaya varma çabalarının başarısız kalması mucize değildi.

Finlandiya Hükümeti, Sovyetler Birliği'nin Finlandiya'nın meşru çıkarlarını gözetmeye hazır olduğunu göstermesine rağmen, SSCB'nin, özellikle de Leningrad'ın güvenliğini güvence altına alacak olan Sovyet Hükümetinin bütün dostça önerilerini birbirinin peşisıra reddetti.

Fin Hükümeti; Sovyet Hükümetinin karşılık olarak Sovyet Karelya'sında iki misli büyüklükte bir bölgeyi Finlandiya'ya bırakmaya hazır olduğunu açıklamasına

rağmen, SSCB'nin, Karelya berzahındaki Fin sınırını birkaç düzine kilometre geriye çekme önerisini geri çevirdi.

Fin Hükümeti ayrıca, SSCB'nin bir karşılıklı yardımlaşma paktı imzalama önerisini reddetti ve böylelikle SSCB'nin güvenliğinin Finlandiya tarafından güvence altına alınmadığını gösterdi.

Bu ve buna benzer düşmanca tavırlarla ve Sovyet-Fin sınırındaki provokasyonlar yoluyla Finlandiya, Sovyetler Birliği ile bir savaş başlattı.

Sovyet-Fin savaşının sonuçları bilinmektedir. SSCB'nin kuzey-batıdaki, özellikle Leningrad civarındaki sınırları öne kaydırıldı ve SSCB'nin güvenliği sağlandı. Hitler Almanyası ve onun Finli uzantıları, SSCB'nin kuzey-batısındaki saldırılarını doğrudan Leningrad önünden değil de, bunun nerdeyse 150 kilometre kuzey-batısına düşen bir hattan başlatmak zorunda kaldıklarından, bu, Sovyetler Birliği'nin Hitler saldırısına karşı savunmasında önemli bir rol oynadı.

V. M. Molotov, SSCB Yüksek Sovyeti'nin 29 Mart 1940 tarihli oturumundaki konuşmasında şunları açıkladı:

«Fin ordusunu yenilgiye uğratan ve tüm Finlandiya'yı işgal etme tam olanağına sahip olduğu halde bunu yapmayan Sovyetler Birliği, başka bir gücün mutlaka yapacağı gibi, savaş giderleri için hiçbir tazminat talep etmedi, tersine taleplerini minimum düzeyde sınırladı...»

«Leningrad'ın, Murmansk şehrinin ve Murmansk demiryolunun güvenliğinin güvence altına alınması dışında, barış anlaşmasına başka bir hedef koymadık.»

Milletler Cemiyeti'nin İngiliz ve Fransız orkestra şeflerinin; Finlandiya'nın yönetici çevrelerinin SSCB'ne karşı izledikleri tüm politika ile Hitler Almanya'sı lehine çalışmalarına rağmen, derhal Fin Hükümetinin safında yeralmalarına, SSCB'ni Milletler Cemiyeti aracılığıyla «saldırgan» olarak ilan ettirmelerine ve böylelikle Finli iktidar sahipleri tarafından Sovyetler Birliği'ne karşı başlatılan savaşı açıkça kabul ettiklerine ve desteklediklerine dikkat çekmek gerekir. Japon, Alman ve İtalyan saldırganların işini kolaylaştırma ve teşvik etme alçaklığını üzerine alan Milletler Cemiyeti, İngiliz-Fransız iktidar sahiplerinin emri üzerine itaatkâr bir şekilde, meydan okurcasına Sovyetler Birliği'nin Milletler Cemiyeti'nden «atıldığı», Sovyetler Birliği'ne karşı yönelen kararı onayladı.

Bununla da yetinmeyen İngiltere ve Fransa, Finli gericiler tarafından Sovyetler Birliği'ne karşı başlatılan savaşta Fin askeri kamarillasına olası her türlü yardımı gösterdi. İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri, Fin Hükümeti'ni savaş harekâtını sürdürmesi için kışkırtmaya ara vermediler.

İngiliz-Fransız iktidar sahipleri Finlandiya'ya sistemli olarak silah teslim ettiler ve enerjik bir şekilde 100 000 kişilik bir sefer ordusunu Finlandiya'ya göndermeye hazırlandılar.

Savaşın patlamasından bu yana geçen üç ay içinde, İngiltere, Chamberlain'in 19 Mart 1940'ta Avam Kamarası'nda açıkladığına göre, Finlandiya'ya 101 uçak, 200'ün üzerinde top, yüzbinlerce elbombası, uçak bombası ve tanksavar mayın verdi. Aynı dönemde Daladier, Fransanın Finlandiya'ya 175 uçak, 500 civarında top, 5000'den fazla makineli tüfek, 1 milyon bomba ve elbombası ve diğer çeşitli savaş malzemesi verdiğini Fransız parlamentosuna bildirdi.

İngiliz ve Fransız Hükümetleri'nin o zamanki planları, İngilizlerin 2 Mart 1940'ta İsveç'e verdikleri bir memorandumu bakarak tamamıyla değerlendirilebilir. Bu memorandumda şunlar söyleniyordu:

> «Müttefik Hükümetler, Finlandiya'nın askeri durumunun umutsuz olduğunu görüyorlar. Bütün olasılıkların özenle gözden geçirilmesinden sonra, müttefik birliklerin gönderilmesinin, Finlandiya'ya etkin bir yardım yapmanın tek aracı olduğu sonucuna vardılar ve Finlandiya bunun için ricada bulunduğu anda bu birlikleri göndermeye hazırdırlar.»*

Chamberlain'in 19 Mart'ta İngiliz parlamentosuna açıkladığı gibi, o sıralar:

> «sefer için hazırlıklar en yüksek hızla sürdürüldü ve sefer ordusu Mart başında, ... Mareşal Mannerheim'ın varışları için saptadığı zamandan iki ay önce ... harekete hazırdı.»

Chamberlain, bu birliklerin 100 000 kişilik olduğunu sözlerine ekledi.

Aynı dönemde, Fransız Hükümeti de, Narvik üzerinden Finlandiya'ya gönderilmesi düşünülen 50 000 kişilik ilk sefer ordusunu hazırladı.

İngiliz ve Fransız iktidar sahipleri, bu savaşçı eylemleri İngiltere ve Fransa'nın Hitler Almanya'sına karşı cephede hiçbir faaliyet göstermedikleri ve orada güya

---

* Britanya elçisinin 2 Mart 1940 tarihli notası. Svenska Utrikes Departmentets Vita Bok (İsveç Dışişleri Bakanlığının Beyaz Kitabı), Stockholm 1947, s. 120.

«komik savaş»ın sürdürüldüğü bir anda gerçekleştiriyorlardı!

Ama Finlandiya'nın Sovyetler Birliği'ne karşı askeri olarak desteklenmesi İngiliz-Fransız emperyalistlerinin geniş kapsamlı planlarının yalnızca bir parçasıydı.

Yukarıda sözü edilen İsveç Dışişleri Bakanlığı'nın «Beyaz Kitap»ı, İsveç Dışişleri Bakanı Günther'in kaleminden çıkan bir belgeyi içermektedir. Bu belgede, «bu birlikler kontenjanının gönderilmesi, Sovyetler Birliği'ne saldırı tam planının bir parçasıdır» ve bu plan «15 Mart'ta Bakû'ya karşı ve bundan önce de Finlandiya üzerinden eyleme geçirilecektir» denmektedir.*

Kerillis, «De Gaulle Dictateur» (Diktatör de Gaulle) adlı kitabında, bu plan üzerine şunları yazmaktadır:

> «Esas hatlarını bana M. Paul Reynaud'un** sakladığım kısa bir mektubunda izah ettiği bu plana göre, Norveç üzerinden Finlandiya'ya indirilecek bir motorize sefer kolordusu, kısa zamanda, Rusya'nın bozguna uğramış sürülerini altüst etmeyi ve Leningrad üzerine yürümeyi becermiş olacaktı...»***

Bu plan, Fransa'da de Gaulle ile, o sıralar Suriye'deki Fransız birliklerine kumanda eden ve «bazı güçlendirmelerle ve 200 uçakla Kafkasya'yı işgal edeceğini ve 'bıçağın tereyağına girdiği' gibi Rusya'ya gireceğini» şişinerek açıklayan General Weygand tarafından hazırlandı.

---

* «Günther'in 2 Mart 1940 tarihli Ek Notları», a.g.e., s. 119.

** O dönemde Fransız Hükümet Üyesi.

*** Henri de Kerillis, «De Gaulle Dictateur», Montreal 1945, s. 363/64.

Yine Fransız generali Gamelin tarafından hazırlanan ve içinde Bakû ve Batum'un bombalanmasına özel bir önem gösterilen; İngilizlerin ve Fransızların SSCB'ne karşı savaş harekât planı da bilinmektedir.

İngiliz-Fransız iktidar sahiplerinin SSCB'ne saldırı hazırlıkları tümüyle rayına oturmuştu. İngiltere ve Fransa genel kurmaylarında, hararetle böyle bir saldırının planları hazırlanıyordu. Bu baylar, Hitler Almanyasına karşı bir savaş yürütme yerine, Sovyetler Birliği'ne karşı bir savaş başlatmak istiyorlardı.

Ancak bu planları gerçekleşmedi. Finlandiya, bu dönemde Sovyet birlikleri tarafından yenilgiye uğratılmış ve İngiltere ve Fransa'nın teslimiyeti önleme doğrultusundaki tüm çabalarına rağmen, teslimiyete zorlanmıştı.

12 Mart 1940'ta Sovyetler Birliği ile Finlandiya arasında barış anlaşması imzalandı.

Böylelikle, SSCB'nin Hitler saldırısına karşı ülke savunması davası kuzeyde, Leningrad civarında da iyileştirilmiş ve savunma hattı Leningrad'dan, Viborg da dahil olmak üzere, kuzeye doğru 150 kilometre ileriye alınmıştı.

Ama bu henüz, Baltık Denizi'nden Karadeniz'e kadar bir «Doğu Cephesi» oluşturulmasının artık tamamlandığı anlamına gelmiyordu. Baltık devletleriyle paktlar imzalanmıştı, ama orada savunmayı üstlenecek Sovyet birlikleri henüz bulunmuyordu. Moldavya ve Bukovina şeklen yeniden SSCB ile birleştirilmişti, ama orada da savunmayı üstlenecek Sovyet birlikleri henüz yoktu. 1940 Haziran'ının ortasında Sovyet birlikleri Estonya, Letonya ve Litvanya'ya girdiler. Aynı yılın 27 Haziran'ında Sovyet birlikleri, Romanya'nın Ekim Devriminden sonra Sovyet ülkesinden kopardığı Bukovina ve Moldavya'ya girdiler.

Bu şekilde, Hitler saldırısına karşı yönelik «Doğu Cephesi»nin oluşturulması Baltık Denizi'nden Karadeniz'e kadar tamamlandı.

SSCB'ne, yarattığı «Doğu Cephesi» dolayısıyla saldırgan diye küfretmeye devam eden İngiltere ve Fransa'nın yönetici çevreleri, «Doğu Cephesi»nin oluşturulmasının —Hitler zulmüne karşı ve demokrasinin zaferi uğruna— savaşın gelişmesinde tayin edici bir dönem noktası olduğunu unutmuş görünüyorlardı.

Onlar, sözkonusu olanın Finlandiya, Litvanya, Letonya ve Polonya'nın ulusal haklarının zedelenmesi ya da zedelenmemesi değil, tersine, Hitler faşistleri üzerinde zaferin örgütlenmesi yoluyla bu ülkelerin Hitler Almanya'sının hiçbir hakka sahip olmayan sömürgeleri haline dönüşmesini önlemek olduğunu kavramadılar.

Sözkonusu olanın, mümkün olan her yerde Alman birliklerinin ilerlemesine set çekme, güçlü savunma mevzileri kurma ve sonra da karşı saldırıya geçme, Hitler birliklerini dağıtma ve böylelikle bu ülkelere özgür bir gelişme sağlama olduğunu kavramadılar.

Hitler saldırısına karşı zafer için başka yolların olmadığını kavramadılar.

İngiliz Hükümeti, Mısırlıların protesto etmesine ve hatta Mısır'daki bazı unsurların direniş göstermelerine rağmen, savaş sırasında birliklerini Mısır'a göndermekle doğru hareket etti mi? Kesinlikle doğru hareket etti! Bu; Hitler saldırısına Süveyş Kanalı yolunu kapamak, Mısır'ı Hitler'in darbelerinden korumak, Hitler üzerinde zaferi örgütlemek ve böylelikle Mısır'ın bir Hitler sömürgesi olmasını engellemek için son derece önemli bir araçtı. Yalnızca demokrasi düşmanları ve deliler, İngiliz Hükümeti'nin bu hareketlerinin bir saldırı olduğunu iddia edebilirler.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, Faslıların protesto etmesine ve iktidarı Fas'ı da kapsayan Fransa'daki Pétain Hükümetinin doğrudan askeri direniş göstermesine rağmen, Kazablanka'ya birliklerini indirmekle doğru hareket etti mi? Kesinlikle doğru hareket etti! Bu; Alman saldırısına karşı, Avrupa'nın hemen yakınında bir direniş üssü oluşturmak, Hitler'in «Wehrmacht»na karşı zaferi örgütlemek ve böylece Fransa'yı Hitler faşistlerinin sömürge boyunduruğundan kurtarmanın önkoşullarını yaratmak için son derece önemli bir araçtı. Yalnızca demokrasi düşmanları ve deliler, Amerikan birliklerinin bu harekelerini bir saldırı olarak niteleyebilirler.

Ama aynı şey, 1940 yazına kadar Hitler saldırısına karşı «Doğu Cephesi»ni örgütleyen ve birliklerini Leningrad, Moskova ve Kiev'in mümkün olduğunca uzağında batıya kaydıran Sovyet Hükümeti'nin eylemleri için de söylenmelidir. Bu; Alman birliklerinin Doğu'ya doğru hiçbir engelle karşılaşmaksızın ilerlemesinin yolunu kapamak, güçlü savunma mevzileri oluşturmak ve daha sonra da, müttefiklerle birlikte Hitler'in «Wehrmacht»ını yenilgiye uğratmak amacıyla karşı saldırıya geçmek ve böylelikle, aralarında Finlandiya, Estonya, Letonya, Litvanya ve Polonya'nın da bulunduğu Avrupa'nın barışsever ülkelerinin Hitler sömürgesi olmalarını önlemek için tek araçtı. Yalnızca demokrasi düşmanları ve deliler, Sovyet Hükümeti'nin bu eylemlerini saldırı olarak niteleyebilirler.

Ama buradan, Sovyet Hükümeti'nin politikasını saldırı olarak niteleyen ve Sovyetler Birliği'nin Milletler Cemiyeti'nden atılmasını sağlayan Chamberlain, Daladier ve onların çevresinin, demokrasi düşmanları ya da deliler gibi hareket ettiği sonucu çıkmaktadır.

Buradan ayrıca, Bevin ve Bidault efendilerle ortaklaşa iş gören ve Hitler'e karşı «Doğu Cephesi»nin oluşturulmasını saldırı olarak niteleyen şimdiki iftiracıların ve tarih çarpıtıcılarının da demokrasi düşmanları ya da deliler gibi davrandıkları sonucu çıkmaktadır.

Sovyetler Birliği, daha Alman saldırısından önce SSCB'nin eski sınırlarının oldukça batısında bir «Doğu Cephesi» oluşturmasaydı ve bu cephe Viborg-Kaunas-Bialistok-Brest-Litovsk-Lvov hattı üzerinde değil de, Leningrad-Narva-Minsk-Kiev eski sınır hattı boyunca ilerleseydi, ne olurdu?

Bu; Hitler ordusuna, yüzlerce kilometre derinliğinde bölge kazanması ve Alman cephesini Leningrad, Moskova, Minsk ve Kiev'in 200 ile 300 kilometre yakınına kadar çekmesi olanağını verirdi; Almanların SSCB'nin içlerine doğru ilerlemesini hızlandırır, Kiev ve Ukrayna'nın daha hızlı bir şekilde düşmesini sağlar, Moskova'nın Almanlar tarafından işgal edilmesi sonucunu verir ve Leningrad'ın Almanların ve Finlilerin birleşik güçleri tarafından işgaline yol açar ve SSCB'ni uzun ve çetin bir savunmaya geçmeye zorlardı ki, Almanlar böylelikle İngiliz adalarına bir indirme ve Mısır bölgesindeki Alman-İtalyan cephesinin güçlendirilmesi için 50 tümeni Doğu'dan tasarruf etme olanağına sahip olurlardı. O zaman da büyük ihtimal ki, İngiliz Hükümeti Kanada'ya tahliye edilmek zorunda kalır ve Mısır ve Süveyş Kanalı Hitler'in egemenliği altına girerdi.

Ama hepsi bu değil. SSCB, Mançurya sınırındaki birliklerinin önemli bir bölümünü, savunmasını güçlendirmek için «Doğu Cephesi» sınırına aktarmak zorunda kalırdı ve bu da Japonlara, Mançurya'da 30 civarında tümen tasarruf etme ve bunları Çin'e karşı, Filipinler'e karşı, bir bütün olarak Güneydoğu Asya'ya karşı ve ni-

hayet Uzakdoğu'daki Amerikan askeri kuvvetlerine karşı kullanma olanağı sağlardı.

Bütün bunlar, savaşın en azından iki yıl daha uzun sürmesine ve İkinci Dünya Savaşı'nın 1945'te değil de, 1947'de ya da daha sonra bitmesine yol açardı.

«Doğu Cephesi» sorununda durum buydu.

Bu arada olaylar Batı'da akışını sürdürdü. Nisan 1940'ta Almanlar Danimarka ve Norveç'i işgal ettiler. Mayıs ortasında Alman birlikleri Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'a girdiler. 21 Mayıs'ta Almanlar Manş Denizine kadar dayandılar ve Flandra'da müttefik birliklerini kuşattılar. Mayıs sonunda İngiliz birlikleri Dunkirk'ü boşaltıp Fransa'yı terkettiler ve İngiltere'ye doğru yola çıktılar. Haziran ortasında Paris düştü. 22 Haziran'da Fransa, Almanya önünde teslim oldu.

Hitler böylelikle, Fransa ve İngiltere ile ortaklaşa verilen tüm ve her türlü saldırmazlık deklarasyonunu yırtıp rüzgârlara savurdu.

Bu; yatıştırma politikasının, kollektif güvenliğe sırt çevirme politikasının, SSCB'nin tecrit edilmesi politikasının tümden iflasıydı.

İngiltere ve Fransa'nın, SSCB'ni tecrit etmekle barışsever ülkelerin birleşik cephesini parçaladıkları, zayıf düştükleri ve şimdi bizzat kendilerinin tecrit olduğu açığa çıkmıştır.

1 Mart 1941'de Almanlar Bulgaristan'ı işgal ettiler.

5 Nisan'da SSCB, Yugoslavya ile bir saldırmazlık anlaşması imzaladı.

Aynı yılın 22 Haziran'ın Almanya, SSCB'ne saldırdı.

İtalya, Romanya, Macaristan ve Finlandiya, Alman-

ya'nın safında Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa girdiler.

Sovyetler Birliği, Hitler Almanya'sına karşı özgürlük savaşına başladı.

Avrupa ve Amerika'nın çeşitli çevreleri, bu olaya karşı farklı tavırlar gözlemlediler.

Hitler tarafından boyunduruk altına alınan halklar, Hitler'in iki cephe arasında, Batı Cephesi ile «Doğu Cephesi» arasında boynunun altında kalacağını gördüklerinden, rahat bir nefes aldılar.

Fransa'nın yönetici çevreleri, başkalarının zararından sevinç duyan bir tutum aldılar ve «Rusya'nın en kısa zamanda yenilgiye uğratılacağından» kuşku duymadılar.

ABD Senatosu'nun önde gelen üyelerinden biri, şimdiki ABD Başkanı Bay Trumann, Almanya'nın SSCB'ne saldırmasının ertesi günü şunları açıkladı:

> «Almanya'nın kazandığını gördüğümüzde, Sovyetler Birliği'ne; Sovyetler Birliği'nin kazandığını gördüğümüzde Almanya'ya yardım etmeliyiz ki, bu şekilde birbirlerini mümkün olduğunca çok kırsınlar.»*

Buna benzer bir açıklamayı, 1941'de Büyük Britanya'da, Büyük Britanya açısından Doğu Cephesi'ndeki savaşın en iyi sonucunun, Almanya ile SSCB'nin karşılıklı tükenişi olacağı, böylece İngiltere'nin egemen konumu alması olanağının sağlanacağı şeklinde bir açıklama yapan o zamanki Uçak Sanayii Bakanı Moore Brabazon yaptı.

---

* 24 Haziran 1941 tarihli «New York Times».

Hiç kuşkusuz, bu açıklamalar, ABD ve Büyük Britanya'nın gerici çevrelerinin tavrı açısından karakteristikti.

Ama, İngiltere ve Amerika halklarının ezici çoğunluğu SSCB'nden yanaydı ve Hitler Almanya'sına karşı mücadelenin başarısı için Sovyetler Birliği ile ortak çalışma talep ediyordu.

Bu anlayışın ifadesi olarak, İngiltere Başbakanı Bay Churchill'in 22 Haziran 1941 tarihli şu açıklaması görülmelidir:

> «Rusya için tehlike, bizim ve Birleşik Devletler için de bir tehlikedir; nasil ki, evi ve ocağı için çarpışan her Rus'un davası, yerkürenin her parçasındaki özgür insanların ve özgür halkların davasıysa.»

SSCB'ne karşı aynı tavrı, ABD'deki Roosevelt Hükümeti de takındı.

Böylelikle Hitler Almanya'sına karşı İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun temel taşı atılmış oldu.

Anti-Hitler Koalisyonu, Hitler rejimini parçalamayı ve Hitler Almanyası tarafından boyunduruk altına alınan halkları kurtarmayı önüne hedef olarak koydu. Tek tek müttefik devletlerin ideolojilerinin ve iktisadı sistemlerinin farklılığına rağmen, İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu, güçlerini Hitler faşizmine karşı kurtuluş mücadelesinde birleştiren güçlü bir halklar ittifakı haline geldi.

Elbette o dönemde, savaş sırasında da, müttefikler arasında bazı sorunlarda görüş ayrılıkları vardı. Örneğin ikinci cephenin açılması, müttefiklerin yükümlülükleri, birbirlerine karşı ahlaki yükümlülükleri sorunu gibi

önemli sorunlarda görüş ayrılıklarının hangi öneme sahip olduğu biliniyordu.

Tarih çarpıtıcıları ve her türden iftiracılar, gün gibi açık olgulara rağmen SSCB'nin Hitler saldırısına karşı mücadelede sadık ve dürüst bir müttefik olmadığını ve olamadığım «kanıtlamak» için bu görüş ayrılıklarına sarılıyorlar. Ama Hitler Almanya'sına karşı ortaklaşa mücadele ve SSCB'nin bu mücadeledeki tavrı böyle bir suçlama için hiçbir kanıt sunmadığından, geçmişe —savaş öncesi döneme— yöneliyorlar ve Sovyetler Birliği temsilcilerinin Hitler'le 1940'taki Berlin «görüşmelerinde» haysiyetsizce davrandığını ve müttefikler gibi davranmadığını iddia ediyorlar.

Berlin «görüşmeleri» sırasında melun «Avrupa'nın paylaşılması planları»nın, «Sovyetler Birliği'nin güneyinden Hint Okyanusuna doğru» Sovyetler Birliğinin toprak taleplerinin, Türkiye, İran ve Bulgaristan'a yönelik «planların» ve diğer «sorunların» konuşulduğuna ve kararlaştırıldığına dair yemin ediyorlar. İftiracılar bu amaçla Alman büyükelçilerinin raporlarını, olası bütün notları ve herhangi bir «protokol» ve benzeri «belge»nin Almanlar tarafından yapılmış taslağını kullanıyorlar.

Ama gerçekte Berlin'de ne oldu? 1940'taki sözümona «Berlin görüşmeleri»nin gerçekte V. M. Molotov'un, Ribbentrop'un Moskova'ya iki ziyaretine cevap veren bir ziyaret olduğu söylenmelidir. Görüşmeler esas olarak Sovyetler Birliği ile Almanya arasındaki ilişkiler üzerine idi. Hitler bunları Almanya ile Sovyetler Birliği arasında geniş bir anlaşmanın temeli yapmaya çalıştı. Sovyetler Birliği ise tam tersine bunları, Almanlarla herhangi bir anlaşma imzalama niyeti olmaksızın, Almanya'nın tavrını yoklamak, ağzını aramak için kullandı. Bu görüşmeler sırasında Hitler, Batı İran'ı ve İngilizlerin İran petrol yataklarını alarak, Sovyetler Birliği'nin

kendisine İran körfezine doğru bir çıkış yolu sağlaması gerektiğini söyledi. Ayrıca, İran'ın çıkarlarını tümüyle görmezden gelerek ve buna karşın Türkiye'nin çıkarlarını ise, belli ki onu şimdiki ya da her halükârda gelecekteki müttefiki olarak gördüğünden, arasıra savunarak, Montrö Boğazlar Antlaşması'nın da düzeltilmesi dahil olmak üzere, Türkiye'ye karşı olan taleplerini düzenlemede Sovyetler Birliği'ne Almanya'nın yardımcı olabileceğini belirtti. Balkan ülkeleri ve Türkiye'yi ise Hitler, Almanya ve İtalya'nın nüfuz alanları olarak gördü.

Sovyet Hükümeti bu konuşmalardan şu sonuçları çıkardı: Almanya, İran ile ilişkilere önem vermemektedir; Almanya'nın İngiltere ile bağı yok ve böyle bir bağ kurmaya da niyeti yok — bunun sonucu olarak Sovyetler Birliği, Hitler Almanya'sına karşı İngiltere'de güvenilir bir müttefik bulabilir; Balkan devletleri ya halihazırda satın alınmış ve Almanya'nın uydularına dönüştürülmüştür (Bulgaristan, Romanya, Macaristan), ya Çekoslovakya gibi boyunduruk altına alınmış, ya da Yunanistan gibi boyunduruk altına girmesine ramak kalmıştır; Yugoslavya, Anti-Hitler kampın gelecekteki müttefiki olarak hesaba katılabilecek tek Balkan ülkesidir; Türkiye ya şimdiden sıkı bağlarla Hitler Almanya'sına bağlıdır, ya da böyle bir bağ kurma niyeti kesinlikle vardır.

Bu istifadeli sonuçlardan sonra Sovyet Hükümeti, Ribbentrop'un sorunu tekrar tekrar hatırlatmasına rağmen, sözkonusu sorunlar üzerine bir daha hiçbir konuşma yürütmedi.

Görüldüğü gibi, Sovyet Hükümeti, bu adımlar herhangi bir anlaşmaya götürmeksizin ya da götüremeksizin, Hitler Hükümeti'nin tavrını yokladı, ağzını aradı.

Barışsever devletlerin, düşmanlardan birinin tavrı-

nı ve bu şekilde yoklaması doğru mudur? Bu kesinlikle doğrudur. Ve bu hatta yalnızca doğru değil, aynı zamanda bazen dolaysız bir politik zorunluluktur. Yalnız, yoklamanın müttefiklerin bilgisi ve onayı ile yapılması, yoklamanın sonuçlarının müttefiklere bildirilmesi zorunludur. Ancak, Sovyetler Birliği'nin o dönemde müttefiki yoktu, tecrit edilmişti ve bundan dolayı, ne yazık ki, yoklama sonuçlarını müttefiklere bildirecek durumda değildi.

İngiltere ve ABD temsilcileri tarafından, benzeri —ama şaibeli— bir şekilde, Hitler Almanya'sının tavrının, savaşın artık başlamış olduğu, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve SSCB'den oluşan Anti-Hitler Koalisyonu'nun artık kurulmuş olduğu bir sırada yoklandığı belirtilmektedir. Bu, Sovyet birliklerinin Almanya'da ele geçirdiği belgelerden ortaya çıkmaktadır.

Bu belgelerden; 1941 güzünde ve 1942 ve 1943 yıllarında da Lizbon ve İsviçre'de SSCB'nden gizli olarak İngiltere ve Almanya temsilcileri arasında ve daha sonra da ABD ve Almanya temsilcileri arasında, Almanya ile bir barış anlaşması imzalanması sorunu üzerine görüşmelerin yürütüldüğü görülebilir.

Bu belgelerin birinde, —Alman Dışişleri Bakanlığı'nda müsteşar olan Ernst Weizsäcker'in raporuna bir ekte—, Lizbon'da 1941 Eylül'ünde sürdürülen böylesi görüşmelerin seyri ortaya konmaktadır. Bu belgeden; Almanya'nın Cenevre Başkonsolosu W. Krausel'in Weizsäcker'e gönderdiği bir yazıdan ortaya çıktığı gibi; 13 Eylül'de, İngiltere'nin temsilcisi olarak İngiliz ordusu subaylarından, daha sonra İngiliz parlamentosunun üyesi ve Lord Beaverbrook'un oğlu Max Aitken'in, Alman Dışişleri Bakanlığı'nın temsilcisi olarak görev yapan Macar Gustov von Köver ile buluştuğu görülmektedir.

Bu görüşmelerde Aitken, açıktan açığa şu soruyu yöneltmiştir:

«Önümüzdeki kışı ve ilkbaharı, kulisler ardında bir barışın olanaklarını tartışmak için kullanmak mümkün değil midir?»

Diğer belgeler, Şubat 1943'te İsviçre'de ABD ve Almanya Hükümetlerinin temsilcileri arasındaki görüşmelerden sözetmektedir. ABD adına bu görüşmeleri, «Bull» takma adıyla ortaya çıkan ve «Beyaz Saray'ın doğrudan emirlerine ve yetkilerine» sahip olan ABD Hükümeti'nin özel temslicisi Allen Dulles (John Foster Dulles'in kardeşi) sürdürdü. Alman tarafından muhatabı, Hitler Almanya'sının yönetici çevrelerine yakın olan ve «Pauls» sahte adıyla Hitler'in temsilcisi olarak faaliyet gösteren Prens M. Hohenlohe idi. Bu görüşmelerin kaydedildiği belge, Hitler faşistlerinin Güvenlik Servisine (SD—Sicherheitsdienst) aitti.

Bu belgelerden görüldüğü gibi, bu görüşmelerde Avusturya, Çekoslovakya, Polonya, Romanya, Macaristan'ı ve daha da önemlisi Almanya ile bir barış anlaşmasının imzalanması sorununu ilgilendiren önemli sorunlara değinildi.

A. Dulles (Bull), bu konuşmalarda şunu açıkladı:

«Almanya gibi uluslar, sıkıntı ve haksızlıklarla, unutsuz deneylere ve kahramanlıklara yeniden asla itilmemelidirler. Alman devleti bir düzen ve inşa faktörü olarak varolmaya devam etmelidir, onun bölünmesi ya da Avusturya'nın ayrılması sözkonusu olamaz.»

Polonya'ya ilişkin olarak Dulles (Bull), «Polonya'nın

doğuya doğru büyütülmesi, Romanya'nın elde tutulması ve güçlü bir Macaristan sayesinde Bolşevizme ve Pan-Slavizme karşı sıhhi bir sürgü çekilmesinin onaylanması gerektiğini» açıkladı.*

Bu görüşme notlarında ayrıca şunlar kaydedilmektedir:

> «(Bull), bir devletsel ve sınai Avrupa büyük alan düzenlemesine az çok değindi ve kendisine yaslanmış bir Tuna Konfederasyonu ile birlikte bir federal Büyük Almanya'da (ABD benzeri), Orta ve Doğu Avrupa'da düzen ve inşa için en iyi güvenceyi görüyor.**

Dulles (Bull) ayrıca, Alman sanayiinin Avrupa'da önder rolü oynama talebini bütünüyle kabul ettiğini açıkladı.

İngilizlerin ve Amerikalıların bu yoklamaları müttefiklerinin, Sovyetler Birliği'nin bilgisi ve onayı olmadan yaptıklarına; ve Sovyet Hükümeti'nin bu yoklamaların sonuçları üzerine sonradan da olsa bilgilendirilmediğine dikkat çekmeden geçmek mümkün değildir.

Bu; ABD ve İngiliz Hükümetleri'nin bu durumda, Hitler ile özel bir barış doğrultusunda görüşmeler sürdürdüğü anlamına gelebilirdi.

İngiltere ve ABD Hükümetlerinin böylesi bir tavrının, müttefiklerin yükümlülüklerinin ve taahhütlerinin gerektirdiği en temel talepleri ihlal etmekten başka bir şey olarak görülmeyeceği açıktır.

Buradan çıkan sonuç, SSCB'ni «dürüst olmamak»la

---

* «Pauls - Mr. Bull Görüşmesi», Alman arşiv belgelerinden.
** Aynı yerde.

suçlayan tarih çarpıtıcılarının, kendi suçlarını bir başkasının üzerine atmaya çalıştıklarıdır.

Tarih çarpıtıcılarının ve diğer iftiracıların bu belgeleri tanıdıklarına ilişkin kuşku olamaz. Şimdi bu belgeleri kamuoyundan gizliyor ve SSCB'ne karşı sürdürdükleri iftira kampanyasında bunları suskunlukla geçiştiriyorlarsa, bunun nedeni, tarihsel doğrulardan vebadan korkar gibi korkmalarıdır.

İkinci cephenin açılmasına ilişkin görüş ayrılıklarına gelince; burada müttefiklerin karşılıklı ilişkilerden doğan yükümlülükleri nasıl kavradıkları kendisini göstermektedir. Sovyet halkı, sıkıntıya düştüğünde bir müttefike elindeki bütün araçlarla yardıma koşulması gerektiği, müttefike geçici yol arkadaşı olarak değil dost olarak davranılması gerektiği, başarıları ve güçlenmesi karşısında sevinç duyulması gerektiği görüşündedir. İngilizlerin ve Amerikalıların temsilcileri bu görüşü paylaşmıyorlar; tersine, böylesi bir ahlakı safdillik olarak değerlendiriyorlar. Onlar, güçlü bir müttefikin tehlikeli olduğundan, müttefikin güçlenmesinin kendi çıkarlarına yaramadığından, güçlü bir müttefiktense zayıf bir müttefikle iş yapılması gerektiğinden ve buna rağmen güçleniyorsa, zayıflatılması için önlemler alınması gerektiğinden hareket ediyorlar.

İngilizlerin ve Amerikalıların, Haziran 1942 tarihli İngiliz-Sovyet beyannamesi ve Sovyet-Amerikan beyannamesi ile, daha 1942 yılında Avrupa'da ikinci cepheyi açmakla kendilerini yükümlü kıldıklarını herkes biliyor. Bu; savaşın ilk döneminde Alman faşizminin püskürtülmesinin tüm yükünü taşıyan Sovyetler Birliği'nin askeri birliklerine kolaylık sağlamak amacıyla yapılmış ve zamanında yerine getirilmesi gereken; verilmiş resmi bir sözdü, evet eğer istenirse, bir yemindi. Yine Sovyet Hükümeti'nin, Sovyetler Birliği'nin ikinci cephenin gecik-

tirilmesine razı olmadığını defalarca açıklamasına rağmen, bu sözün ne 1942'de, ne de 1943'te yerine getirilmediği de bllinmektedir.

İkinci cephenin geciktirilmesi siyaseti, kesinlikle bir rastlantı değildi. Bu politika, Almanya ile savaşta Alman faşizmine karşı mücadelenin kurtuluş görevleri ile bağdaştırılamayacak gayeler izleyen İngiltere ve ABD'nin gerici çevrelerinin çabaları ile beslendi. Alman faşizminin tümden parçalanması onların planlarına dahil değildi. Onlar, kendi dar görüşlü, bencil çıkarlarından hareket ederek, Almanya'nın gücünü çökertmeye, öncelikle de Almanya'nın tehlikeli rakiplerden biri olarak dünya pazarlarından dıştalanmasına ilgi duyuyorlardı. Buna karşılık, kapsamlı demokratik dönüşümler niyetleri arasında olmadığı gibi, aynı şekilde, Almanya'nın ve diğer ülkelerin, emperyalist saldırının ve faşizmin sürekli taşıyıcıları olan gerici güçlerin egemenliğinden kurtarılması da niyetlerine dahil değildi.

Aynı dönemde, SSCB'nin zayıflayacağına dair spekülasyon yürüttüler, SSCB'nin tümüyle tükeneceğini, yıpratıcı savaşla uzun bir süre için büyük ve kuvvetli bir güç olarak önemini kaybedeceğini ve savaştan sonra ABD ve Büyük Britanya'ya bağımlı hale geleceğini umdular.

Sovyetler Birliği'nin, bir müttefike karşı böyle bir tavrı normal göremeyeceğini insan kavrar.

SSCB tarafından müttefikleriyle ilişkide izlenen politika, bu politikanın tam tersidir. Bu politika, üstlenilen yükümlülüklerin değişmeksizin bencil olmayan, tutarlı ve dürüst bir şekilde yerine getirilmesi ve müttefiklerine sürekli olarak dostça yardım etmeye hazır olmayla sivrilir. Sovyetler Birliği, geçen savaşta, diğer ülkelere, silah arkadaşlarına karşı, ortak düşmana karşı

mücadelede böylesine bir gerçek müttefik tavrı gösterdi.

İşte bir kanıt.

Bilindiği gibi, Hitler birlikleri 1944 Aralık'ının sonunda, Batı Cephesinde, Ardenler civarında bir saldırıya giriştiler, cepheyi yardılar ve İngiliz-Amerikan birliklerini zor bir duruma soktular. Müttefiklerin iddiasına göre, Almanlar Liegè'e karşı bir darbeyle birinci Amerikan ordusunu parçalamak, Anvers'e kadar ilerlemek, Dokuzuncu Amerikan, İkinci İngiliz ve Birinci Kanada ordularının ricat yollarını kesmek ve İngiltere'nin savaştan çekilmesini sağlamak amacıyla, müttefiklere yeni bir Dunkirk hazırlamak istiyorlardı.

Bu bağıntıda W. Churchill, 6 Ocak 1945'te J. V. Stalin'e aşağıdaki yazıyı gönderdi:

«Batıdaki muharebe çok ağır ve Başkomutanlıktan her an geniş kapsamlı kararlar talep edilebilinir. İnisiyatifin geçici olarak yitirilmesinden sonra geniş bir cepheyi savunmanın ne kadar endişe verici bir durum olduğunu kendi deneyiminizden biliyorsunuz. Doğal olarak, Eisenhower'in ve bizim en önemli kararlarımızı etkileyeceğinden dolayı, sizin ne yapacağınızı genel hatlarıyla öğrenmek General Eisenhower için oldukça istenilen ve gerekli bir şeydir. Bize gelen bir habere göre, bizim delegemiz, Hava Kuvvetleri Mareşali Tadder, dün akşam hava koşulları nedeniyle Kahire'de kaldı. Gezisi çok gecikti, bu sizin suçunuz değil. Eğer halen size ulaşmadıysa, bu durumda, Ocak'ta Vistül cephesi boyunca ya da başka bir mevzide büyük bir Rus saldırısını hesaba katıp katamayacağımızı, ve yine belki de sizin vermek istediğiniz di-

ğer saikleri bana bildirebilirseniz, size müteşekkir kalırım. Bu son derece gizli bilgiyi, sıkı gizliliğe bağlı kalmak koşuluyla, yalnızca Feldmareşal Brooke ve General Eisenhower dışında hiç kimseye bildirmeyeceğim. Meseleyi acil görüyorum.»

7 Ocak 1945'te J. V. Stalin, W. Churchill'e aşağıdaki yanıtı iletti:

«7 Ocak akşamı, 6 Ocak 1945 tarihli yazınızı aldım.

Ne yazık ki Hava Kuvvetleri Mareşali Bay Tadder henüz Moskova'ya ulaşmadı.

Almanlara karşı top ve hava kuvvetleri üstünlüğümüzü kullanmak çok önemlidir. Ancak bunun için, hava kuvvetleri için açık bir hava, ve topçuların ateş menzilini bozan sisin olmaması gerekir. Bir saldırı hazırlıyoruz, ancak şu anki hava koşulları saldırımız için uygun değildir. Ancak, Batı Cephesi'ndeki müttefiklerimizin durumu dolayısıyla, Başkomutanlık Genel Karargâhı, hazırlıkları hızlandırılmış bir tempoyla bitirme ve en geç Ocak'ın ikinci yarısı içinde, hava koşullarına bakılmaksızın tüm merkezi cephe boyunca Almanlara karşı büyük çaplı saldırı harekâtlarına başlama kararı aldı. Müttefiklerimizin kahraman birliklerine yardım etmek için, yapılabilecek her şeyi yapacağımızdan kuşku duymanıza gerek yoktur.»

J. V. Stalin'e gönderdiği 9 Ocak tarihli yanıtta W. Churchill, şunları yazdı:

«Müessir (thrilling) yazınız için size çok müteşekkirim. Durumu yalnızca, General Eisenhower'

in kişisel bilgisine sundum. Soylu başlangıcınıza, tam başarı eşlik etsin!»

Batıdaki müttefik birliklerini desteklemeyi hızlandırma isteğiyle, Sovyet Birlikleri Başkomutanlığı, Sovyet-Alman Cephesi'nde Almanlara saldırı açmanın tarihini 20 Ocak'tan 12 Ocak'a alma kararı aldı. 12 Ocak'ta Baltık Denizi'nden Karpatlar'a uzanan geniş cephe boyunca Sovyet birliklerinin saldırısı başladı. 150 Sovyet tümeni, muazzam miktarda top ve uçak harekete geçirildi, Alman Cephesi yarılıp, Alman birlikleri yüzlerce kilometre geriye atıldı.

12 Ocak'ta, yeni bir hücuma geçmeleri düşünülen beşinci ve altıncı zırhlı orduları da dahil olmak üzere, Alman birlikleri Batı Cephesi'ndeki saldırıyı durdurdular; 5-6 gün içeriseinde [bu zırhlı ordular —ÇN] cepheden alındılar ve Doğu'ya, saldıran Sovyet birliklerine karşı salındılar. Alman birliklerinin Batı'daki saldırısı başarısızlığa uğratıldı.

17 Ocak 1945'te W. Churchill, J. V. Stalin'e şunları yazdı:

«Yazınız için size çok müteşekkirim ve Hava Mareşali Tadder'in sizin üzerinizde olumlu bir etki yapmasından ötürü son derece sevinçliyim.

Majestelerinin Hükümeti adına ve yüreğimin derinliklerinden, Doğu Cephesi'nde başladığınız dev saldırı dolayısıyla size teşekkürlerimizi ve tebriklerimizi iletmek istiyorum.

General Eisenhower'in hangi planları izlediğini ve bunların gerçekleşmesinin Rundstedt'in taciz saldırısı dolayısıyla hangi ölçüde durdurulduğunu kuşkusuz biliyorsunuz. Tüm cephemiz boyunca mücadelelerimizin aralıksız devam edeceğine emi-

nim. Feldmareşal Montgemery'nin kumandası altındaki İngiliz 21. Ordu grubu bugün Roermond'un güneyindeki bölgede saldırıya girişti.»

J. V. Stalin'in, Sovyet birliklerine yönelik Şubat 1945 tarihli emrinde, Sovyet birliklerinin bu saldırısı üzerine şöyle denmektedir:

«Kızıl Ordu, bu yılın Ocak ayında Baltık Denizi'nden Karpatlar'a kadar tüm cephe boyunca, düşmana eşi görülmemiş ağırlıkta bir darbe indirdi. 1200 kilometrelik cephe boyunca, Almanların yıllar boyu inşa etmek için uğraştıkları güçlü savunma mevzilerini yardı. Kızıl Ordu, saldırısı sırasında düşmanı hızlı ve ustaca harekâtlarla batı yönünde epeyce geri attı.

Kış saldırımızın başarıları, öncelikle, Belçika ve Alsas'ı işgal etmeyi amaçlayan Alman kış saldırısının başarısızlığa uğramasına ve Almanlara karşı saldırıya geçmeleri ve böylelikle Batı'daki saldırı harekâtlarını Kızıl Ordu'nun Doğu'daki saldırı harekâtları ile birleştirmeleri için müttefiklerimizin ordularına olanak sağlamaya yol açtı.»

J. V. Stailn, böyle davrandı.

Ve gerçek müttefikler, ortak mücadelede böyle davranır.

Olgular bunlardır.

Elbette ki, tarih çarpıtıcılarına ve iftiracılara, tam da olgulara saygıları olmadığı için şahtekâr ve iftiracı denir. Onlar dedikodu ve iftira ile uğraşmayı tercih ediyorlar. Ancak, bu bayların, dedikodu ve iftiraların geçici, ama olguların kalıcı olduğu şeklindeki genel bilinen

doğruyu eninde sonunda kabul etmek zorunda kalacaklarından kuşku duymak için bir sebep yoktur.

Sovyetler Birliği Enformasyon Bürosu

«Neue Welt»,
Halbmonatsschrift,
No. 3, Februar 1948,
Verlag «Tägliche Rundschau» / Berlin.

II. BÖLÜM

STALİN'DEN

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİNİ DEĞERLENDİREN YAZILAR VE HİTLER-NAZİ ALMANYASININ SOSYALİST SOVYETLER BİRLİĞİ'NE SALDIRISI ERTESİ YAZILAR

SBKP(B) MERKEZ KOMİTESİNİN FAALİYETİ ÜZERİNE XVII. PARTİ KONGRESİNE HESAP VERME RAPORU

26 Ocak 1934

PARÇA

I

DÜNYA KAPİTALİZMİNİN SÜREGİDEN BUNALIMI VE SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN DIŞ POLİTİK DURUMU

2 — KAPİTALİST ÜLKELERDE POLİTİK DURUMUN KÖTÜLEŞMESİ

Uzayan bu ekonomik bunalım, iç planda olduğu kadar uluslararası ölçüde de kapitalist ülkelerin siyasal durumunun şimdiye kadar görülmedik biçimde tehlikeli bir durum alması sonucunu doğurdu.

Dış pazarlar uğruna mücadelenin alevlenmesi, özgür ticaretin son kalıntılarının ortadan kalkması, koruyucu gümrük tarifeleri, ticaret savaşı, kambiyolar savaşı, damping ve daha başka bunlara benzer, iktisat politikasında aşırı bir *milliyetçiliği* dışa vuran önlemler, ülkeler arası ilişkileri son derece gerginleştirdiler, askeri çatışmalara elverişli bir zemin yarattılar ve dünyanın ve nüfuz bölgelerinin en güçlü devletler yararına yeniden paylaşılmasının aracı olarak savaşı gündeme getirdiler.

Japonya'nın Çin'e karşı savaşı, Mançurya'nın işgali, Japonya'nın Milletler Cemiyeti'nden ayrılması ve Kuzey Çin'de ilerlemesi, durumu büsbütün ağırlaştırdı. Sonuç: Pasifik Okyanusu için mücadelenin hızlanması, Japonya'nın, Birleşik Devletler'in, İngiltere'nin ve Fransa'nın deniz kuvvetlerini artırıp silahlandırmaları.

Almanya'nın Milletler Cemiyeti'nden ayrılması ve öç alma heyulâsı, Avrupa'da durumun ğairleşmasına ve silahlanmanın artmasına yeni bir hız verdi.

Burjuva pasifizminin bugün acınacak bir biçimde yerinde saymasında, silahsızlanma üzerine gevezeliklerin yerini ise silahsızlanma ve gene silahsızlanma üzerine «iş» görüşmelerinin almasında şaşılacak hiçbir şey yoktur.

Tıpkı 1914'te olduğu gibi, savaş tutkunu emperyalizmin partileri, savaş ve öç alma partileri, yeniden ön planda boy gösteriyorlar.

Her şey gözle görülür bir biçimde yeni bir savaşa doğru gidiyor.

Bu aynı etkenlerin işleyişi sonucu kapitalist ülkelerin iç durumu daha da ağırlaşıyor. Dört yıllık sanayi bunalımı işçi sınıfını tüketti ve umutsuzluğa sürükledi. Dört yıllık tarımsal bunalım, köylülüğün yoksul tabakalarını, yalnız bellibaşlı kapitalist ülkelerde değil, özellikle sömürge ve bağımlı ülkelerde de tamamıyla yıkıma

sürükledi. İşsizlerin sayısını az göstermek amacıyla yapılan bütün İstatistik hilelerine karşın, burjuva kurumlarının resmî verilerine göre, işsizlerin sayısı, Avrupa'nın öteki ülkelerini saymazsak, İngiltere'de 3 milyona, Almanya'da 5 milyona, Birleşik Devletler'de 10 milyona ulaşıyor. Bu rakamlara, sayıları 10 milyonu aşan kısmî işsizleri ekleyiniz; yıkıma uğrayan köylüleri de ekleyiniz, emekçi yığınların yoksulluk ve umutsuzluğunun yaklaşık bir tablosunu elde edersiniz. Halk yığınları, henüz kapitalizme saldırıya geçme noktasına gelmiş değillerdir; ama bu saldırı düşüncesi yığınların bilincinde olgunlaşıyor, bundan kuşku duymak olanaksızdır. Örneğin, faşist rejimi deviren İspanyol devrimi, Çin ve yabancı burjuvazinin birleşik karşı-devriminin durduramadığı, Çin'de Sovyet bölgelerinin artması gibi olaylar, buna, açık bir şekilde tanıklık ediyorlar.

Doğrusunu isterseniz, kapitalist ülkelerin egemen sınıflarının, parlamentarizmin ve burjuva demokrasisinin en son izlerini, zorbalara karşı mücadelesinde işçi sınıfının yararlanabileceği bu kalıntıları yıkmaya ve yerle bir etmeye böylesine kendilerini vermelerini; komünist partileri illegaliteye itmelerini ve diktatörlüklerini elde tutmak için açıkça terörist yöntemlere geçmelerini açıklayan da budur.

Bugünün emperyalist politikacılarının en birinci uğraşları, dış politikanın başlıca ögeleri olarak şoven ve savaş hazırlığı; iç politikada ise gelecek savaşın cephe gerilerini kuvvetlendirmek için zorunlu çare olarak işçi sınıfı üzerinde baskı ve terördür.

Savaş tutkunu burjuva politikacıları arasında, faşizmin bugün en moda konu haline gelmesinde şaşılacak hiçbir şey yok. Yalnızca genellikle faşizmden sözetmiyorum, her şeyden önce Alman tipi faşizmden, en ince ayrıntılarına kadar yapılmış bir incelemenin bile en ufa-

cık bir sosyalizm atomuna raslanmasına olanak vermediğine göre, yanlış olarak nasyonel (ulusal) sosyalizm denilen bu faşizmden sözediyorum.

Bu bağıntıda, faşizmin Almanya'daki zaferini, yalnızca, işçi sınıfının zayıflığının işareti olarak, ve faşizme yolu açan seoyal-demokrasinin işçi sınıfına karşı ihanetlerinin sonucu olarak düşünmemek gerekir. Bunu, aynı zamanda, burjuvazinin zayıflığınının işareti, burjuvazinin artık eski parlamentarizm yöntemleri ile, burjuva demokrasisi yöntemleri ile, iktidar eyleyebilecek durumda olmadığını gösteren bir işaret saymak gerekir, burjuvaziyi, iç politikasında terörcü hükümet yöntemlerine başvurmaya zorlayan budur; faşizmin zaferini, ayrıca, burjuvazinin artık barışçı bir dış politika temeline dayanarak bugünkü durumdan bir çıkış yolu bulabilecek güçte olmadığını gösteren bir işaret olarak kabul etmek gerekir, burjuvaziyi bir savaş politikasına başvurmaya zorlayan da budur.

Durum budur işte.

Böylece, içinde bulunulan durumdan bir çıkış yolu olarak yeni bir emperyalist savaşa doğru gidildiğini görüyorsunuz.

Savaşın gerçek bir çıkış yolu getirebileceğini varsaymak için hiçbir neden olmadığı açıktır. Tersine, savaş, durumu büsbütün karıştıracaktır. Dahası, kesin olarak devrimi başlatacak ve birinci emperyalist savaş sırasında olduğu gibi, bir dizi ülkede kapitalizmin varlığını bile tehlikeye atacaktır. Ve eğer,, bu ilk emperyalist savaşın deneyimine karşın, burjuva politikacıları, gene de, denize düşenin yılana sarılması gibi dört elle savaşa sarılıyorlarsa, bu demektir ki, bir daha çıkamamacasına batağa saplanmışlar, çıkmaza girmişlerdir ve başaşağı uçuruma atlamaya hazırdırlar.

Dolayısıyla, şimdi burjuva politikacıları çevrelerin-

de kotarılan savaşın örgütlenmesi planlarını kısaca gözden geçirmek zararlı olmaz.

Kimileri, savaş büyük devletlerden birine karşı düzenlenmelidir diye düşünüyorlar. Onu ezici bir yenilgiye uğratmayı ve onun kesesinden kendi işlerini yoluna koymayı düşünüyorlar. Diyelim ki, bu savaşı düzenlediler. Bundan ne sonuç doğabilir?

Bilindiği gibi, birinci emperyalist savaş sırasında, büyük devletlerden biri, yani Almanya da aynı şekilde yok edilmek ve onun kesesinden zengin olunmak isteniyordu. Ama ne sonuç verdi bu? Almanya'yı yok edemediler, ama Almanya'da yenenlere karşı öyle bir kin tohumu saçtılar ve öç almaya öyle elverişli bir ortam yarattılar ki, şimdiye değin, kendi kazdıkları bu iğrenç kuyudan henüz çıkamıyorlar ve kanıma göre daha uzun zaman da çıkamayacaklardır. Ama buna karşılık, Rusya'da kapitalizmin yıkılması, proleter devriminin zafere ulaşması sonucunu, ve —dolayısıyla— Sovyetler Birliği'nin [ortaya çıkmasını —ÇN] sağladılar. İkinci emperyalist savaşın, onlar için birincisinden «daha iyi» sonuçlar vereceğinin güvencesi var mı? Tersini varsaymak daha doğru olmaz mı?

Başkaları, askeri bakımdan zayıf, ama pazar bakımından geniş ülkelerden birine karşı, örneğin, bu kişilerin görüşüne göre, zaten kelimenin gerçek anlamında bir devlet denilemeyecek olan ve kuvvetli devletler tarafından ilhak edilmek zorunda olan, «örgütlenmemiş bir toprak parçası» durumunda olan Çin'e karşı savaş düzenlemek gerektiğini düşünüyorlar. Çin'i kesin olarak ve son kez paylaşmak, onun kesesinden, kendi işlerini yoluna koymak istiyorlar açıkça. Diyelim ki bu savaşı düzenlediler. Ne sonuç doğabilir bundan?

Bilindiği gibi, 19. yüzyılın başında Almanya ve İtalya'ya da bugün Çin'e bakıldığı gibi, yani devlet gözüyle

değil «örgütlenmemiş toprak parçaları» gözüyle bakılıyordu. Ve onlara köle gibi davranıyorlardı. Ne sonuç çıktı bundan? Bilindiği gibi Almanya ve İtalya'nın bağımsızlık savaşları ve bu ülkelerin bağımsız devletler halinde birleşmeleri gibi bir sonuç çıktı. Ve bu ülkelerin halklarının yüreğinde zorbalara karşı kinin katmerlenmesi gibi bir sonuç meydana geldi. Bu kinin sonuçları, bugün henüz kaybolmuş değildir ve öyle yakın zamanda da kaybolmayacaktır. İnsan soruyor kendi kendine: emperyalistlerin Çin'e karşı savaşının da aynı sonuçları vermeyeceğinin güvencesi nedir?

Daha başkaları, savaşın «üstün bir ırk» tarafından, örneğin Cermen «ırkı» tarafından «aşağı bir ırka» karşı, en başta da Slavlara karşı düzenlenmesi gerektiğini; «üstün ırk», «aşağı ırkı» verimli kılmakla ve onun üzerinde egemenlik kurmakla yazgılı olduğuna göre, yalnızca böyle bir savaşın, bugünkü durumundan bir çıkış yolu sağlayabileceğini düşünüyorlar. Kabul edelim ki, dünyanın güneşe uzaklığı kadar bilimden uzak olan bu garip teori, evet, haydi kabul edelim ki bu garip teori, uygulamaya konulmuş olsun. Bundan nasıl bir sonuç doğabilir?

Bilindiği gibi, Eski Roma, bugünkü Almanların ve Fransızların atalarına, «üstün ırk» temsilcilerinin bugün Slav halklara baktıkları gibi bakıyordu. Bilindiği gibi, Eski Roma, onlara, sonsuza değin «üstün ırka», «Büyük Roma»ya boyun eğmeye yazgılı «aşağı ırk» gibi, «barbarlar» gibi davranıyordu. Ve laf aramızda, Eski Roma'nın, bunun için bazı nedenleri de vardı; günümüzdeki «üstün ırk»ın temsilcileri için ise aynı şeyler söylenemez. [*Alkış tufanı.*] Peki, ne sonuç çıktı? Romalı-olmayanlar, yani tüm «barbarlar», ortak düşmana karşı birleştiler ve büyük bir çatırtıyla onu devirdiler. Soru kendiliğinden çıkıyor: bugünkü «üstün ırk»ın tem-

silcilerinin iddialarının aynı acıklı sonuca götürmeyeceğinin güvencesi nedir? Berlin'in eli kalem tutan faşit politikacılarının, savaşta sınanmış eski Romalı fatihlerden daha şanslı olacaklarının güvencesi nerededir? Tersini varsaymak daha doğru olmaz mı acaba?

Nihayet daha başkaları da, savaşı SSCB'ne karşı düzenlemek gerektiğini düşünüyorlar. SSCB'ni yenmeyi, topraklarını paylaşmayı ve onun kesesinden zengin olmayı düşünüyorlar. Yalnız Japonya'daki bazı askeri çevrelerin böyle düşündüklerini sanmak yanlış olur. Belli Avrupa devletlerinin siyasi önder çevrelerinde de bu gibi planların düşünüldüğünü biliyoruz. Bu bayların, sözden eyleme geçtiklerini kabul edelim, ne sonuç çıkabilir?

Bu savaşın burjuvazi için en tehlikelisi olacağından kuşku duyulamaz. Bu savaş burjuvazi bakımından, yalnızca SSCB halkları devrimin kazanımları uğruna ölesiye savaşacakları için en tehlikeli olmayacaktır. Savaş, yalnız cephelerde değil, ama aynı zamanda düşmanın cephe gerilerinde de süreceği için de burjuvazi için en tehlikeli savaş olacaktır. Burjuvazi, SSCB işçi sınıfının Avrupa ve Asya'daki sayısız dostlarının, tüm ülkelerin işçi sınıfının anavatanına karşı caniyane bir savaş kışkırtan kendi zorbalarını önlemeye çalışacaklarından hiç kuşku duymasın. Ve eğer, bu savaşın ertesinde, bu burjuva baylar, kendilerine yakın ve bugün, «tanrının izniyle» rahat rahat hükümet eylemekte olan hükümetlerden birkaçı eksilirse, gelip bize çatmasınlar. [*Şiddetli alkışlar.*]

Anımsayacağınız gibi, SSCB'ne karşı on beş yıl önce de böyle bir savaş açılmıştı. Bilindiği gibi pek sayın Churchill, o zaman bu savaşı «14 devletin seferi» gibi ozanca bir formül arkasında maskelemişti. Mutlaka anımsarsınız, bu savaş, ülkemizin bütün emekçilerini,

işçi ve köylü anavatınını dış düşmana karşı savunmak için göğüslerini siper eden özveri dolu savaşçıların tek bir cephesi halinde birleştirmişti. Bu savaşın nasıl sonuçlandığını bilirsiniz. Müdahaleci orduların ülkemizden kovulmasıyla ve Avrupa'da devrimci «eylem komiteleri»nin kurulmasıyla sonuçlandı. SSCB'ne karşı bir ikinci savaşın, saldırganların tam yenilgisiyle, Avrupa ve Asya'nın birçok ülkesinde devrimle, bu ülkelerdeki burjuva ve toprak sahiplerinin hükümetlerinin ezilmesiyle sonuçlanacağından kuşku duyulamaz.

Burjuva politikacılarının saplandıkları savaş planları böyle işte.

Gördüğünüz gibi, ne zihniyet, ne de kahramanlık bakımından hiç de parlak değiller. [*Alkışlar.*]

Ama, burjuvazi savaş yolunu seçerken, dört yıldır süren bunalım ve işsizliğin umutsuzluğa sürüklediği kapitalist ülkeler işçi sınıfı da devrim yoluna giriyor. Bu demektir ki, devrimci bunalım olgunlaşıyor ve olgunlaşmaya devam edecektir. Ve devrimci bunalım, burjuvazinin askerî tertipleri içinde büsbütün aklı karıştığı ve işçi sınıfına ve emekçi köylülere karşı terörist mücadele yöntemlerine sık sık başvurduğu ölçüde, o kadar daha çabuk yayılacaktır.

Bazı yoldaşlar, devrimci bunalım ortaya çıkar çıkmaz, burjuvazinin kaçınılmaz olarak çaresiz bir durumda kalacağını; yani burjuvazinin sonunun önceden belirlenmiş olduğunu, devrimin zaferinin böylece güven altına alınmış olduğunu ve kendilerine, bir tek, burjuvazinin devrilişini beklemek ve zafer kararları kaleme almak kaldığını düşünüyorlar. Bu ağır bir yanılgıdır. Devrimin zaferi hiçbir zaman kendiliğinden gelmez. Onu hazırlamak ve mücadeleyle kazanmak gerekir. Ve onu hazırlayabilecek ve kazanabilecek olan da yalnız, güçlü bir proleter devrimci partidir. Öyle zamanlar olur ki,

durum, devrimci bir durumdur, burjuvazinin iktidarı temellerine kadar sarsılmıştır, ama gene de devrimin zaferi gelmez, çünkü proletaryanın, yığınlara önderlik edecek ve iktidarı ele geçirecek kadar güçlü ve otorite sahibi devrimci bir partisi yoktur. Bu gibi «durumların» meydana gelemeyeceğini sanmak akılsızlık olur.

Bu konuda, Lenin'in Komünist Enternasyonalin II. Kongresinde devrimci bunalım üzerine söylediği şu öngörülü sözlerini anımsatmak yersiz olmayacaktır:

«İşte, devrimci eylemimizin dayanağı, temeli olarak devrimci bunalım sorununa gelmiş bulunuyoruz. Burada her şeyden önce, yaygın iki yanılgıyı belirtmek gerekir. Bir yandan burjuva iktisatçıları, bu bunalımı, İngilizlerin zarif deyimine uygun olarak basit bir «rahatsızlık» gibi gösteriyorlar. Öte yandan, devrimciler, zaman zaman bu bunalımın, kesinlikle çıkış yolu olmayan bir bunalım olduğunu tanıtlamaya çalışıyorlar. Bu bir yanılgıdır. İçinden kesinlikle çıkılmaz, çaresiz durumlar yoktur. Burjuvazi, aklını yitirmiş utanmaz bir haydut gibi davranıyor, budalalık üstüne budalalık yapıyor, böylece durumu ağırlaştırıyor ve kendi yıkımını çabuklaştırıyor. Kabul. Ama, bazı küçük ödünlerin yardımıyla, sömürülenlerin belli bir azınlığını uyutmasının ve ezilenlerin ve sömürülenlerin belli bir bölümünün falan hareketini ve filan ayaklanmasını bastırmasının kesin olarak olanak-dışı olduğu «tanıtlanamaz». Durumun «kesinlikle» çaresiz, çıkışı olmayan bir durum olduğunu önceden «tanıtlama»ya kalkışmak boş bir bilgiçlik taslamak, ya da sözcükler ve düşünceler üzerinde oynamak demek olur. Bu noktada ve buna benzer başka noktalarda, gerçek «tanıtlama», ancak pratik olabilir. Burjuva düzeni, tüm dünyada en derin devrimci bunalımlardan birini geçiriyor. Şimdi sözkonusu olan, devrimci partilerin pratiği ile, bu partilerin, bu bu-

nalımı başarıyla yürütülen bir devrimin, zafere ulaşan bir devrimin çıkarına kullanabilmek için yeterince bilinçli, örgütlenme anlayışına sahip, sömürülen kitlelerle yeterince bağlar kurabilmiş, gözüpek, kararlı ve becerikli olduklarını «tanıtlamak»tır. («Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonalin Temel Görevleri Hakkında Rapor», c. XXV, s. 340-341, Rusça.)

3 — SSCB İLE KAPİTALİST DEVLETLER ARASINDAKİ İLİŞKİLER

SSCB için, savaş düzenlerinin miyasmaları* ile zehirlenmiş bu atmosfer içinde, kendi barış politikasını yürütmenin ne kadar güç olduğu kolayca anlaşılıyor.

Bütün bir dizi ülkede alevlenen savaş-öncesinin bu curcunası ortasında, SSCB, bütün bu yıllar boyunca, sarsılmaz bir sağlamlıkla barışçı tutumunda kalmaya, şu ya da bu biçimde barışın korunmasından yana olan ülkelerin başını çekerek, savaşı hazırlayan ve kışkırtanların gerçek yüzlerini herkesin gözleri önüne sererek, savaş tehlikesine karşı ve barışın korunması uğruna mücadeleye devam etti.

SSCB, barış uğruna bu güç ve karmaşık mücadelede neye güveniyordu?

a) Gitikçe artan kendi ekonomik ve politik gücüne;

b) Barışı korumakta hayati çıkarı olan tüm ülkelerin muazzam işçi sınıfı yığınlarının manevi desteğine;

---

* Miyasma: Hayvansal ve bitkisel maddelerin ayrışmasından oluşan yayılma. Pasteur'a gelinceye kadar havada bu yayılmanın bazı hastalıklara yol açtığı sanılırdı. Bu görüş mikrobiyolojinin ilerlemesiyle yıkılmıştır. —ÇN.

c) Şu ya da bu neden yüzünden barışın bozulmasında çıkarı olmayan ve SSCB kadar sözleşmelerini anında ve titizlikle yerine getiren iyi bir sözleşmeci ile ticaret ilişkilerini geliştirmek isteyen ülkelerin sağduyusuna;

d) Nihayet, ülkemizi dışardan gelecek saldırılara karşı savunmaya hazır, şanlı ordumuza güveniyordu.

Bizim, komşu ülkelerle bir saldırmazlık antlaşması ve bir saldırganı tanımlama antlaşması imzalama kampanyamız bu temel üzerinde doğmuştur. Bu kampanyanın başarılı olduğunu bilmez değilsiniz. Bilindiği gibi, yalnız Batı ve Güney komşularımızla —bunlar arasında Finlandiya ve Polonya da vardır— bir saldırmazlık antlaşması yapmakla kalmadık, Fransa ve İtalya gibi ülkelerle de saldırmazlık antlaşması imzaladık ve komşu ülkelerle bunlar içinde Küçük-Antantla da, saldırganı tanımlama antlaşması yapıldı.

Bu aynı temel üzerinde SSCB ile Türkiye arasındaki dostluk bağları sıklaştırıldı; SSCB ile İtalya arasındaki ilişkiler iyileştirildi ve sözgötürmez biçimde doyurucu oldu; gene Fransa, Polonya ve öteki Baltık ülkeleri ile olan ilişkilerimiz iyileşti; Birleşik Devletler ve Çin, vb. ile ilişki yeniden kuruldu.

SSCB'nin uyguladığı barış politikasının başarısını aydınlatan olaylar arasında, hiç kuşkusuz büyük önemi olan ikisini öne geçirerek belirtmek yerinde olur.

1 — İlk olarak, şu son zamanlarda, SSCB ile Polonya arasındaki ve SSCB ile Fransa arasındaki ilişkilerde meydana gelen iyileşmeye doğru dönüşten söz etmek istiyorum. Bilindiği gibi, eskiden Polonya ile ilişkilerimiz pek iyi değildi. Polonya'da devletimizin temsilcilerini öldürüyorlardı. Polonya, kendisini, Batı devletlerinin, SSCB'ne karşı, önleyici engeli sayıyordu. Her türden emperyalistler, SSCB'ne karşı askeri bir saldırı halin-

de bir öncü birliğine güvenir gibi Polonya'ya güveniyorlardi. SSCB ile Fransa arasındaki ilişkilerde daha iyi değildi. SSCB ile Fransa arasındaki ilişkilerin bir tablosunu gözlerinizin önünde canlandırabilmek için, Moskova'daki Ramzin sabotajcılar grubu davasının ortaya çıkardığı olguları anımsatmak yeter. Ve işte, bu pek istenmeyecek ilişkiler yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Onların yerini başka ilişkiler, ancak yakınlaşma ilişkileri diyebileceğimiz ilişkiler alıyor.

Bu ülkelerle imzalanan bir saldırmazlık antlaşması, son derece büyük öneme sahip olsa da, önemli olan sadece bu değildir. Önemli olan, her şeyden önce, karşılıklı güvensizlikle kirlenmiş havanın dağılmaya başlamasıdır. Bu, elbette ki, kendini gösteren yakınlaşma sürecinin yeteri kadar güçlü, girişimin nihai başarısını sağlamaya yeterli sayılabileceği anlamına gelmez. Örneğin, Sovyet-düşmanı eğilimlerin henüz kuvvetli olduğu Polonya'da siyasetteki beklenmedik durumlar ve zikzaklar henüz dıştalanmış sayılamazlar. Ama, ilişkilerimizde bir iyiye dönüş, gelecekteki sonuçlarından bağımsız olarak, barış davasına yararlı bir etken gibi değerlendirilmeye ve belirtilmeye değer bir olaydır.

Bu iyiye dönüşün nedeni nedir ve hangi dürtü bunu yaratmaktadır?

Bu dürtü, her şeyden önce, SSCB'nin kuvvetlerindeki ve gücündeki artmadır.

Zamanımızda, zayıflara kimse aldırmıyor, yalnız kuvvetlilerle hesap görülüyor. Sonra, sözkonusu iyileşmenin nedeni Almanya'nın politikasında meydana gelen ve bu ülkedeki öçalma duygularının, emperyalist eğilimlerin arttığını yansıtan bazı değişikliklerde yatar.

Bazı Alman politikacıları bu konuda SSCB'nin bugün için Fransa'ya ve Polonya'ya yöneldiğini; Versailles anlaşmasına karşı iken şimdi bu anlaşmadan yana ol-

duğunu, bu değişikliğin Almanya'da faşist rejimin kurulmasıyla açıklanacağını söylüyorlar. Bu yanlıştır. Almanya'daki faşist rejime hayranlık duymaktan elbette ki uzağız. Ama şimdi burada sözkonusu olan, faşizm değildir, şundan da belli ki, faşizm, örneğin İtalya'da, SSCB'nin bu ülke ile en iyi ilişkiler kurmasına engel olmamıştır.. Bizim Versailles antlaşmasına karşı tutumumuzdaki sözde değişiklikler de sözkonusu değildir. Brest-Litovsk antlaşmasının utancını tatmış olan bizlere düşmez Versailles antlaşmasını övmek. Yalnız, biz, bu antlaşma yüzünden dünyanın yeni bir savaş uçurumuna atılmasına razı değiliz. SSCB'nin güya yeni yönelimi için de aynı şey söylenmeli. Yönelimimiz zaten hiçbir şekilde Almanya'yı amaçlamıyordu, nasıl ki, bugün de Fransa ve Polonya'yı amaçlamıyorsa. Biz, geçmişte de SSCB'ne yöneliktik, bugün de ona yöneliyoruz, yalnız SSCB'ne. [*Şiddetli alkışlar.*] Ve eğer SSCB'nin çıkarları, barışın bozulmasında çıkarı olmayan falan ya da filan ülke ile yakınlaşmayı emrediyorsa, duraksamadan bunu yaparız.

Hayır, sorun hiç de bunlar değil. Esas olan, Almanya'nın politikasındaki değişikliktir. Bu ülkede, şimdiki siyaset adamlarının, daha iktidara gelmelerinden önce ve özellikle gelişlerinden sonra, Almanya'da iki siyasal akım arasında, SSCB ile Almanya arasında bilinen uyuşmalarda ifadesini bulan eski siyaset ile, ana çizgileriyle, bir zamanlar Ukrayna'yı işgal ettiren ve Baltık ülkelerini, kampanyası için harekât üssü haline çevirdikten sonra Leningrad'a karşı bir kampanyaya girişmiş olan eski Alman kayzerinin politikasını anımsatan, «yeni» siyaset arasında bir mücadele başladı. Ve bu «yeni» siyaset, açıkça eskisine üstün geliyor. «Yeni» siyasetin adamlarının her yerde üstünlük sağlaması ve eski siyasetin yandaşlarının gözden düşmeleri olgusu, bir ras-

lantı sayılamaz. Hugenberg'in Londra'daki çıkışı da raslantının işi değildi, aynı şekilde, Rosenberg'in, yani Almanya'yı yöneten partinin dış siyasetini yöneten adamın bildirileri de. İşte durum budur yoldaşlar.

2 — İkinci olarak SSCB ile Birleşik Devletler arasında normal ilişkilerin yeniden canlanmasını kastediyorum. Bunun uluslararası ilişkilerin tümü için büyük bir önemi olduğundan hiç kimse kuşku duymaz. Bu önem, bu durumun, yalnızca barışın korunması şansını artırması, iki ülke arasındaki ilişkileri iyileştirmesi, aralarındaki ticaret bağlarını kuvvetlendirmesi ve karşılıklı işbirliği için bir temel yaratması nedeniyle değildir. Aynı zamanda, Birleşik Devletler'in çeşitli ülkelerde, her türlü Sovyet aleyhtarlığının kalesi sayıldığı geçmiş ile, bu kalenin, her iki ülkenin karşılıklı yararına olarak, gönül isteğiyle yolun üzerinden kaldırıldığı bugün arasına bir ayırım çizgisi çizmesinden, geçmişle bugünü ayırmasından da ileri gelmektedir.

Sovyetlerin barış politikasının başarısını gösteren başlıca iki olay bunlardır.

Bununla birlikte, bu geçtiğimiz dönem içinde, her şeyin oraya buraya çarpmadan yolunda gittiğini sanmak yanlış olur. Hayır, böyle olmamıştır.

Örneğin İngiltere'nin baskısını, dış satımlarımıza konan ambargoyu, iç işlerimize karışmaya kalkışılmasını ve bizim direniş gücümüzü sınamak için bu alanda bizi yoklamalarını anımsayınız. Bu girişim sonuçsuz kalmıştır ve ambargo daha sonra kaldırılmıştır, ama bu dalaşmalar İngiltere ile SSCB arasındaki ilişkilere değgin her şeyde, bu arada bir ticaret anlaşması görüşmelerinde bile, hoşa gitmeyen bir burukluk bırakmıştır. Oysa SSCB'ne karşı bu sataşmalar, beklenmedik şeyler sayılamaz. Bilindiği gibi, İngiliz muhafazakârlarının bir bölümü, bu dalaşmalar, sataşmalar olmadan yaşayamazlar.

Ve bu sataşmaların beklenmedik şeyler olmaması yüzünden, salt bu yüzden, gelecekte de SSCB'ne saldıracağını, her çeşitten tehditler yaratılacağını ve SSCB'ne zarar vermeye çalışılacağını vb. peşinen görmeliyiz.

Gene, SSCB ile Japonya arasındaki ilişkileri de gözden uzak tutmamak gerekir, bu ilişkiler ciddi bir şekilde iyileştirilme gereğindedirler. Japonların, kendileri için de, SSCB için olduğundan daha az gerekli olmayan bir saldırmazlık antlaşması imzalamayı kabul etmemeleri, karşılıklı ilişkilerimizde her şeyin kusursuz olmadığını bir kez daha belli etmektedir. Doğu-Çin demiryoluna değgin görüşmelerin askıya alınması, SSCBnin sorumlusu olmadığı bu durdurma ve Japon ajanlarının, Doğu-Çin'de işledikleri, Doğu-Çin demiryolu Sovyet memurlarının yasaya aykırı tutuklanmaları vb. gibi kabul edilmez işler için de aynı şeyleri söylemek gerekir. Japonya'da, basında, açıkça SSCB'ne karşı bir savaşın zorunluluğunu ve Uzakdoğu kıyı bölgesinin ele geçirilmesini, başka askeri personelin de açık onayıyla yazıp çizen askerler var. Oysa Japon Hükümeti, savaş kışkırtıcılarının hizaya gelin diyeceği yerde, bu iş kendisini ilgilendirmezmiş kanısını yaratmak ister bir tutum takınıyor. Bu gibi şeylerin, zorunlu olarak bir tedirginlik, bir güvensizlik atmosferi yarattığını anlamak kolaydır. Kuşkusuz, biz, geçmişte olduğu gibi bir barış siyaseti gütmekte devam edeceğiz ve Japonya ile olan ilişkilerimizi iyileştirmeye çalışacağız, çünkü ilişkilerimizin iyileşmesini biz istiyoruz. Ama bu işte her şey bizim elimizde değil. Onun için, biz aynı zamanda, ülkemizi her türlü beklenmedik olaydan korumak için bütün önlemleri almalı ve ülkemizi saldırıya karşı savunmaya hazır bulunmalıyız. [*Şiddetli alkışlar.*]

Görüyorsunuz, barış siyasetimizin başarılarının yanısıra bir dizi olumsuz olaylar da vardır.

SSCB'nin dış politikasının durumu budur.

Bizim dış politikamız açıktır. Bu politika, barışın korunması ve tüm ülkelerle ticaret ilişkilerinin sağlamlaştırılması politikasıdır. SSCB, hiç kimseyi tehdit etmek, hele kim olursa olsun, hiç kimseye saldırmak niyetinde değildir. Biz, barıştan yanayız ve barış davasını savunuyoruz. Ama tehditlerden de korkmuyoruz ve savaş kışkırtıcılarının bir darbesini bir karşı-darbeyle yanıtlamaya hazırız. [*Şiddetli alkışlar.*] Kim barış ister ve bizimle pratik ilişkiler kurmaya çalışırsa, her zaman bizden destek görecektir. Ama ülkemize saldırmaya kalkışacak olanlar, öyle bir karşılıkla cezalandırılacaklardır ki, yıldırım çarpmışa dönecekler ve bir daha o domuz burunlarını bizim Sovyet bahçemize sokmak isteğini duyamayacaklardır. [*Şiddetli alkışlar.*]

Dış politikamız budur işte. [*Şiddetli alkışlar.*]

Görev, bu politikayı gelecekte de bütün direngenlikle ve tutarlılıkla uygulamaktır.

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 13, Almanca.

SBKP(B) MERKEZ KOMİTESİNİN FAALİYETİ ÜZERİNE XVIII. PARTİ KONGRESİNE HESAP VERME RAPORU
10 Mart 1939

PARÇA

I
SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN ULUSLARARASI DURUMU

2 — ULUSLARARASI SİYASAL DURUMUN BOZULMASI, SAVAŞ-SONRASI BARIŞ ANTLAŞMALARI SİSTEMİNİN İFLÂSI, YENİ BİR EMPERYALİST SAVAŞ BAŞLANGICI

İşte, yeni emperyalist savaşın başlangıcını belirleyen sözkonusu dönemin en önemli olayları, 1935'te, İtalya, Habeşistan'a saldırdı ve onu ilhak etti. 1936 yazı içinde, Almanya ve İtalya, İspanya'da askerî bir müdahaleye giriştiler; bu müdahale sırasında Almanya, İs-

panya'nın kuzeyine ve İspanyol Fası'na, İtalya da İspanya'nın güneyine ve Balear adalarına ayak bastılar. 1937'de, Mançurya'yı ele geçirdikten sonra, Japonya, merkez ve kuzey Çin'e saldırıp, Pekin, Tientsin, Şanghay gibi yerleri işgal etti; işgal edilmiş bölgelerden yabancı rakiplerinin ayağını kaydırmaya başladı. 1938 başlarında, Almanya Avusturya'yı, ve 1938 güzünde de, Çekoslavakya'nın Südetler bölgesini ilhak etti. 1938 sonlarında, Japonya, Kanton'u, ve 1939 başlarında da, Haynan Adası'nı ele geçirdi.

Sezdirmeden halkların içine sokulan savaş, böylece 500 milyondan çok insanı yörüngesine çekmiş ve etki alanını, Tientsin, Şanghay ve Kanton'dan başlayıp, Habeşistan'dan geçerek, Cebelitarık'a kadar yaymıştır.

Birinci emperyalist savaştan sonra, İngiltere, Fransa ve Birleşik Devletler başta olmak üzere yenen devletler, ülkeler arasında yeni bir ilişkiler rejimi, savaş-sonrası barış rejimini kurmuşlardı. Bu rejimin başlıca temelleri, Uzakdoğuda dokuz devlet antlaşması, ve Avrupa'da da Versailles antlaşması ile tüm bir başka antlaşmalar dizisi idi. Milletler Cemiyeti, ülkeler arası ilişkileri, devletlerin tek bir cephesi temeli üzerinde, devletlerin güvenliğinin ortaklaşa savunulması temeli üzerinde, bu rejim çerçevesinde düzenleyecekti. Bununla birlikte, üç saldırgan devlet ve onlar tarafından başlatılmış bulunan yeni emperyalist savaş, tüm bu savaş-sonrası barış rejimi sistemini tepeden tırnağa alaşağı etti. Japonya, dokuz devlet antlaşmasını, Almanya ile İtalya da Versailles antlaşmasını yırttılar. Ellerini özgür bırakmak için, bu üç devlet, Milletler Cemiyetinden çekildiler.

Yeni emperyalist savaş bir olgu haline geldi.

Ama zamanımızda, çeşitli antlaşmalara ve kamuoyuna önem vermeksizin, engelleri bir vuruşta yıkmak

ve savaşa balıklama dalmak pek o kadar kolay değil. Burjuva siyasetçileri bunu iyi bilirler. Faşist elebaşıları da öyle. Bu nedenle, savaşa girişmeden önce, bu elebaşılar, kamuoyunu belli bir biçimde hazırlamayı, yani onu yanıltmayı, aldatmayı kararlaştırdılar.

İngiltere ve Fransa'nın Avrupa'daki çıkarlarına karşı bir Almanya ve İtalya askerî bloku mu? Hadi canım, yok böyle bir blok! «Biz»im hiç bir askerî blokumuz yok. «Biz»im olsa olsa masum bir «Berlin-Roma ekseni»miz, yani belli bir geometrik eksen (mihver) formülümüz var. [*Gülüşmeler.*]

Birleşik Devletler, İngiltere ve Fransanın Uzakdoğudaki çıkarlarına karşı bir Almanya, İtalya ve Japonya askerî bloku mu? Yok canım! «Biz»im hiçbir askerî blokumuz yok. «Biz»im olsa olsa masum bir «Berlin-Roma-Tokyo üçgeni»miz, yani hafif bir geometri düşkünlüğümüz var. [*Kahkahalar.*]

İngiltere'nin, Fransa'nın, Birleşik Devletler'in çıkarlarına karşı bir savaş mı? Budalaca sözler! «Biz», Kominterne karşı savaşıyoruz, yoksa bu devletlere karşı değil. Eğer bize inanmıyorsanız, İtalya, Almanya ve Japonya arasında imzalanmış bulunan «anti-komintern antlaşma»yı okuyun.

İşte saldırgan baylar kamuoyunu bu biçimde hazırlamayı düşünüyorlardı, hem de bütün bu beceriksiz gizleme komedisinin beyaz iplikle dikilmiş bulunduğunu görmenin güç olmamasına karşın. Çünkü Moğolistan çöllerinde, Habeşistan dağlarında, İspanyol Fası çalılıklarında, Komintern'ın «Üs noktaları»nı aramak gülünç olur. [*Gülüşmeler.*]

Ama savaş acımasızdır. Onu örtebilecek hiçbir örtü yoktur. Çünkü, bu arada, Japonya'nın Çin'de engin topraklar; İtalya'nın Habeşistan'ı; Almanya'nın Avusturya ve Südetler bölgesini; Almanya ile İtalya'nın birara-

da İspanya'yı ele geçirmiş bulundukları gerçeğini örtebilecek hiçbir «eksen», hiçbir «üçgen», hiçbir «anti-komintern antlaşma» yoktur. Bütün bu işler, saldırgan olmayan devletlerin çıkarlarına karşı. Savaş, savaş olarak kalır; saldırganların askerî blokları askerî bir blok, ve saldırganlar da saldırganlar olarak.

Yeni emperyalist savaşın belirleyici özelliklerinden biri, bunun henüz evrensel bir savaş, bir dünya savaşı haline gelmemiş olmasıdır. Savaş, saldırgan olmayan devletlerin, öncelikle de boyun eğen, geriye çekilen ve saldırganlara ödün üzerine ödün veren Fransa, İngiltere ve ABD'nin çıkarlarına her şekilde zarar veren saldırgan devletler tarafından sürdürülmektedir.

Böylelikle, gözlerimizin önünde, direniş için hiçbir çaba göstermeyen ve hatta belli ölçüde kolaylık gösteren saldırgan olmayan devletlerin çıkarları zararına dünyanın ve etki alanlarının açık bir yeniden paylaşılması gerçekleştirilmektedir.

Bu, inanılmaz bir şey, ama bir gerçek.

Yeni emperyalist savaşın bu tekyanlı ve garip niteliğini nasıl açıklamalı?

Ellerinde engin olanaklar bulunan saldırgan olmayan devletler, nasıl oluyor da, saldırganların yararına kendi konumlarından ve yükümlülüklerinden bu kadar kolaylıkla ve direnmeksizin vazgeçebiliyorlar?

Sakın bunun nedeni saldırgan olmayan devletlerin güçsüzlüğünde olmasın? Elbette hayır! Saldırgan olmayan demokratik devletler, birarada alındıkları zaman, faşist devletlerden iktisadî bakımdan olduğu kadar askerî bakımdan da sözgötürmez biçimde daha güçlüdürler.

Peki, o zaman bu devletlerin, saldırganlara sistemli olarak verdikleri ödünleri nasıl açıklamalı?

Örneğin, eğer saldırgan olmayan devletler savaşa

girerler, ve eğer savaş, dünya savaşı durumuna gelirse, patlak verebilecek devrim korkusu ile açıklanabilir. Elbette burjuva siyaset adamları, birinci emperyalist dünya savaşının, en büyük ülkelerden birinde devrimin zaferine yol açtığını bilirler. İkinci emperyalist dünya savaşının da, aynı biçimde, bir ya da birçok ülkede devrimin zaferine yol açmasından korkmaktadırlar.

Ama şu sırada bu, tek, hatta başta gelen neden de değildir. Başta gelen neden, saldırgan olmayan ülkeler çoğunluğunun, ve en başta da İngiltere ile Fransa'nın, ortaklaşa güvenlik siyasetinden, saldırganlara ortaklaşa direnme siyasetinden vazgeçmiş bulunmalarıdır; bu ülkelerin, karışmama, «tarafsızlık» tutumuna geçmiş bulunmalarıdır.

Karışmama siyaseti, biçimsel olarak şöyle nitelendirilebilir: «Her ülke kendini saldırganlara karşı istediği ve savunabildiği gibi savunsun, bu bizi hiç ilgilendirmez; biz hem saldırganlarla, hem de onların kurbanları ile ticaret yapacağız.» Oysa, gerçeklikte, karışmama siyaseti, saldırıyı özendirme, savaşı zincirlerinden boşandırma ve dolayısıyla onu dünya savaşı haline dönüştürme anlamına gelir. Karışmama siyaseti, saldırganları kendi pis işlerinde rahatsız etmeme, örneğin Japonya'yı Çin ile ve daha da iyisi Sovyetler Birliği ile bir savaşa girmekten engellememe; örneğin Almanya'yı, Avrupa işleri içine batmaktan, Sovyetler Birliği ile bir savaşa girmekten engellememe; savaşçı ülkeleri savaş çirkefine boylu boyunca batmaya bırakma; onları karşılıklı olarak birbirlerini güçten düşürüp tüketmeye bırakma, ve sonra da, yeterince güçten düşmüş olacakları zaman, taze güçlerle sahneye girme, elbette «barış yararına» ortaya çıkıp, güçten düşmüş savaşçı ülkelere kendi koşullarını dayatma çaba ve isteğini ele verir.

Ne kadar da ucuz ve güzel bir politika, değil mi!

Örneğin, Japonya'yı alalım. Karakteristik, Japonya'nın tam da Kuzey Çin'e saldırmasından önce, tüm etkili İngiliz ve Fransız gazeteleri, Çin'in güçsüz, direnmeye yeteneksiz olduğunu; Japonya'nın ordusu ile Çin'i iki-üç ayda boyunduruğu altına alabileceğini yüksek sesle ilan ettiler. Bunun üzerine, Avrupa ve Amerika siyaset adamları, beklemeye koyuldular, gözlemci rolü oynamaya başladılar. Daha sonra, Japonya, askeri harekâtını geliştirince, Çin'deki yabancı sermayenin yüreği olan Şanghay ona bırakıldı. Güney Çin'de İngiltere'nin tekelci etki merkezi olan Kanton ona bırakıldı; Hainan ona bırakıldı; Hongkong'u kuşatmasına gözyumuldu. Bütün bunların, saldırganı bir çeşit özendirme olduğu doğru değil mi: Hele bir savaşa tutuşsunlar, gerisi artık kendiliğinden gelir.

Ya da Almanya'yı alalım. Avusturya, bağımsızlığını savunma yükümlülüğüne karşın ona bırakıldı; Südetler bölgesi ona bırakıldı; Çekoslovakya'ya karşı üstlenilmiş bulunan tüm yükümlülükler çiğnenerek, bu ülke kendi yazgısına bırakıldı. Sonra, Almanları Doğu'ya doğru daha ileriye iteleyerek, onlara elde edilmesi kolay bir av vaadedilerek ve: Siz hele bolşeviklerle bir savaşa başlayın, sonra her şey iyi gidecek, diyerek «Rus ordusunun güçsüzlüğü», «Rus havacılığının bozukluğu», Sovyetler Birliği'ndeki «karışıklıklar» konusunda basında gürül gürül yalan söylemeye başlandı. Bunun da bir kışkırtmaya, saldırganı özendirmeye çok benzediğini kabul etmek gerek.

İngiliz-Fransız ve Kuzey Amerikan basınının Sovyet Ukraynası konusunda yaptığı gürültü de karakteristiktir. Bu basının temsilcileri, Almanların Sovyet Ukraynasına karşı yürüyeceklerini, 700 000 kişilik bir nüfusla Karpatlar Ukraynası adını verdikleri şeyi şimdi elleri arasında bulundurduklarını; en geç bu yılın ilkya-

zına değin, 30 milyondan çok nüfusu bulunan Sovyet Ukrayna'sını, Karpatlar Ukraynası dedikleri şey ile birleştireceklerini sesleri kısılana dek haykırdılar. Bu kuşku uyandırıcı gürültünün ereği de, Sovyetler Birliği'nde Almanya'ya karşı öfke uyandırmak, havayı bozmak ve görünür bir neden olmaksızın Almanya ile bir çatışmaya yol açmakmış gibi görünüyor.

Gerçi Almanya'da, fili, yani Sovyet Ukrayna'sını, pire ile, yani Karpatlar Ukraynası ile birleştirmeyi düşleyen çılgınların bulunması çok olanaklıdır. Ve eğer orada çılgın kişiler gerçekten varsa, bizim ülkemizde de o deliler için yeterli miktarda deli gömleği bulunacağından emin olunabilir. [Alkış tufanı], Ama delileri bir yana bırakalım ve normal insanlara yönelelim: Sovyet Ukrayna'nın Karpatlar Ukraynası denilen şey ile birleşmesinden ciddi olarak sözetmenin gülünç ve budalaca bir şey olacağı açık değil midir? Düşünün birazcık. Pire, file geliyor ve yumrukları kalçasında, ona şöyle diyor: «Ah! sevgili kardeşim, sana ne kadar acıyorum... Ne toprak sahipleri, ne kapitalistler, ne ulusal baskı ve ne de faşist elebaşılar var sende; seninki de yaşamak değil... Sana bakıyor ve şöyle demekten kendimi alamıyorum: Senin için tek kurtuluş, benimle birleşmektir... [Kahkahalar.] Hadi hadi! Senin küçük toprağını benim engin toprağımla birleştirmeyi vaadediyorum sana...» [Kahkahalar, alkışlar.]

Daha da karakteristik bir olgu: Avrupa ve Birleşik Devletler'in bazı siyasetçileri ve basın temsilcileri, «Sovyet Ukrayna'sına karşı kampanya»yı bekleye bekleye sabırları tükendiğinden, karışmama siyasetinin gerçek gizli yanlarının örtüsünü açmaya kendileri başlıyorlar. Doğu'ya, Sovyetler Birliği'ne karşı ilerleyecekleri yerde, —düşünün bir hele— Batı'ya yöneldikleri ve sömürge talep ettikleri için Almanların kendilerini kötü biçimde

«düş kırıklığına uğrattıklarını» açıkça ilan ediyorlar, yazılı olarak itiraf ediyorlar. Çekoslovakya topraklarının Almanlara, onların Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa başlama yolunda üstlenmiş bulundukları yükümlülüğü ödemek için verildiği, Almanların şimdi poliçeyi ödemeyi kabul etmedikleri ve poliçeyi çekenleri de başından defettiği düşünebilir.

Karışmama siyaseti üzerine ahlâk dersi vermek, ihanetten, hainlikten vb. sözetmek, benden uzak olsun. İnsan ahlâkı nedir bilmeyen kimselere ahlâk dersi vermeye kalkmak çocukluk olur. İşlere eli yatkın eski burjuva diplomatların dedikleri gibi, siyaset siyasettir. Gene de, karışmama siyaseti yandaşları tarafından başlanmış bulunan büyük ve tehlikeli siyasal oyunun, onlar için ciddi bir fiyasko ile bitebileceğini belirtmek zorunludur. Bugün egemen olan karışmama siyasetinin gerçek yüzü işte budur. Kapitalist ülkelerdeki siyasal durum işte böyledir.

3 — SOVYETLER BİRLİĞİ VE KAPİTALİST ÜLKELER

Savaş, ülkeler arasındaki ilişkilerde yeni bir durum yarattı. Bu ilişkilerde, bir huzursuzluk ve güvensizlik havasını egemen hale getirdi. Savaş-sonrası barış rejiminin temellerini sarstıktan ve uluslararası hukukun temel kavramlarını yıktıktan sonra, uluslararası antlaşma ve yükümlülüklerin değerini de kuşkulu hale getirdi. Pasifizm ve silahsızlanma tasarıları toprağa gömüldü, onların yerini silahlanma nöbeti aldı. Aralarında karışmama siyasetini uygulayan devletler de dahil ve hepsinden önce gelmek üzere, büyük-küçük bütün devletler silahlanıyorlar. Artık saldırganlara verilen Münih ödünleri ve Münih uzlaşmasının yeni bir «yatıştırma» çağı

açmış bulunduğunu ileri süren dokunaklı söylevlere kimse inanmıyor. Münih uzlaşmasına katılanların kendileri, İngiltere ve Fransa da inanmıyor bu dokunaklı söylevlere: tıpkı öbürleri gibi, kendi silahlanmalarını onlar da pekiştiriyorlar.

SSCB'nin bu felaketlere gebe olayları görmezlikten gelmemesi kolay anlaşılır. Saldırganlar tarafından dünyanın en uzak bir köşesinde başlatılmış en küçük savaşın bile, barışsever ülkeler için bir tehlike oluşturduğuna kuşku yoktur. Daha şimdiden, Asya, Afrika ve Avrupa'da beş yüz milyondan çok insanı yörüngesine çekmiş bulunan yeni emperyalist savaşın gösterdiği tehlike, bundan ötürü çok büyüktür. Böyle olduğu içindir ki, ülkemiz, bir yandan barışın korunup sürdürülmesi siyasetini kararlılıkla uygularken, bir yandan da Kızıl Ordu ve Kızıl Donanmamızın savaş gücünü artırma ereğiyle yoğun bir faaliyet göstermiştir. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği, uluslararası konumlarını pekiştirmek doğrultusunda diğer bazı adımlar atmaya karar verdi. Ülkemiz, 1934 sonunda, güçsüzlüğüne karşın, saldırganların maskesini düşürmek için bir mevzi olabileceğinden, zayıf da olsa, savaşın başlamasını önlemek için bir barış aracı olarak hizmet görebileceğinden yola çıkarak, Milletler Cemiyeti'ne girdi. Sovyetler Birliği, böylesine çalkantılı bir zamanda, hatta Milletler Cemiyeti kadar güçsüz bir uluslararası örgütün bile küçümsenmemesi gerektiği kanısındadır. Mayıs 1935'te, Fransa ile Sovyetler Birliği arasında, olası bir saldırıya karşı, karşılıklı bir yardımlaşma antlaşması imzalandı. Aynı zamanda Çekoslovakya ile de benzer bir antlaşma yapıldı. Mart 1936'da, Sovyetler Birliği, Moğolistan Halk Cumhuriyeti ile bir karşılıklı yardımlaşma antlaşması imzaladı. Ağustos 1937'de, Sovyetler Birliği ile Çin arasında bir saldırmazlık antlaşması imzalandı.

Sovyetler Birliği, barış davasını savunarak, kendi dış siyasetini işte bu güç uluslararası koşullar içinde uyguladı.

Sovyetler Birliği'nin dış siyaseti açık, anlaşılır bir siyasettir:

1 — Biz, barıştan ve bütün ülkelerle nesnel ilişkilerin sağlamlaştırılmasından yanayız; bu ülkeler de, Sovyetler Birliği'ne karşı aynı davranışı gösterdikleri ve ülkemizin çıkarlarına zarar vermeye çalışmadıkları sürece, böyle davranacak ve böyle davranmakta devam edeceğiz.

2 — Biz, SSCB ile ortak sınırı bulunan bütün komşu ülkelerle barışçıl ve dostça iyi komşuluk ilişkilerinden yanayız; bu ülkeler de, Sovyetler Birliği'ne karşı aynı davranışı gösterdikleri ve Sovyet devleti sınırlarının bütünlük ve çiğnenmezliğine doğrudan ya da dolaylı bir biçimde zarar vermeye çalışmadıkları sürece, böyle davranacak ve böyle davranmakta devam edeceğiz.

3 — Biz, bir saldırıya uğrayan ve yurtlarının bağımsızlığı için savaşan halkların desteklenmesinden yanayız.

4 — Biz, saldırganların gözdağlarından korkmuyor ve Sovyet sınırlarını çiğnemeye çalışan savaş körükleyicilerinin bir vuruşuna iki vuruşla yanıt vermeye hazır bulunuyoruz.

Sovyetler Birliği'nin dış siyaseti işte böyledir. [Şiddetli ve sürekli alkışlar.]

Dış siyasetinde Sovyetler Birliği:

1 — büyüyen iktisadi, siyasal ve kültürel gücüne;

2 — Sovyet toplumumuzun manevi ve siyasal birliğine;

3 — ülkemiz halklarının dostluğuna;

4 — Kızıl Ordu ve Kızıl Donanmasına;

5 — kendi barış siyasetine;

6 — barışın korunup sürdürülmesinde hayati çıkarları bulunan tüm ülkelerin emekçilerinin manevi desteğine;

7 — şu ya da bu nedenle, barışı çiğnemekte yararları olmayan ülkelerin sağduyusuna dayanır.

Dış siyaset konusunda Partinin görevleri şunlardır:

1 — gelecekte de, barış ve tüm ülkelerle nesnel ilişkilerin sağlamlaştırılması siyasetini sürdürmek;

2 — ihtiyatlı olmak ve kestaneleri ateşten başkalarına çıkarttırmaya alışık savaş kışkırtıcılarının ülkemizi çatışmalara sürüklemelerine izin vermemek;

3 — Kızıl Ordu ve Kızıl Donanmamızın savaş gücünü her türlü araç yardımıyla artırmak;

4 — halklar arasında barış ve dostluğun sürdürülmesinde yararı bulunan tüm ülkelerin emekçileri ile uluslararası dostluk bağlarını pekiştirmek.

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 185-193.

RADYO SÖYLEVİ

3 Temmuz 1941

Yoldaşlar! Yurttaşlar!
Kız ve erkek kardeşler!
Ordumuzun ve Donanmamızın erleri!

Dostlarım, size sesleniyorum!

Hitler Almanya'sının 22 Haziran'da yurdumuza karşı başlattığ haince askeri saldırı devam etmektedir. Kızıl Ordu'nun kahramanca direnişine rağmen, düşmanın en iyi tümenleri ve hava kuvvetlerinin en iyi kıtaları artık ezilmiş ve savaş meydanlarında mezarını bulmuş olmalarına rağmen, düşman, cepheye yeni kuvvetler sürerek ileri sokulmaya devam ediyor. Hitler orduları, Litvanya'yı, Letonya'nın önemli bir kesimini, Belorusya'nın batı kesimini, Batı Ukrayna'nın bir kesimini işgal etmeyi başardı. Faşist hava kuvvetlerinin bombardıman uçakları, harekât sahalarını genişletmekte; Murmansk, Orşa, Mogilyev, Smolensk, Kiev, Odesa, Sivastopol şehirlerini bombalamaktadır. Yurdumuzun üzerinde ciddi bir tehlike başgöstermiştir.

Nasıl oldu da bizim şanlı Kızıl Ordumuz, bir dizi şehir bölgelerimizi faşist kuvvetlere bıraktı? Palavracı faşist propagandacıların tüm dünyaya ilan ettikleri gibi,

faşist Alman ordusu gerçekten yenilmez bir ordu mudur?

Elbette hayır! Tarih gösteriyor ki, yenilmez ordular yoktur ve olmamıştır. Napolyon'un ordusu yenilmez sayılırdı, fakat bu ordu sırasıyla Rus, İngiliz ve Alman orduları tarafından ezilmiştir. Birinci emperyalist savaş döneminde, Wilhelm'in Alman ordusu da yenilmez bir ordu sayılırdı; fakat bu ordu da Rus ve İngiliz-Fransız kuvvetleri tarafından birçok kez yenilgiye uğratılmış ve sonunda İngiliz-Fransız orduları tarafından ezilmiştir. Aynı şeyi Hitler'in bugünkü faşist Alman ordusu için de söylemek gerekir. Bu ordu şimdiye kadar Avrupa kıtasında ciddi bir direnişle karşılaşmamıştı. Yalnız bizim topraklarımızda ciddi bir direnişle yüzyüze geldi. Madem bu direniş sonucunda faşist Alman ordusunun en iyi tümenleri Kızıl Ordumuz tarafından ezilmiştir, o halde, demek ki, tıpkı Napolyon'un ve Wilhelm'in orduları gibi, faşist Alman ordusu da ezilebilir ve ezilecektir.

Topraklarımızın bir kesiminin buna rağmen faşist Alman kuvvetlerinin işgali altında olduğuna gelince; bu esas olarak, SSCB'ne karşı faşist Almanya'nın açtığı savaşın Alman kuvvetleri için elverişli, Sovyet kuvvetleri için ise elverişli olmayan şartlar altında başlamış olması ile açıklanır. Mesele şudur: Savaş yürüten bir ülke olarak Alman kuvvetlerri artık tamamiyle seferber edilmiş bulunurken ve SSCB'ne karşı sevkedilen ve SSCB sınırlarına yığılan 170 tümen tam hazırlık vaziyetinde bulunup, harekete geçmek için sadece işaret beklerken, Sovyet kuvvetlerinin henüz seferberlik yapıp sınırlara hareket etmesi gerekiyordu. Burada daha az önemli olmayan bir husus da, bütün dünya tarafından saldırgan olarak ilan edileceğine aldırış etmeyerek, faşist Almanya'nın kendisiyle SSCB arasında 1939 yılında imzalanan

saldırmazlık antlaşmasını ansızın ve haince çiğnemiş olmasıdır. Açıktır ki, antlaşmayı çiğnemek teşebbüsünde bulunmak istemeyen barışsever ülkemiz, sözünden dönme yolunu tutamazdı.

Şöyle sorulabilir: Nasıl oldu da Sovyet Hükümeti, Hitler ve Ribbentrop gibi hainlerle ve canavarlarla saldırmazlık antlaşması imzalamaya yanaştı? Sovyet Hükümeti burada bir hata işlememiş midir? Elbette hayır! Saldırmazlık anlaşması, iki devlet arasındaki bir barış antlaşmasıdır. 1939 yılında Almanya bize, bilhassa böyle bir anlaşma teklif etti. Sovyet Hükümeti böyle bir teklifi reddedebilir miydi? Sanırım, hiçbir barışsever devlet, komşu bir devletle, isterse bu devletin başında Hitler ve Ribbentrop gibi canavarlar ve yamyamlar bile bulunsun, barış antlaşmasını reddedemez. Bu ise elbette mutlak bir şartla, yani bu barış antlaşmasının, barışsever devletin ne doğrudan ne de dolaylı yoldan, toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına, onuruna dokunmaması şartıyla mümkündür. Bilindiği gibi, Almanya ile SSCB arasındaki saldırmazlık antlaşması tam da böyle bir antlaşmadır.

Almanya ile saldırmazlık antlaşması imzalamakla ne kazandık? Biz, ülkemize bir buçuk yıllık bir barış, ve faşist Almanya, antlaşmaya rağmen ülkemize saldırmayı göze alırsa, ona karşı koymak için kuvvetlerimizi hazırlamak imkânını sağladık. Bu, bizim için besbelli bir kazanç ve faşist Almanya için bir kayıptır.

Faşist Almanya, antlaşmayı haince yırtıp SSCB'ne saldırmakla ne kazandı ve ne kaybetti? Faşist Almanya, kendi kuvvetleri için, kısa bir süre için belli elverişli bir durum elde etti; fakat bütün dünya karşısında kendini kanlı bir saldırgan olarak açığa vurmakla, politik bakımdan kaybetti. Hiç şüphe edilemez ki, Almanya için bu kısa süreli askeri kazanç, an-

cak geçici bir şeydir; SSCB için olan büyük politik kazanç ise ciddi ve sürekli bir etkendir, ki faşist Almanya'ya karşı savaşta Kızıl Ordu'nun tayin edici başarıları bu temel üzerinde gelişecektir.

İşte bunun içindir ki, bütün kahraman Ordumuz, bütün kahraman Donanmamız, bütün şahin Havacılarımız, ülkemizin bütün halkları, Avrupa, Amerika ve Asya'nın tüm değerli insanları, nihayet Almanya'nın tüm değerli insanları, Alman faşistlerinin haince hareketlerini lanetliyor ve Sovyet Hükümetine sempatilerini gösteriyor, Sovyet Hükümetinin hareketini onaylıyor, davamızın haklı bir dava olduğunu, düşmanın ezileceğini ve bizim mutlaka zafer kazanacağımızı görüyorlar.

Bize dayatılan bu savaşla ülkemiz, kendisinin en azılı ve hain düşmanı olan Alman faşizmine karşı ölüm-kalım savaşına girmiş bulunuyor. Ordularımız tepeden tırnağa kadar tanklarla, uçaklarla silahlanmış bir düşmanla kahramanca çarpışmaktadır. Kızıl Ordu ve Kızıl Donanma sayısız zorlukları yenerek, Sovyet toprağının her karışı uğruna fedakârca savaşmaktadır. Kızıl Ordunun binlerce tank ve uçaklarla silahlanmış ana kuvvetleri savaşa girmektedir. Kızıl Ordu erlerinin kahramanlığı emsalsizdir. Düşmana karşı direnişimiz güçlenip artmaktadır. Kızıl Ordu ile birlikte Anavatanın savunmasına tüm Sovyet halkı katılmaktadır.

Anavatanımızın karşısına dikilen tehlikeyi ortadan kaldırmak için ne lazımdır, ve düşmanı ezmek için ne gibi önlemler almak gerektir?

Her şeyden önce Sovyet insanlarımız, Sovyet ülkesinin kadınları ve erkekleri, ülkemizi tehdit eden tehlikenin bütün derinliğini anlamalı, savaş öncesi dönemde tamamıyla anlaşılır olan ve fakat savaşın durumu temelden değiştirdiği bugün felaket getirebilecek bir şey

olan kayıtsızca itidale ve barış içinde inşa duygusuna son vermelidir. Düşman gaddar ve acımasızdır. Düşmanın amacı, terimizle yoğrulmuş topraklarımızı zorla almak, tahılımıza, petrolümüze, emeklerimizin ürünlerine el koymaktır. Düşmanın amacı, çiftlik sahiplerinin egemenliğini geri getirmek, Çarlığı geri getirmek, Rusların, Ukraynalıların, Belorusyalıların, Litvanyalıların, Letonyalıların, Estonyalıların, Özbeklerin, Tatarların, Moldavyalıların, Gürcülerin, Ermenilerin, Azerbaycanlıların ve Sovyetler Birliği'nin diğer özgür halklarının ulusal kültürlerini ve ulusal devletlerini yıkmak, onları Cermenleştirmek, onları Alman prens ve baronlarının kölelerine çevirmektir. Yani sözkonusu olan, Sovyet devletinin yaşayıp yaşamaması, Sovyetler Birliği halklarının yaşayıp yaşamaması, SSCB halklarının özgür kalmaları veya tutsaklığa düşmeleri meselesidir. Sovyet halkının bunu kavrayıp kaygısızlığa son vermesi, kendi kendisini seferber etmesi ve tüm çalışmalarını savaşın gereklerine göre yeniden örgütlemesi, düşmana karşı aman bilmeyen yeni bir tarzda çalışması gerekmektedir.

Sonra, saflarımız içinde, sızlananlara, korkaklara, panik çıkaranlara ve asker kaçaklarına yer olmaması, ülkemiz insanlarının savaşta korku nedir bilmemesi, faşist zalimlere karşı Anavatan Kurtuluş Savaşına fedakârlıkla gitmeleri zorunludur. Devletimizi kuran yüce Lenin, Sovyet insanının başlıca özellikleri yiğitlik, yüreklilik, savaşta korkmazlık, anavatanın düşmanlarına karşı halk ile yanyana çarpışmaya hazır olmalarıdır, demiştir. Bolşeviğin bu mükemmel özellikleri, Kızıl Ordumuzun, Kızıl Donanmamızın milyonlarca erinin, Sovyetler Birliği'nin bütün halklarının ortak malı haline gelmelidir.

Tüm çalışmamızı savaşın gereklerine göre yeniden

örgütlemeliyiz; bunun için her şeyi cephenin çıkarlarına, düşmanın ezilmesini örgütleme görevine tabi kılmalıyız. Bütün emekçilere özgür çalışma ve refah sağlamış olan anavatanımıza karşı Alman faşizminin kudurganlığının ve nefretinin dizginlenmeyeceğini Sovyetler Birliği halkları şimdi görmektedirler. Sovyetler Birliği halkları, kendi haklarını ve topraklarını düşmana karşı savunmak için doğrulmalıdırlar.

Kızıl Ordu, Kızıl Donanma ve Sovyetler Birliği'nin bütün yurttaşları, Sovyet toprağının her karışını savunmalı, kanlarının son damlasına kadar şehirlerimiz ve köylerimiz uğruna çarpışmalı, halkımıza özgü olan cesaret, inisiyatif ve zekayı göstermelidirler.

Kızıl Ordu'nun her bakımdan desteklenmesini örgütlemeli, Kızıl Ordu'nun saflarını bol bol sıklaştırmayı sağlamalı, ona gerekli olan her şeyin temin edilmesini sağlamalı, asker nakliyatını ve ordu araç-gereçlerinin nakliyatını hızla gerçekleştirmeli, yaralılara kapsamlı yardım işini yoluna koymalıyız.

Kızıl Ordu'nun cephe gerisini pekiştirmeliyiz; bunun için tüm çalışmalarımızı bu davanın çıkarlarına tabi kılmalıyız, tüm işletmelerin yüksek hızla çalışmasını sağlamalı, daha fazla tüfek, makineli tüfek, top, fişek, mermi, uçak yapmalıyız; işletmelerin, elektrik santrallerinin, telefon ve telgraf hatlarının korunmasını örgütlemeli, yerel hava savunmasını yoluna koymalıyız.

Cephe gerisini herhangi bir şekilde bozanlara, asker kaçaklarına, panik saçanlara, şayialar yayanlara karşı amansız bir savaş yürütmeliyiz; casusları, kundakçıları, düşman paraşütçülerini imha etmeli ve bütün bu işlerde bizim avcı taburlarımıza süratle yardım etmeliyiz. Düşmanın hain, kurnaz, aldatmakta ve yalan

şayialar yaymakta tecrübeli olduğunu gözönünde bulundurmak gerekir. Bütün bunları hesaplamak ve provokasyonlara kapılmamak gerekir. Panik çıkarmakla ve ödlekliğiyle savunma işine engel olanlar, kim olursa olsun hepsi, hemen Savaş Divanına verilmelidir.

Kızıl Ordu birlikleri geri çekilmek zorunda kaldığı taktirde, demiryollarının bütün tekerlekli malzemesi alıp götürülmeli, düşmana bir tek lokomotif, bir tek vagon, bir tek kilo tahıl, bir tek litre yakacak dahi bırakılmamalıdır. Kollektif köylüler bütün hayvanları gerilere doğru sürmeli, tahılı cephe gerisine göndermek üzere Devlet organlarının korumasına emanet etmelidirler. Renkli madenler, tahıl ve yakacak da dahil olmak üzere taşınamayan bütün değerli mallar mutlaka yok edilmelidir.

Düşmanın işgal ettiği bölgelerde süvari ve piyade olmak üzere partizan birlikleri oluşturulmalı; düşman ordusunun kuvvetleriyle savaş için, her yerde ve bucakta partizan savaşını körüklemek için, köprüleri uçurmak, yolları, telgraf ve telefon hatlarını tahrip etmek için, ormanların, ikmal kamplarının ve trenlerin ateşe verilmesi için kundakçı grupları yaratılmalıdır. İşgal altındaki bölgelerde düşmana ve yardakçılarına dayanılmaz şartlar yaratılmalı, onlar her adımda izlenmeli ve yok edilmeli, onların bütün önlemleri suya düşürülmelidir.

Faşist Almanya'ya karşı savaş, alışılagelmiş bir savaş sayılamaz. Bu yalnız iki ordu arasında bir savaş değildir. Bu savaş, aynı zamanda bütün Sovyet halkının, faşist Alman ordularına karşı yürüttüğü büyük bir savaştır. Faşist zalimlere karşı bütün halk tarafından yürütülen Anavatan Savaşının amacı, yalnızca ülkemizin karşısına dikilen tehlikeyi ortadan kaldırmak değil, Alman

Faşizminin boyunduruğu altında inleyen bütün Avrupa halklarına da yardım etmektir. Bu kurtuluş savaşında biz tek başımıza kalmayacağız. Bu büyük savaşta Avrupa ve Amerika halkları, bu arada faşist iktidar sahiplerinin köleleştirdiği Alman halkı da, bizim sadık müttefiklerimiz olacaktır. Anavatanımızın özgürlüğü uğrundaki savaşımız, Avrupa ve Amerika halklarının bağımsızlık uğrundaki, demokratik özgürlükler uğrundaki savaşlarıyla birleşip kaynaşacaktır. Bu savaş, Hitler'in faşist ordularıyla gelen tutsaklığa ve boyunduruk altına alınma tehlikesine karşı, özgürlükten yana olan halkların birleşik cephesi olacaktır. Bu münasebetle, Büyük Britanya Başbakanı Bay Churchill'in Sovyetler Birliği'ne yardım hakkındaki tarihi demeci ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin ülkemize yardım etmeye hazır bulunduğuna dair deklarasyonu tamamıyla anlaşılır ve dikkate değerdir; bunlar, Sovyetler Birliği halklarının yüreklerinde sadece şükranlık hisleri uyandıran açıklamalardır.

Yoldaşlar! Güçlerimiz saymakla bitmez. Burnu havada düşman, buna yakında kanaat getirecektir. Bize saldırmış olan düşmana karşı Kızıl Ordu ile birlikte binlerce ve onbinlerce işçi, kollektif köylü ve aydın, savaşa kalkıyor. Halkımızın milyonlarca kitlesi ayağa kalkacaktır. Moskova ve Leningrad emekçileri, Kızıl Ordu'ya yardım için, binlerce kişilik halk alayları kurmaya giriştiler. Düşmanın istila tehlikesiyle karşı karşıya bulunan her şehirde böyle halk alayları kurmalıyız; Alman faşizmine karşı Anavatan Savaşında özgürlüğümüzü, onurumuzu, yurdumuzu canımızı ortaya koyarak savunmak için bütün emekçileri savaşa kaldırmalıyız.

SSCB halklarının bütün güçlerini en hızlı şekilde seferber etmek, yurdumuza hainçe saldırmış olan düşmana karşı koymak için, şimdi devletin bütün iktidarını

elinde toplamış olan Devlet Savunma Komitesi kuruldu. Devlet Savunma Komitesi çalışmasına başlamıştır ve tüm halkı, Kızıl Ordu'ya ve Kızıl Donanma'ya fedakârca yardım etmek, düşmanı ezmek, zaferi elde etmek için Lenin-Stalin'in Partisi etrafında, Sovyet Hükümeti etrafında sımsıkı toplanmaya çağırmaktadır.

Bütün kuvvetlerimizi, kahraman Kızıl Ordu'muzun, şanlı Kızıl Donanma'mızın yardımına verelim!

Halkın bütün kuvvetlerini düşmanın ezilmesine verelim!

Zaferimiz uğrunda ileri!

J. V. Stalin, Eserler, Cilt, 14, Almanca, s. 236-242.

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİNİN 24'ÜNCÜ YILDÖNÜMÜ

Moskova Emekçi Temsilcileri Sovyetinin Moskova Şehri Parti ve Toplumsal Örgütleri ile Birlikte Tören Toplantısında Rapor

6 Kasım 1941

Yoldaşlar!

Bizde, Sosyalist Ekim Devriminin zaferinden ve ülkemizde Sovyet düzeninin kurulmasından bu yana 24 yıl geçti. Şimdi Sovyet düzeninin varlığının 25. yılının eşiğinde bulunuyoruz.

Alışılageldiği üzere, Ekim Devrimi'nin yıldönümü için yapılan tören toplantılarında, geçmiş yıl içinde barışçıl inşa alanında elde etmiş olduğumuz başarılar gözden geçirilir. Böyle bir gözden geçirme yapmamız gerçekten mümkündür, çünkü barışçıl inşa alanındaki başarılarımız, yalnız yıldan yıla değil, aydan aya da artmaktadır. Bu başarıların neler ve ne kadar büyük oldukları herkese, dosta da düşmana da malumdur.

Fakat geçirdiğimiz yıl, sadece barış içinde inşa yılı değildir. O aynı zamanda, barışsever ülkemize haince saldıran Alman istilacılarına karşı bir savaş yılıdır. Ge-

çen yılın yalnız ilk altı ayı içinde barışçıl inşa çalışmamıza devam edebildik. Yılın ikinci yarısı, dört aydan fazlası, Alman emperyalistlerine karşı şiddetli savaş koşulları altında geçmektedir. Savaş, bu suretle geçen yıl içinde ülkemizin gelişmesinde bir dönüm noktası olmuştur. Savaş, barışçıl inşa çalışmamızı önemli ölçüde kıstı ve bazı alanlarda onu büsbütün durdurdu. Bizi, tüm çalışmamızı savaşın gereklerine göre yeniden örgütlemeye zorladı. Savaş, ülkemizi, cepheye hizmet eden, Kızıl Ordumuza, Savaş Donanmamıza hizmet eden tek ve her şeyi kucaklayan bir cephe gerisine çevirdi.

Barışçıl inşa dönemi sona erdi, Alman istilacılarına karşı kurtuluş savaşı dönemi başladı.

Bundan ötürü, geçmiş yılın ikinci yarısında, daha doğrusu yılın ikinci yarısındaki dört küsur aylık zaman içinde, savaşın bilançosunu ve bu kurtuluş savaşında önümüze koyduğumuz görevleri ele almak tamamiyle yerinde bir şeydir.

DÖRT AYLIK DÖNEMDE SAVAŞIN SEYRİ

Savaşın başlangıcındaki söylevlerimden birinde, ülkemiz için savaşın tehlikeli bir durum yarattığını, ülkemizin üzerinde ciddi bir tehlikenin başgösterdiğini, bu tehlikeyi kavramak, bilince çıkarmak ve bütün çalışmamızı savaşın gereklerine göre yeniden örgütlemek gerektiğinden sözetmiştim. Şimdi, savaşın dört aylık bilançosunu yaparken kaydetmeliyim ki, bu tehlike azalmış olmak şöyle dursun, tam tersine daha da artmış bulunmaktadır. Düşman, Ukrayna'nın büyük bir kesimini, Belorusya'yı, Moldavya'yı, Litvanya, Letonya ve Estonya'yı, bir dizi diğer bölgeleri işgal etmiş, Donets Havzası'na girmiş, Leningrad'ın üzerine kara bir bulut

gibi çökmüş bulunmakta, Moskova'yı, şanlı başkentimizi tehdit etmektedir. Alman faşist istilacıları ülkemizi talan etmekte; işçilerin, köylülerin ve aydınların emeği ile kurulan şehir ve köyleri yakıp yıkmaktadır. Hitler sürüleri, kadınlara, çocuklara, ihtiyarlara acımadan, ülkemizin barışçıl sakinlerini öldürmekte ve ırzına geçmektedir. Ülkemizin Almanlar tarafından işgal edilmiş bölgelerindeki erkek kardeşlerimiz, Alman zalimlerinin boyunduruğu altında inlemektedirler.

Ordumuzun ve Donanmamızın erleri; anavatanımızın onur ve özgürlüğünü savunarak, hayvanlaşmış düşmanın saldırılarını cesaretle püskürterek, yiğitlik ve kahramanlık örnekleri göstererek düşmanın kanını sel gibi akıttılar. Fakat düşman, verdiği zayiattan çekinmemekte, askerlerinin kanına zerre kadar acınmamakta, safdışı olan kuvvetlerin yerine cepheye sürekli yeni birlikler sürmekte ve kış basmadan önce Leningrad ve Moskova'yı işgal etmek için bütün kuvvetlerini ileri sürmektedir. Çünkü o, kışın kendisine hayırlı hiçbir şey getirmeyeceğini bilmektedir.

Savaşın dört ayı içinde 350 000 ölü, 378 000 kişi kayıp verdik, yaralılarımızın sayısı ise 1 020 000'i bulmaktadır. Aynı dönemde düşman ise ölü, yaralı ve tutsak olarak dört buçuk milyondan fazla zayiat vermiştir.

Dört aylık savaşın sonunda, insan kaynakları artık tükenmekte olan Almanya'nın; yedek kuvvetleri ancak şimdi olabildiğince açılmakta olan Sovyetler Birliği'nden daha zayıf düşmüş olduğuna şüphe yoktur.

«YILDIRIM SAVAŞI»NIN BAŞARISIZLIKLA SONUÇLANMASI

Faşist Alman istilacıları, ülkemize karşı saldırıya

geçtiklerinde, birbuçuk-iki ayda Sovyetler Birliği'nin «işini bitirebileceklerini» ve bu kısa zaman içinde Urallar'a dayanacaklarını düşünüyorlardı. Bu «yıldırım» zaferi planını Almanların gizlemediklerini söylemek gerekir. Onlar tam tersine, bu planı her tarafta reklam ediyorlardı. Oysa olgular, bu «yıldırım» planın tüm zırvalığını ve dipsizliğini gösterdi. Şimdi bu çılgınca plana kesinlikle başarısızlığa uğramış gözüyle bakmak gerekir. (Alkışlar.)

Batı Avrupa'da başarıya ulaşan «yıldırım savaşı» nın Doğu'da sökmemesi ve başarısızlığa uğraması ne ile açıklanabilir?

Sovyetler Birliği'nin işini iki ayda bitireceklerini ve bu kısa zaman içinde Urallar'a dayanacaklarını iddia ederken faşist Alman stratejistleri neye bel bağlamışlardı?

Onlar, her şeyden önce, SSCB'ne karşı genel bir koalisyon yaratma, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin egemen çevrelerini devrim hayaletiyle korkutarak bu ülkeleri bu koalisyona çekme ve böylece ülkemizi diğer devletlerden tamamen tecrit etmeye bel bağlamışlardı ve bunu umuyorlardı. Almanlar, tek tek devletlerin sınıfları arasındaki ve bu devetlerle Sovyet ülkesi arasındaki zıtlıklarla oynamak politikasını, Fransa'da istenilen sonucu vermiş olduğunu biliyorlardı. Fransa'daki iktidar sahipleri, devrim hayaletiyle korkutulmuş, ve korkularından anayurtlarını Hitler'in ayakları altına atıp direnişten vazgeçmişlerdi. Faşist Alman stratejistleri, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin başına da aynı şeyin geleceğini düşünüyorlardı. Zaten Hess de, SSCB'ne karşı genel seferberliğe katılmaya İngiliz politikacılarını ikna etmek için Alman faşistleri tarafından İngiltere'ye gönderilmişti. Fakat Almanlar feci şekilde yanıldılar. (Alkışlar.) Hess'in çabalarına

rağmen, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri, faşist Alman haydutlarının SSCB'ne karşı seferine katılmamakla kalmayıp, tam tersine, Hitler Almanya'sına karşı SSCB ile a y n ı kampta yer aldılar. Sovyetler Birliği tecrit olmak şöyle dursun, tam tersine, Büyük Britanya'nın ve ABD'nin şahsında, Almanlar tarafından işgal edilmiş olan diğer ülkelerin şahsında yeni müttefikler kazandı. Almanların, çelişkilerle oynamak ve devrim hayaletiyle korkutmak politikasının iflas ettiği ve yeni durumda işe yaramaz olduğu görüldü. Ve bu politika yalnız işe yaramaz değildir, aynı zamanda Alman haydutları için büyük tehlikeleri de bağrında taşımaktadır; çünkü savaşın yeni koşulları altında tam ters sonuçlara yol açmaktadır.

İkincisi, Almanlar, Sovyet düzeninin ve Sovyet cephe gerisinin sağlam olmadığına bel bağlamışlar, ilk ciddi darbeden hemen sonra ve Kızıl Ordu'nun uğrayacağı ilk başarısızlıklardan sonra işçilerle köylüler arasında anlaşmazlıklar kopacağını ve SSCB halkları arasında anlaşmazlıklar çıkacağını, ayaklanmaların olacağını ve ülkenin bileşenlerine dağılıp parçalanacağını, böylece Alman istilacılarının ta Urallar'a kadar ilerlemelerinin kolaylaşacağını sanmışlardı. Ama Almanlar burada da feci bir şekilde yanıldılar. Kızıl Ordu'nun başarısızlıkları, gerek işçilerle köylüler arasındaki ittifakı, gerekse SSCB halkları arasındaki dostluğu zayıflatmamakla kalmayıp, tam tersine bu ittifakı ve bu dostluğu daha da sağlamlaştırdı. (Alkışlar.) Dahası, SSCB halkları ailesini; Kızıl Ordu'sunu ve Kızıl Donanma'sını fedakârca destekleyen, birleşik, yıkılmaz bir kampa dönüştürdü. Sovyet cephe gerisi, hiçbir zaman şimdi olduğu kadar sağlam olmamıştır. (Alkış tufanı.) Bizim kaybettiğimiz kadar toprak kaybeden başka herhangi bir devlet, her halde bu sınava dayanamaz ve yıkıma uğrardı. Eğer Sov-

yet rejimi bu sınavı bu kadar kolaylıkla atlattı ve cephe gerisini daha da sağlamlaştırdıysa, bu, Sovyet düzeni bütün rejimler içinde en istikrarlısıdır demektir. (Alkış tufanı.)

Nihayet, Alman haydutları, Kızıl Ordu'nun ve Kızıl Donanma'nın zayıflığına bel bağlayıp, Alman ordusunun ve Alman donanmasının daha ilk darbede ordumuzu ve donanmamızı alaşağı edip dağıtabileceklerini ve ülkemizin ta derinlerine doğru yürümek için kendilerine engelsiz yol açacaklarını sanmışlardı. Fakat Almanlar, kendi güçlerini abartarak, ordumuzu ve donanmamızı ise küçümseyerek bunda da feci şekilde yanıldılar. Şüphesiz, ordumuz ve donanmamız henüz gençtir, topu topu dört aydan beri savaşmaktadır; henüz tamamen seçkin kuvvetler olamamıştır; oysa karşısında iki yıldan beri savaş yürütmekte olan Almanların seçkin ordusu ve seçkin donanması bulunmaktadır. Ama birincisi, ordumuzun maneviyatı Alman ordusununkinden yüksektir, çünkü ordumuz, kendi anavatanını yabancı istilacılara karşı savunmakta ve davasının haklılığına inanmaktadır; halbuki Alman ordusu, fetih savaşı yürütmekte ve yabancı bir ülkeyi talan etmektedir ve iğrenç davasının haklılığına bir dakika için olsun ciddiyetle inanma imkânına sahip değildir. Kuşku yok ki, insanlarımızın uğrunda savaştıkları Anavatanı savunma ideali, ordumuzda, Kızıl Ordu'yu sağlamlaştıran kahramanlar doğurmak zorundaydı ve gerçekten de doğurmaktadır; oysa Almanların aslında uğrunda savaştıkları ideal, yabancı bir ülkeyi fethetme ve talan etme ideali, Alman ordusunda, her türlü ahlaki dayanaktan yoksun olan ve Alman ordusunu yıkan profesyonel çapulcular doğuracaktı ve gerçekten de doğurmaktadır. İkincisi; Alman ordusu, ülkemizin derinliklerine ilerlemekle, kendi Alman cephe gerisinden uzaklaşmakta, düşman bir çevre içinde ha-

rekâtta bulunmak zorunda kalmakta, yabancı bir ülkede, üstelik partizanlarımız tarafından tahribata uğratılan yeni bir cephe gerisi yaratmaya mecbur bulunmaktadır. Bu ise Alman ordusunun ikmal işlerini kökünden baltalamakta, onu cephe gerisinden korkmaya zorlamakta ve kendi durumunun sağlamlığına inancını öldürmektedir. Halbuki ordumuz kendi öz çevresi içinde hareket etmekte, kendi cephe gerisinin ardı arkası kesilmeyen yardımını görmekte, emin bir insan gücü, cephane ve yiyecek ikmaline sahip bulunmakta ve kendi cephe gerisine sarsılmaz surette inanmaktadır. İşte bunun içindir ki ordumuz, Almanların sanmış olduklarından daha güçlü çıktı; Alman ordusu ise, Alman istilacılarının cakalı reklamlarına bakarak insanın sanabileceğinden daha zayıf çıktı. Daha geçenlerde tümenlerimizin, Almanların otuz seçkin tümenini kırıp yokettikleri Leningrad ve Moskova savunması, Anavatan Savaşı ateşi içinde yeni Sovyet erlerinin, komutanlarının, havacılarının, topçularının, havancılarının, tankçılarının, piyadelerinin, bahriyelilerinin yetişip çelikleşmekte olduğunu ve hatta daha şimdiden çelikleşmiş olduğunu göstermektedir, ki bunlar, yarın Alman ordusu için korkunç bir güç olacaktır. (Alkış tufanı.)

Hiç kuşku yok ki, bütün bunlar bir arada, doğuda «yıldırım savaşı»nın kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğramasını peşinen belirledi.

ORDUMUZUN GEÇİCİ BAŞARISIZLIKLARININ NEDENLERİ

Bütün bunlar, kuşkusuz doğrudur. Fakat, bu elverişli şartların yanında Kızıl Ordu için bir de elverişsiz olan birtakım şartlar yüzünden Ordumuzun geçici ba-

şarısızlıklara uğradığı, geri çekilmek, ülkemizin bir dizi bölgesini düşmana bırakmak zorunda kaldığı da doğrudur.

Bu elverişli olmayan şartlar nelerdir? Kızıl Ordu'nun geçici askeri başarısızlıklara uğramasının nedenleri nedir?

Kızıl Ordu'nun uğradığı başarısızlıkların nedenlerinden biri, Avrupa'da faşist Alman ordularına karşı ikinci bir cephenin bulunmamasıdır. Mesele şu ki, halihazırda Avrupa kıtasında faşist Alman ordularına karşı, Büyük Britanya'nın veya Amerika Birleşik Devletleri'nin savaşan hiçbir ordusu yoktur. Bundan ötürü, Almanlar kuvvetlerini ikiye bölüp, hem Batı'da hem de Doğu'da, iki cephede savaşmak zorunda kalmıyorlar. Bunun sonucudur ki, Almanlar, Batı'da cephe gerilerini emniyette sayıyor, Avrupa'daki bütün ordularını ve müttefiklerinin ordularını ülkemize karşı yürütmek imkânını buluyor. Durum şimdi öyle ki, yurdumuz hiçbir kimsenin askeri yardımını görmeden, Almanların, Finlerin, Romenlerin, İtalyanların, Macarların birleşik kuvvetlerine karşı tek başına bir kurtuluş savaşı yürütmektedir. Almanlar, geçici başarıları ile caka satıyor ve teke tek muharebelerde Alman ordusunun Kızıl Ordu'yu her zaman haklayabileceği iddiasıyla kendi ordularını alabildiğine övüp duruyorlar. Fakat Almanların iddiaları boş bir cakadır. Çünkü Almanların, başka taraftan askeri yardım görmeyen ve salt kendi güçleriyle savaşan Kızıl Ordu'ya karşı Finlerin, Romenlerin, İtalyanların, Macarların yardımına neden başvurduğu anlaşılmıyor. Kuşku yok ki, Avrupa'da Almanlara karşı ikinci bir cephenin olmaması, Alman ordusunun durumunu önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır. Fakat şuna da kuşku yok ki, Avrupa kıtasında ikinci cephenin ortaya çıkması, —ve böyle bir cephe pek yakında mutlaka açılmalı-

dır (alkış tufanı)—, Alman ordusu aleyhine ordumuzun durumunu iyice kolaylaştıracaktır.

Ordumuzun geçici başarısızlıklara uğramasının bir başka sebebi, bizde tank ve kısmen uçak eksikliğidir. Modern savaşta tanksız ve yeterince hava koruması olmadan piyadenin savaşması zordur. Hava kuvvetlerimiz, nitelikçe Alman Hava Kuvvetleri'nden üstündür; ve şanlı havacılarımız yılmaz savaşçılar şanını kazandılar. (Alkışlar.) Fakat henüz bizde, Almanlardan daha az uçak vardır. Tanklarımız, nitelikçe Alman tanklarından üstündür; ve şanlı tankçılarımızın ve topçularımızın, göklere çıkarılan Alman ordularını pek çok tanklarıyla birlikte defalarca önlerine katıp kovaladıkları malumdur. (Alkışlar.) Fakat ne de olsa bizde, Almanlardan birkaç misli daha az tank vardır. Alman ordusunun geçici başarılarının sırrı işte bundadır. Tank sanayimizin kötü çalıştığı ve cephemize az tank verdiği söylenemez. Hayır, o çok güzel çalışıyor ve az mükemmel tank çıkarmıyor. Fakat Almanlar daha fazla tank çıkarmaktadırlar; çünkü şimdiki durumda yalnız kendi tank sanayilerini değil, Çekoslovakya'nın, Belçika'nın, Hollanda'nın, Fransa'nın sanayiini de emirlerinde bulunduruyorlar. Böyle olmasaydı, Kızıl Ordu, tanksız savaşa çıkmayan ve tank üstünlüğü yoksa kıtalarımızın darbelerine dayanamayan Alman ordusunu çoktan tepelemiş olurdu. (Alkışlar.)

Almanların tank üstünlüklerini sıfıra indirmek ve böylelikle ordumuzun durumunu kökünden iyileştirmek için gereken bir tek çare vardır. Bu çare de, ülkemizde tank üretimini sadece birkaç misli artırmakta değil, bir de tanksavar uçak, tanksavar tüfek ve top, tanksavar elbombaları ve havan üretimini kesin surette artırmakta, tanklara karşı daha fazla hendek açmak ve her türlü tank engelleri kurmaktadır.

Şimdi görev budur.

Biz bu görevi başarabiliriz ve onu ne pahasına olursa olsun başarmak zorundayız.

«NASYONAL SOSYALİSTLER» KİMDİR?

Alman istilacılarına, yani Hitlercilere, bizde âdet üzere faşist derler. Hitlerciler ise, anlaşıldığına göre, bunu doğru bulmuyor ve kendilerine inatla «Nasyonal Sosyalist» demeye devam ediyorlar. Demek, Almanlar, Avrupa'yı talan eden ve sosyalist devletimize canice saldırı tertip eden Hitlerciler partisinin, Alman ilhakçılarının partisinin bir sosyalist parti olduğuna bizi inandırmak istiyorlar. Bu mümkün mü? Avrupa halklarını talan eden ve ezen hayvanlaşmış Hitlerci ilhakçılar ile sosyalizm arasında ortak bir şey olabilir mi?

Hitlerciler n a s y o n a l i s t sayılabilir mi? Hayır, sayılamaz. Gerçekte Hitlerciler şimdi nasyonalist değil, e m p e r y a l i s t t i r l e r. Hitlerciler, Alman topraklarını biraraya getirmek, Ren bölgesi, Avusturya vs. gibi yerleri tekrar birleştirmek davasıyla uğraştıkları zaman, onları nasyonalist saymak için belli bir haklılık payı vardı. Fakat yabancı toprakları ilhak ettikten ve Avrupa halklarını —Çekleri, Slovakları, Polonyalıları, Norveçlileri, Danimarkalıları, Hollandalıları, Belçikalıları, Fransızları, Sırpları, Yunanlıları, Ukraynalıları, Belorusları, Baltıklıları vb.— esaret altına aldıktan ve dünya egemenliği peşinde koşmaya başladıktan sonra, Hitlerciler partisi nasyonalist bir parti olmaktan çıkmıştır; çünkü bu parti o andan itibaren emperyalist, ilhakçı, esaretçi bir partiye dönüşmüştür.

H i t l e r c i l e r p a r t i s i e m p e r y a l i s t-

lerin, hem de bütün dünya emperyalistleri arasında en yırtıcı ve en soyguncu emperyalistlerin bir partisidir.

Hitlerciler sosyalist sayılabilir mi? Hayır, sayılamaz. Gerçekte Hitlerciler, sosyalizmin azılı düşmanlarıdır; işçi sınıfı ve Avrupa halklarını en temel demokratik özgürlüklerden mahrum eden en koyu gericiler ve pogromcular sürüsüdür. Kendilerinin gerici pogromculuğunu örtbas etmek için Hitlerciler, İngiltere'nin, Amerika'nın iç rejimine plutokratik bir rejim diye küfretmektedirler. Fakat İngiltere'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde temel demokratik özgürlükler vardır, işçi ve memur sendikaları vardır, işçi partileri vardır, parlamento vardır. Oysa Almanya'da Hitlerciler rejiminde bütün bu kurumlar yok edilmiştir. Hitler rejiminin gerici özünü ve İngiliz-Amerikan rejimi plutokratik bir rejimdir diye Alman faşistlerinin yaptıkları gevezeliğin bütün sahteliğini anlamak için bu iki olgular dizisini birbiriyle karşılaştırmak yeterlidir. Özü itibariyle Hitler rejimi, Rusya'da Çar'lık zamanında mevcut olan gerici rejimin bir kopyasıdır. Bilindiği gibi Hitlerciler, işçilerin haklarını, aydınların haklarını, halkların haklarını, tıpkı Çar'lık rejimi gibi aynı hırsla ayaklar altına almakta, tıpkı Çar'lık rejimi gibi aynı hevesle ortaçağvari Yahudi pogromları tertiplemektedirler.

Hitlerciler partisi, demokratik özgürlüklerin düşmanlarının partisi, ortaçağ gericiliğinin ve en karanlık pogramların partisidir.

Eğer bu kuduz emperyalistler ve en kötü gericiler hâlâ «nasyonalist» ve «sosyalist» kılığına bürünmeye devam ediyorlarsa, bunu onlar, halkı aldatmak, safdilleri

aptallaştırmak ve soyguncu emperyalist haydutluklarını «nasyonalizm» ve «sosyalizm» bayrağı ile perdelemek için yapıyorlar.

Tavus kuşu tüyüne bürünmüş kargalar... Fakat tavus kuşu tüyüne ne kadar bürünürse bürünsün, karga karga olmaktan çıkmaz.

Hitler şöyle diyor: «Dünyanın Almanlar tarafından fethedilmesi için her türlü araca başvurulmalıdır. Eğer biz, büyük Alman imparatorluğunuzu kurmak istiyorsak, her şeyden önce, Rus, Polonyalı, Çek, Slovak, Bulgar, Ukraynalı, Belorusyalı gibi Slav halklarını kırmalı ve kökünü kurutmalıyız. Bunu yapmamak için hiçbir neden yoktur.»

«İnsan», diyor Hitler, «doğuştan günahkârdır, o ancak şiddetle yönetilebilir. İnsana karşı muamelede her yöntem geçerlidir. Politika gerektiriyorsa, yalan söylemek, ihanet etmek ve hatta öldürmek bile gereklidir.»

Göring şöyle diyor: «Bize karşı olan herkesi öldürün, öldürün, öldürün, bunun sorumluluğunu taşıyacak olan siz değilsiniz, benim; o halde öldürün!»

«Ben», diyor Hitler, «insanı, vicdan denilen alçaltıcı hayalden esirgeyeceğim. Tıpkı tahsil gibi, vicdan da insanı sakat eder. Bendeki üstünlük, teorik veya ahlaki türden hiçbir düşüncenin beni alıkoymamasıdır.»

Çarpışmalarda düşen bir Alman astsubayının üzerinde çıkan ve bir Alman ordu komutanlığı tarafından 489. Piyade Alayı'na gönderilen 25 Eylül tarihli bir emirde şöyle denmektedir:

«600 metre uzakta görünür görünmez her Rus'a ateş açılmasını emrediyorum. Rus bilmelidir ki, kendisinden

hiçbir merhamet bekleyemeyeceği yaman bir düşmanın karşısında bulunuyor.»

Çarpışmada düşen Frankfurt am Main'lı teğmen Gustov Ziegel'in üzerinde bulunan ve Alman Başkomutanlığı tarafından askerlere yazılmış olan bir çağrıda şöyle denmektedir:

«Sende yürek, sinir denilen şey yoktur, bunlara savaşta gerek yoktur. Kendindeki acıma ve merhamet duygularını öldür; her Sovyet Rus'u öldür, rastladığın ihtiyar, kadın, kız veya erkek çocukmuş diye durma, öldür; böylece kendini mahvolmaktan kurtarır, ailenin geleceğini temin eder ve ebedi bir şan kazanırsın.»

İşte size Hitler partisinin ve Hitlerci Başkomutanlığın program ve direktifleri; insanlıktan çıkmış ve vahşi hayvanlar kertesine düşmüş olan insanların program ve direftifleri.

Vicdan ve şerefi olmayan, hayvan ahlaklı bu kişiler, büyük Rus ulusunu; Plehanov ve Lenin, Belinski ve Çernişevski, Puşkin ve Tolstoy, Glinka ve Çaykovski, Gorki ve Çehov, Seçenov ve Pavlov, Repin ve Sorikov, Suvorov ve Kutusov'un ulusunu ortadan kaldırmaya çağırmak küstahlığını gösteriyorlar!..

Alman ilhakçıları, SSCB halklarına karşı imha savaşı istiyorlar. Eh, madem Almanlar bir imha savaşı istiyorlar, alsınlar imha savaşını. (Gür, sürekli alkışlar.)

Bundan böyle görevimiz, SSCB halklarının görevi, ordu ve donanmamızın erlerinin, komutanlarının ve siyasi fonksiyonerlerinin görevi, ülkemizin toprağına istilacı olarak dalmış bulunan bütün Almanları son adamına kadar kırmaktan ibaret olacaktır. (Alkış tufanı, «Çok doğru!» sesleri, «Hurra» sedaları.)

Alman ilhakçılarına katiyen merhamet yok!

Alman ilhakçılarına ölüm! (Şiddetli alkışlar.)

ALMAN EMPERYALİSTLERİNİN VE ORDULARININ EZİLECEĞİ MUHAKKAKTIR

İnsanlıktan çıkıp çoktan vahşi hayvanlar kertesine inmiş olan Alman ilhakçılarının ahlaki sefillikleri, yalnız bu bile, onların kendilerini kaçınılmaz şekilde mahvolmaya terk ettiklerini göstermektedir.

Fakat Hitlerci ilhakçıların ve onların ordularının kaçınılmaz mahvı yalnız ahlaki etkenlerle bağlantılı değildir.

Üç esaslı etken daha vardır ki, bunların önemi günbegün artmaktadır ve yakında haydut Hitlerci emperyalizmin kaçınılmaz hezimetine sebep olacaktır. (Alkışlar.)

Birincisi; emperyalist Almanya'nın A v r u p a cephe gerisinin güvenilmez oluşu, Avrupa'daki «yeni düzen» in güvenilmez oluşudur. Alman ilhakçıları, Fransa'dan Sovyet Baltık ülkelerine kadar, Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda ve Sovyet Belorusya'dan Balkanlara ve Sovyet Ukrayna'ya kadar, Avrupa kıtasının halklarını köleleştirmişler, onları temel demokratik özgürlüklerden mahrum etmişler, onları kendi yazgılarını belirleme hakkından mahrum etmişlerdir. Onların elinden tahılı, eti, hammaddeleri çekip aldılar, onları kendi köleleri haline çevirdiler, Polonyalıları, Çekleri, Sırpları çarmıha gerdiler ve Avrupa'da egemenliği elde edince şimdi de bu temel üzerinde Almanya'nın bütün dünyada egemenliğini kurabileceğine hükmettiler. Buna onlar, «Avrupa'nın yeni düzeni» diyorlar. Fakat bu nasıl bir «temel», nasıl bir «yeni düzen»dir? Sadece kendini beğenmiş Hit-

lerci aptalcıklar, «Avrupa'nın yeni düzeni»nin ve bu düzenin bilinen «temeli»nin, her an patlamaya hazır ve iskambil kâğıdından kurulmuş Alman emparyalist binacılığını mezara gömmeye hazır bir volkan olduğunu görmüyorlar. Napolyon'u hatırlatarak, Hitler'in Napolyon gibi hareket ettiğini ve her işte ona benzediğini iddia ediyorlar. Fakat, birincisi; Napolyon'un uğramış olduğu akibeti unutmamak gerek. İkincisi ise; Hitler Napolyon'a, bir kedi yavrusunun arslana benzediğinden daha fazla benzemiyor. [Gülüşmeler, şiddetli alkışlar.] Çünkü, Napolyon ilerici güçlere dayanarak gericiliğin güçlerine karşı savaşıyordu. Hitler ise, tam tersine, gericiliğin güçlerine dayanarak ilerici güçlere karşı mücadele etmektedir. Sadece Berlin'li Hitlerci aptalcıklar, Avrupa'nın ezilmekte olan halklarının Hitler zulmüne karşı savaşacaklarını, isyan edeceklerini anlayamıyorlar. Hitler zulmüne karşı Avrupa halklarının kurtuluş savaşlarını SSCB'nin, Büyük Britanya'nın ve Amerika Birleşik Devletleri'nin tamamıyla destekleyeceklerinden kim kuşku duyabilir? (Alkışlar.)

İkincisi; Hitlerci ilhakçıların A l m a n cephe gerilerinin güvenilmez oluşudur. Versailles antlaşmasının hükmünce parçalara bölünen Almanya'yı biraraya getirmekle uğraştıkları sürece, Hitlerciler, Almanya'nın dirilttilmesi ülküsüyle canlanan Alman halkının yardımını görebiliyorlardı. Fakat bu mesele halledildikten ve Hitlerciler emperyalizm yoluna, yabancı toprakları ilhak etmek ve yabancı halkları esaret altına almak yoluna saptıktan, böylelikle Avrupanın ve SSCB'nin halklarının bugünkü Almanya'nın yeminli düşmanlarına dönüştürdükten sonra, Alman halkında, savaşın sürdürülmesine karşı ve savaşın durdurulmasından yana derin bir dönüşüm olmuştur. Sonu hâlâ görünmeyen iki küsur yıllık kanlı savaş, milyonlarca insan zayiatı, açlık, sefa-

let, salgın hastalıklar, Almanları dört bir taraftan kuşatan düşmanca hava, SSCB halklarını bugünkü Almanya'nın yeminli düşmanları haline getiren Hitler'in aptalca politikası, — bütün bunların Alman halkına gereksiz ve yıkıcı savaşa karşı çevirmemesine imkân yoktu. Yalnız Hitlerci aptalcıklar, Alman ordularının yalnız Avrupa cephe gerilerinin değil, Alman cephe gerisinin de patlamaya ve Hitlerci maceracıları toprağa gömmeye hazır bir volkan olduğunu anlamıyorlar.

Sonuncusu; faşist Alman emperyalistlerine karşı SSCB, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin koalisyonudur. Hitlerci emperyalistleri ve bunların haydut ordularını ezmeyi kendine gaye edinen Büyük Britanya, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği'nin birleşik bir kampta birleştikleri olgusudur. Modern savaş, motorların savaşıdır. Motor üretiminde ezici üstünlük elde eden, savaşı kazanacaktır. Amerika Birleşik Devletleri'nin, Büyük Britanya'nın ve SSCB'nin motor üretimini toplarsak, Almanya'ya nispetle motor yönünden en az üç misli bir üstünlük görürüz. Hitlerci haydut emperyalizmin kaçınılmaz mahvının temellerinden biri de budur.

Büyük Britanya'nın temsilcisi Bay Beaverbrook'un ve Amerika Birleşik Devletleri'nin temsilcisi Bay Harriman'ın katılmalarıyla geçenlerde Moskova'da toplanan Üç Devlet Konferansı, ülkemize sistematik tank ve uçak yardımı yapılması kararını aldı. Bu karar üzerine halihazırda tank ve uçak almaya başladığımız malumdur. Bundan önce Büyük Britanya, ülkemize alüminyum, kurşun, kalay, nikel ve kauçuk gibi kıt maddelerin sevkiyatını sağlamıştı. Buna, Amerika Birleşik Devletleri'nin bugünlerde Sovyetler Birliği'ne 1 milyar dolarlık bir borç vermeyi kararlaştırdığını da eklersek, emniyetle diyebiliriz ki, Amerika Birleşik Devletleri, Büyük Bri-

tanya ve SSCB'nin koalisyonu, ortak yürüttüğümüz kurtuluş davası lehinde büyüyen ve büyüyecek olan gerçek bir iştir. (Gür alkışlar.)

Faşist Alman emperyalizminin kaçınılmaz mahvını belirleyen etkenler bunlardır.

GÖREVLERİMİZ

Lenin, iki tür savaşı birbirinden ayırmıştır: Fetih savaşları, yani haksız savaşlar, ve kurtuluş savaşları, yani haklı savaşlar.

Almanlar şimdi, yabancı toprakları fethetmek ve yabancı halkları esaret altına almak amacıyla yağmacı, haksız bir savaş yürütmektedirler. Bundan ötürü, bütün namuslu insanlar, düşman olan Alman istilacılarına karşı başkaldırmalıdırlar.

Hitler Almanyası'ndan farklı olarak, Sovyetler Birliği ile onun müttefikleri, Avrupa'nın ve SSCB'nin esaret altına düşen halklarını Hitler zulmünden kurtarmak amacıyla bir kurtuluş savaşı, haklı bir savaş yürütmektedirler. Bundan ötürü, bütün namuslu insanlar, SSCB'nin, Büyük Britanya'nın ve diğer müttefiklerin ordularını, kurtuluş orduları olarak desteklemelidirler.

İster Avrupa halkları ve toprakları, ister Asya ve bu arada İran halkları ve toprakları olsun, yabancı toprakları fethetmek, yabancı halkları esaret altına almak gibi hedeflerimiz yoktur ve olamaz. İlk hedefimiz, halklarımızı ve topraklarımızı faşist Alman boyunduruğundan kurtarmaktır.

Bizden yardım bekleyen Slav ve Avrupa'nın esaret altına düşmüş diğer halklarına kendi irademizi ve rejimimizi dayatmak gibi bir savaş hedefimiz yoktur ve olamaz. Hedefimiz, bu halklara, Hitler zulmüne karşı

kurtuluş mücadelelerinde yardım etmek ve sonra onlara kendi topraklarında tamamıyla serbest ve istedikleri gibi rejim kurmak imkânını vermektir. Başka halkların içişlerine karışmak yok!

Fakat bu hedefleri gerçekleştirmek için, Alman istilacılarının askeri gücünü yıkmak; ülkemizi esaret altına almak için yurdumuza dalmış olan bütün Alman işgalcilerini son adamına kadar kırmak lazımdır. (Gür, sürekli alkışlar.)

Fakat bunun için Ordumuzla Donanmamızın, bütün ülkemiz tarafından etkin ve aktif bir surette yardım görmeleri; işletmelerde işçilerin, memurların, kadınların ve erkeklerin durup dinlenmeden çalışmaları, cepheye daha fazla tank, tanksavar tüfek ve top, uçak, top, havan, makineli tüfek ve cephane vermeleri; kadın ve erkek holhozcularımızın tarlarlada durup dinlenmeden çalışmaları, cepheye ve ülkeye daha fazla tahıl, et, sanayi hammaddesi yetiştirmeleri; bütün ülkemiz ve ve SSCB'nin bütün halklarının, Ordu ve Donanmamızla birlikte ülkemizin onuru ve özgürlüğü uğrunda, Alman ordularını ezmek için büyük kurtuluş savaşı yürüten bir tek savaş karargâhı halinde birleşmeleri gerekmektedir. (Gür alkışlar.)

Şimdi görevimiz budur.

Biz bu görevi başarabiliriz ve başarmalıyız. Ancak bu görevi başarıp, Alman işgalcilerini hezimete uğratınca, sürekli ve adil bir barış elde edebiliriz.

Alman işgalcilerinin tam hezimete uğratılması için! (Gür alkışlar.)

Hitler zulmünün boyunduruğu altında inleyen, bütün ezilen halkların kurtuluşu için! (Gür alkışlar.)

Yaşasın Sovyetler Birliği halklarının yıkılmaz dostluğu! (Gür alkışlar.)

Yaşasın Kızıl Ordumuz ve Kızıl Donanmamız! (Gür alkışlar.)

Yaşasın şanlı anavatanımız! (Gür alkışlar.)

Davamız haklıdır, zafer bizimdir!

(Alkış tufanı. Herkes ayağa kalkar. «Varol ulu Stalin!», «Yaşasın Stalin yoldaş!» sesleri. Şiddetli, bitmek bilmeyen alkış tufanı. «Enternasyonal» marşı.)

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 243-258.

KIZIL ORDUNUN GEÇİT RESMİNDE KONUŞMA

7 Kasım 1941'de Moskova'da Kızıl Meydan'da

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek işçiler, kadın ve erkek kolhozcular, kafa işçileri, geçici olarak Alman haydutlarının boyunduruğu altına düşmüş olan, düşmanımızın cephe gerisindeki kız ve erkek kardeşlerimiz, Alman istilacılarının artçı kuruluş ve hizmetlerini yıkan şanlı erkek ve kadın partizanlarımız!

Sovyet Hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına sizleri Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 24. yıldönümü dolayısıyla selamlar ve kutlarım.

Yoldaşlar! Ekim Devrimi'nin 24. yıldönümünü bugün ağır şartlar altında kutlamak zorundayız. Alman haydutlarının hainice saldırısı ve bize dayatılan savaş, ülkemiz için bir tehlike yarattı. Bir dizi bölgeyi geçici olarak kaybettik; düşman, Leningrad ve Moskova kapılarına dayandı. Düşman, ilk darbeden sonra ordumuzun darmadağın olacağını, ülkemizin diz çökeceğini hesaplamıştı. Fakat düşman müthiş surette yanıldı. Geçici başarısızlıklara rağmen, ordumuz ve donanmamız bütün cephe boyunca düşmanın hücumlarına kahramanca karşı koymakta ve ona ağır zayiat verdirmektedir; yur-

dumuz —bütün yurdumuz— ise, Alman islitacılarının ezilmesini gerçekleştirmek için ordu ve donanmamızla birlikte bir tek savaş karargâhı haline gelmiştir.

Yurdumuzun daha da vahim bir durumda bulunduğu günler olmuştur. Ekim Devrimi'nin ilk yıldönümünü kutladığımız 1918 yılını hatırlayın. Ülkemizin dörtte üçü o sıralar yabancı müdahalecilerin elindeydi. Ukrayna'yı, Kafkaslar'ı, Orta Asya'yı, Urallar'ı, Sibirya'yı, Uzak Doğu'yu geçici olarak kaybetmiştik. Müttefiklerimiz yoktu, Kızıl Ordumuz yoktu —onu henüz oluşturmaya başlamıştık—, tahıl yetmiyor, silah yetmiyor, donatım yetmiyordu. O zaman ülkemize 14 devlet yüklenmişti. Fakat biz, umutsuzluğa düşmedik, cesaretimiz kırılmadı. Savaşın ateşi içinde biz o zaman Kızıl Orduyu örgütledik ve ülkemizi askeri bir karargâha çevirdik. Müdahalecilere karşı savaşta bize yüce Lenin ilham veriyordu. Sonuç ne oldu? Müdahalecileri ezdik, kaybettiğimiz bütün toprakları geri aldık ve zaferi kazandık.

Bugün ülkemizin durumu, 23 yıl öncekinden kat kat iyidir. Ülkemiz bugün sanayi, erzak ve hammadde yönünden 23 yıl öncekine oranla kat be kat daha zengindir. Şimdi Alman ilhakçılarına karşı bizimle birleşik cephe yapan müttefiklerimiz var. Bugün bize, Hitler zulmü altına düşmüş olan Avrupa halkları sempati besliyor, bizi destekliyorlar. Bugün yurdumuzun özgürlük ve bağımsızlığını canını ortaya atarak savunan mükemmel bir ordu ve mükemmel bir donanmamız var. Ciddi bir yiyecek, silah ve donatım darlığımız yok. Ülkemizin tümü, ülkemizin bütün halkları, ordumuzu ve donanmamızı desteklemekte ve faşist Alman ilhakçı sürülerini ezmek için ordu ve donanmamıza yardım etmektedirler. İnsan yedek güçlerimiz bitmez tükenmezdir. Yüce Lenin'in ruhu ve onun muzaffer bayrağı şimdi bize tıp-

kı 23 yıl önce olduğu gibi, Anavatan Savaşında ilham vermektedir.

Alman işgalcilerini yenebileceğimizden ve yenmek zorunda olduğumuzdan kuşku duyulabilir mi?

Düşman; bazı ödü patlamış aydıncıkların gösterdiği kadar güçlü değildir. Şeytan, resmi çizildiği kadar korkunç değildir. O övülen Alman ordularını, Kızıl Ordumuzun çok defa panik içinde kaçmaya mecbur ettiğini kim inkâr edebilir? Alman propagandacılarının cakalı demeçlerine göre değil de, Almanya'nın gerçek durumuna göre hüküm yürütülürse, faşist Alman istilacılarının bir felaket karşısında bulunduklarını anlamak zor olmasa gerek. Almanya'da, şimdi açlık ve sefalet hüküm sürmektedir; savaşın dört ayı içinde Almanya dört buçuk milyon asker kaybetmiştir. Almanya boyuna kan kaybetmekte, onun insan yedek güçleri tükenmekte, infial ruhu sadece Alman ilhakçılarının boyunduruğu altına düşmüş olan Avrupa halklarını değil, savaşın bitip tükenmek bilmediğini gören Alman halkını da sarmaktadır, — Alman istilacıları son kuvvetlerini germektedirler. Almanya'nın böyle gergin bir hale uzun süre dayanamayacağına kuşku yoktur. Daha birkaç ay, daha yarım yıl, belki de bir yılcık, — ve Hitler Almanyası cinayetlerinin yükü altında çökecektir.

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar! Bütün dünya, Alman istilacılarının soyguncu sürülerini yoketmeye muktedir kuvvet olarak size bakıyor. Alman istilacılarının boyunduruğu altına düşmüş, köleleştirilmiş Avrupa halkları, kendi kurtarıcıları olarak size bakıyorlar. Yüce kurtarıcılık görevi size düştü. Bu göreve layık olun! Yürüttüğünüz savaş, kurtuluş savaşıdır, haklı bir savaştır. Bu savaşta ulu atalarımız Aleksandr Nevski, Dimitri Donskoy, Kuzman

Minin, Dimitri Poşarski, Aleksandr Suvorov, Mihail Kutusov'un yiğitlik örnekleri varsın sizi şahlandırsın! Yüce Lenin'in muzaffer bayrağı size güç versin!

Alman istilacılarını tam ezmek için!

Alman işgalcilerine ölüm!

Yaşasın şanlı yurdumuz, onun özgürlüğü, onun bağımsızlığı! Lenin'in bayrağı altında zafere doğru, ileri!

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 259-261.

SAVUNMA HALK KOMİSERİNİN 55 NO'LU EMRİ

Moskova, 23 Şubat 1942

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar!

Ülkemizin halkları, Kızıl Ordunun 24. yıldönümünü, yurdumuzun yaşamına ve özgürlüğüne küstahça ve alçakça kasteden faşist Almanya'ya karşı yürütülen Anavatan Savaşının meşakkatli günlerinde kutlamaktadır. Kızıl Ordumuzun ve Savaş Donanmamızın erleri, faşist Alman istilacılarını ülkemizden kovmak ve anavatanımızın onur ve bağımsızlığını korumak için, Kuzey Buz Denizi'nden Karadeniz'e kadar uzanan muazzam bir cephe boyunca şiddetli savaşlar yürütmektedirler.

Kızıl Ordu, düşmanların saldırılarına karşı yurdumuzu ilk kez savunmuyor. Kızıl Ordu, bundan 24 yıl önce, ülkemizi parça parça etmeye ve ülkemizin bağımsızlığını mahvetmeye kalkmış olan yabancı müdahalecilerin ve ilhakçıların ordularına karşı savaşmak için kurulmuştu. Kızıl Ordu'nun savaşa henüz yeni girmiş olan genç müfrezeleri, 23 Şubat 1918'de Pskov ve Narva dolaylarında Alman istilacılarını hezimete uğrattılar. Tam da bundan ötürü, 23 Şubat 1918 günü, Kızıl Ordu'nun doğum günü ilan olunmuştur. O zamandan beri Kızıl

Ordu, yabancı müdahalecilere ve ilhakçılara karşı savaşlarda büyümüş ve güçlenmiştir. Kızıl Ordu, 1918 yılında Alman istilacılarına karşı yurdumuzu başarıyla savunmuş ve onları Ukrayna ve Belorusya topraklarından sürmüştür. Kızıl Ordu, 1919-1921 yıllarında Antant'ın yabancı ordularına karşı yurdumuzu başarıyla savunmuş ve onları ülkemiz sınırlarından dışarı sürmüştür.

İçsavaş döneminde yabancı müdahalecilerin ve ilhakçıların ezilmesi, Sovyetler Birliği halklarına uzun bir barış getirdi ve barış içinde inşa şartlarını sağladı. Barış içinde geçen bu 20 yıllık inşa sonucunda ülkemizde sosyalist sanayi ve kollektif köy ekonomisi ortaya çıktı, bilim ve kültür gelişti, ülkemiz halklarının dostluğu güçlendi. Fakat Sovyet halkı, ülkemize karşı düşmanların yeniden saldırmasının mümkün olduğunu hiçbir zaman unutmadı. Onun için, sanayi ve tarım, bilim ve kültürün yükselmesiyle beraber, aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin askeri gücü de büyüdü. Yabancı toprakları sevenlerden bazıları; Sovyetler Birliği'nin bu gücünü kendi bedenlerinde tatma fırsatı buldular. Şimdi bunu, pek övülen faşist Alman ordusu da tatma fırsatı bulmaktadır.

Bundan sekiz ay önce faşist Almanya, saldırmazlık antlaşmasını kabaca ve alçakça bozarak ülkemize haince saldırdı. Düşman, ilk darbeden sonra Kızıl Ordu'nun ezileceğini ve direnme gücünü yitireceğini hesaplamıştı. Fakat düşman müthiş yanıldı. Düşman; Kızıl Ordu'nun gücünü, Sovyet cephe gerisinin sağlamlığını, ülkemiz halklarının zafer yolundaki azmini hesaplamadı; faşist Almanya'nın Avrupa'daki cephe gerisinin güvenilmez olduğunu; nihayet, faşist Almanya'nın ve ordusunun içten zayıf olduğunu hesaplamadı.

Savaşın ilk aylarında, faşist Alman saldırısının beklenmedik ve apansızın yapılmış olması yüzünden, Kızıl Ordu geri çekilmek, Sovyet topraklarının bir kısmını bı-

rakmak zorunda kaldı. Fakat Kızıl Ordu geri çekilirken, düşmanın kuvvetlerini yıprattı, ona şiddetli darbeler indirdi. Bu geri çekilişin geçici olduğuna, düşmanın durdurulacağına ve sonra da ezileceğine Kızıl Ordu erleri ve ülkemizin halkları şüphe etmemekteydiler.

Savaşın seyri içinde, Kızıl Ordu'ya önemli taze güçler aktı, insan ve teknik ikmalleri doldu ve destek için o, yeni yeni yedek tümenler aldı. Muazzam cephenin ana kesimlerinde, Kızıl Ordu'nun saldırıya geçebilmesi zamanı geldi. Kısa bir zaman içinde Kızıl Ordu birbiri ardınca, Rostov, Tihvin, Kırım ve Moskova dolaylarında faşist Alman ordularına darbeler indirdi. Moskova dolaylarında yapılan pek şiddetli savaşlarda, Sovyet başkentini çember içine almakla tehdit eden faşist Alman ordularını ezdi. Kızıl Ordu, düşmanı Moskova önlerinden geri attı ve batıya doğru gittikçe sıkıştırmaktadır. Moskova ve Tula vilayetleri, geçici olarak düşmanın eline düşmüş diğer vilayetlerin onlarca şehir ve yüzlerce köyü, Alman istilacılarından tamamen temizlendi.

Haince ve apansızın yaptıkları saldırı neticesinde savaşın ilk aylarında sahip oldukları askeri üstünlük şimdi artık Almanlarda yoktur. Faşist Alman ordusunun bir yedek gücü olan apansızın ve beklenmedik bastırma unsuru tamamıyla harcanmıştır. Faşist Alman saldırısının apansızın yapılmış olmasından ötürü savaş şartlarında meydana gelmiş olan dengesizlik böylece giderilmiştir. Şimdi savaşın geleceğini apansızın baskın gibi geçici şeyler değil, cephe gerisinin sağlamlığı, ordunun morali, tümenlerin sayısı ve kalitesi, ordunun elindeki silah, ordunun kumanda hayetinin örgütsel yetenekleri gibi sürekli kendini gösterecek etkenler tayin edecektir. Burada bir hususu kaydetmek gerek: Almanların cephaneliğinden, apansızın bastırma unsuru kaybolunca, Alman ordusu yıkımla yüzyüze geldi.

Alman faşistleri, kendi ordularını yenilmez sayıyor ve teke tek savaşta Kızıl Ordu'yu mutlaka yeneceğini iddia ediyorlar. Şimdi Kızıl Ordu ile faşist Alman ordusu teke tek savaşıyorlar. Üstelik, faşist Alman ordusu cephede İtalya, Romanya ve Finlandiya ordularından doğrudan yardım görmektedir. Kızıl Ordu şimdilik böyle bir yardım görmemektedir. Böyle olduğu halde, övülen Alman ordusu hezimetlere uğramakta, Kızıl Ordu ise ciddi başarılar elde etmiş bulunmaktadır. Kızıl Ordunun güçlü darbeleri altında batıya doğru geri çekilen Alman orduları, insan ve materyal yönünden muazzam zayiata uğramaktadırlar. Onlar, büsbütün ezilecekleri günü uzatmak için, her hatta yapışıp tutunmaya çalışıyorlar. Fakat düşmanın gayretleri boşunadır. Şimdi inisiyatif bizim elimizdedir ve Hitler'in yıpranmış paslı makinesinin gayretleri, Kızıl Ordu'nun baskısı karşısında tutunamaz. Kızıl Ordu'nun, canavarlaşan düşmanı güçlü darbelerle Leningrad önlerinden atacağı, onu Belorusya ve Ukrayna, Litvanya ve Letonya, Estonya ve Karelya'nın şehir ve köylerinden temizleyeceği, Sovyet Kırım'ını kurtaracağı ve bütün Sovyet toprakları üzerinde yeniden kızıl bayrakların zaferle dalgalanacağı gün artık uzak değildir.

Fakat, elde edilen başarılarla yetinmek ve Alman ordularının işi artık bitirilmiştir diye düşünmek affolunmaz bir körlük olur. Bu; Sovyet insanlarına yakışmayan boş bir övünme ve kendini beğenme olur. Önümüzde daha pekçok zorluklar olduğunu unutmamak gerekir. Düşman yenilgilere uğratılmaktadır; fakat o henüz ezilmemiştir, hele işi bitirilmemiştir. Düşman hâlâ kuvvetlidir. Düşman, başarı elde etmek için son kuvvetini gerecektir. Düşman yenilgilere uğradıkça, daha fazla canavarlaşacaktır. Bundan ötürü cepheyi desteklemek için, yedek güçleri eğitme işi ülkemizde bir dakika olsun

gevşetilmemelidir. Canavarlaşan düşman üzerinde zaferi hazırlamak için yeni yeni kıtaların cepheye sevkedilmesi gerek. Sanayimiz, özellikle askeri sanayimiz, iki kat bir enerjiyle çalışmalıdır. Cephe, her gün daha fazla tank, uçak, top, havan, mitralyöz, tüfek, otomatik tüfek ve cephane almalıdır.

Kızıl Ordu'nun güç ve kudretinin esas kaynaklarından biri burada yatmaktadır.

Fakat Kızıl Ordu'nun gücü yalnızca burada yatmamaktadır.

Kızıl Ordu'nun gücü her şeyden önce şundadır ki, o, yağma savaşı, emperyalist savaş değil; Anavatan Savaşı, haklı bir savaş, bir kurtuluş savaşı yürütmektedir. Kızıl Ordu'nun görevi, Sovyet topraklarımızı Alman istilacılarından kurtarmak, savaştan önce özgür ve insanca yaşayan, ama şimdi esaret altına alınmış, yağma, sefalet ve açlık yüzünden azap çeken şehir ve köylerimizin vatandaşlarını Alman istilacılarının boyunduruğundan kurtarmak; nihayet, faşist Alman alçaklarının lekeledikleri, hakaret ettikleri kadınlarımızı kurtarmaktır. Bu görevden daha soylu ve daha yüce ne olabilir? Hiçbir Alman askeri, haklı bir savaş yaptığını söyleyemez; çünkü diğer halkları talan etmek ve baskı altına almak için kendisini savaşmaya mecbur ettiklerini görmemesi mümkün değildir. Alman askerinin, ilham alabileceği ve kıvanç duyabileceği yüksek ve temiz bir savaş gayesi yoktur. Ve tersine, Kızıl Ordu'nun her eri, haklı bir savaş, kurtuluş savaşı, anavatanının özgürlük ve bağımsızlığı için savaştığını kıvançla söyleyebilir. Kızıl Ordu'da kahramanca yararlıklara ilham veren temiz ve yüksek bir savaş gayesi vardır. Öz yurdumuzun özgürlüğü uğrunda ölüme gitmeye hazır bizde binlerce kadın ve erkek kahramanı Anavatan Savaşının doğurmakta olması bilhassa bununla izah olunur.

Kızıl Ordu'nun gücü bundadır.

Faşist Alman ordusunun zayıflığı da bundadır.

Kızıl Ordu'nun gayesi, Alman halkını kırmak ve Alman devletini yok etmektir, diye dış basında bazen saçmalıyorlar. Bu, elbette Kızıl Ordu'ya karşı aptalca bir yalan ve aptalca bir iftiradır. Kızıl Ordu'da, böyle ahmakça gayeler yoktur ve olamaz. Kızıl Ordu; Alman işgalcilerini ülkemizden kovmak ve Sovyet topraklarını faşist Alman istilacılarından kurtarmak gayesindedir. Sovyet topraklarının kurtuluşu uğrunda yürütülen savaşın, Hitler kliğinin kovulması, ya da yok edilmesi ile bitmesi pek muhtemeldir. Böyle bir sonucu biz selamlarız. Fakat Hitler kliğini Alman halkı ile, Alman devleti ile bir tutmak gülünç olurdu. Tarihin tecrübesi gösteriyor ki, Hitler'ler gelir-geçer, ama Alman halkı ve Alman devleti kalır.

Kızıl Ordu'nun gücü nihayet şundadır ki, Alman halkı da dahil olmak üzere, diğer halklara karşı Kızıl Orduda ırk kini yoktur ve olamaz. Kızıl Ordu, bütün halkların ve ırkların eşit haklara sahip oldukları bilinciyle, diğer halkların haklarına saygı gösterme bilinciyle eğitilmiştir. Almanların ırk teorisi ve ırk kini pratiği, bütün özgürlüksever halkları faşist Almanya'nın düşmanı yapmıştır. SSCB'nde ırkların eşit hakka sahip oldukları kuramı ve diğer halkların haklarına saygı gösterme pratiği, bütün özgürlüksever halkları Sovyetler Birliği'nin dostu yapmıştır.

Kızıl Ordu'nun gücü bundadır.

Faşist Alman ordusunun zayıflığı da bundadır.

Dış basında bazen, Sovyet insanları Almanlara, salt Alman oldukları için kin besliyorlar, Kızıl Ordu, Alman olan her şeye kinle baktığından, Alman askerlerini salt Alman oldukları için yok ediyor, bundan ötürü Kızıl Ordu Alman askerlerini esir almıyor, diye saçmalıyorlar.

Bu da elbette, Kızıl Ordu'ya karşı aynı surette aptalca bir yalan ve budalaca bir iftiradır. Kızıl Ordu ırk kini hislerinden uzaktır. Kızıl Ordu, böyle bayağı bir histen uzaktır; çünkü o, ırkların eşit hakka sahip oldukları ve diğer halkların haklarına saygı gösterme bilinciyle eğitilmiştir. Bundan başka, şunu da unutmamak gerekir ki, ülkemizde ırk kini dile getirilmesi, kanunla cezaya çarptırılmaktadır.

Faşist Alman işgalcileri yurdumuzu köleleştirmek isteyince, ya da ordularınız tarafından çevrildikleri zaman silahlarını atıp teslim olmak istemeyince, elbette Kızıl Ordu, faşist Alman işgalcilerini yok etmek zorundadır. Kızıl Ordu onları, Alman uyruklu oldukları için değil, bizim yurdumuzu köleleştirmek istedikleri için yok ediyor. Kızıl Ordu'nun diğer herhangi bir halkın ordusu gibi, uyrukları ne olursa olsun, yurdunu köleleştirmek isteyenleri yok etmek hem hakkı hem de görevidir. Geçenlerde, Kalinin, Klin, Suhiniçi, Andreapol, Toropets şehirlerinde Alman işgal kuvvetleri ordularımız tarafından çevrildi ve teslim olmaları talep edildi; teslim olurlarsa, hayatlarının bağışlanacağı bildirildi. Alman işgal kuvvetleri, silahlarını atmayı ve teslim olmayı reddettiler. Kuvvet kullanmak yoluyla onları söküp atmak gerekti; tabii, kırılan Almanların sayısı da az olmadı. Savaş savaştır. Kızıl Ordu, teslim olan Alman asker ve subaylarını esir alıyor ve hayatlarına dokunmuyor. Kızıl Ordu, silahını atmayan ve silah zoruyla yurdumuzu köleleştirmeye yeltenen Alman asker ve subaylarını yok ediyor. Büyük Rus yazarı Maksim Gorki'nin sözlerini hatırlayınız: «Teslim olmayan düşman yok edilir.»

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, erkek ve kadın partizanlar! Kızıl Ordu'nun 24. yıldönümü vesi-

lesiyle sizleri kutlarım! Faşist Alman istilacıları üzerinde tam zaferinizi dilerim!

Yaşasın Kızıl Ordu ve Savaş Donanması!

Yaşasın kadın ve erkek partizanlar!

Yaşasın şanlı yurdumuz, onun özgürlük ve bağımsızlığı!

Yaşasın bizi zafere götüren yüce Bolşevik Partisi!

Yaşasın Yüce Lenin'in yenilmez bayrağı!

Lenin'in bayrağı altında, faşist Alman istilacılarını darmadağın etmek için ileri!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

J. V. Stalin, Eeserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 262-268.

SAVUNMA HALK KOMİSERİNİN 130 NO'LU EMRİ

Moskova, 1 Mayıs 1942

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar, kadın ve erkek işçiler, kadın ve erkek köylüler, kafa işçileri, geçici olarak Alman zalimlerinin boyunduruğu altına düşmüş olan cephenin öte yanındaki kız ve erkek kardeşlerimiz!

Sovyet Hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına, sizleri 1 Mayıs günü dolayısıyla selamlar ve kutlarım!

Yoldaşlar! Ülkemizin halkları, uluslararası 1 Mayıs gününü bu yıl, faşist Alman istilacılarına karşı yürütülen Anavatan Savaşı şartları altında kutlamaktadırlar. Savaş, yaşamımızın her yanına damgasını vurdu. Savaş, bugüne, 1 Mayıs bayramına da damgasını vurdu. Ülkemizin emekçileri, savaş durumunu hesaba katarak, yurdumuzu savunmada bu günü coşkun bir çalışmayla geçirmek için, bayram dinlenmesinden vazgeçtiler. Cephemizin erleri ile tek bir hayat yaşayan ülkemizin emekçileri, cepheye en büyük yardımda bulunmak, cepheye bol bol tüfek, mitralyöz, top, havan, tank, uçak, cephane, ekmek, et, balık ve sebze vermek için 1 Mayıs bayram gününü çalışma ve savaş günü ilan ettiler.

Bu, düşman üzerinde zafer kazanmak yolunda biz-

de cephe ile cephe gerisi, her türlü zorlukları yenmeye hazır birleşik ve birbirinden ayrılmaz bir savaş kargâhı teşkil ediyor demektir.

Yoldaşlar! Faşist Alman ilhakçıları, Avrupa'yı savaş girdabına sürükleyip, Avrupa kıtasının özgürlüksever ülkelerini —Fransa, Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Çekoslovakya, Polonya, Yugoslavya, Yunanistan— boyunduruk altına alıp, Alman bankerlerini zengin etmek için bu ülkelerin kanını emmeye başlayalı iki yıldan fazla oldu. Faşist Alman ilhakçıları, ülkemize karşı alçakça ve haince saldırıp, köylerimizi ve şehirlerimizi yağma edip yıkmaya, Estonya, Letonya, Litvanya, Belorusya, Ukrayna ve Moldavya'nın barışçıl halklarının ırzına geçip öldürmeye başlayalı on aydan fazla oldu. Ülkemizin halkları, yurdumuzun onur ve özgürlüğünü savunarak, canavarlaşmış düşmana karşı on aydan fazladır Anavatan Savaşı yürütmektedirler. Bu zaman içinde biz, Alman faşistlerini iyice deneyip sınamak, onların gerçek niyetlerini anlamak, onların gerçek yüzlerini tanımak için, laftan ibaret sözler üzerinde değil, savaşın verdiği tecrübeler üzerinde, herkesin bildiği olaylar üzerinde bilmek, tanımak için yeterince imkân bulduk.

Onlar, düşmanlarımız, Alman faşistleri kimdir? Bunlar ne gibi adamlardır? Savaş tecrübesi, bize bu konuda neleri öğretiyor?

Deniyor ki, Alman faşistleri, diğer devletlerin komplolarına karşı Almanya'nın bütünlüğünü ve bağımsızlığını koruyan milliyetçilerdir. Bu, elbette yalandır. Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Yunanistan, Sovyetler Birliği ve özgürlüksever diğer ülkelerin, Almanya'nın bütünlüğünü ve bağımsızlığına kastettiklerini ancak yalancılar iddia edebilir. Gerçekte, Alman faşistleri milliyetçi değil, yabancı ülkeleri ilhak eden ve Alman bankerlerini, Alman plutokratlarını zenginleştirmek için di-

ğer ülkelerin kanını emen emperyalistlerdir. Alman faşistlerinin elebaşlarından Göring, bilindiği gibi, kendisi düzinelerce işletmeyi sömüren en büyük banker ve plutokratlardan biridir. Hitler, Göbbels, Ribbentrop, Himmler ve bugünkü Almanya'nın diğer iktidar sahipleri; Alman bankerlerinin çıkarlarını bütün diğer çıkarlardan daha üstün tutan, Alman bankerlerinin zincirli köpekleridir. Bu efendilerin elinde Alman ordusu, Almanya'nın çıkarları uğrunda değil, Alman bankerlerinin ve plutokratlarının zenginleştirilmesi için hem kendi hem de başkalarının kanını dökmek, hem kendisini hem başkalarını kötürüm etmek için kör bir alettir.

Savaşın tecrübesi bunu göstermektedir.

Deniyor ki, Alman faşistleri, plutokratlara karşı işçilerin ve köylülerin çıkarlarını savunmak isteyen sosyalistlerdir. Bu elbette yalandır. İşletmelere ve fabrikalara köle emeği sokmuş, Almanya'nın ve boyunduruk altındaki ülkelerin köylerinde serflik rejimini diriltmiş olan Alman faşistleri, işçilerin ve köylülerin savunucularıdır diye ancak sahtekarlar iddia edebilir. Alman faşistlerinin kurduğu kölelik ve serflik rejiminin, işçi ve köylülere değil, Alman bankerlerinin ve plutokratlarının çıkarlarına yaradığını ancak küstah sahtekarlar inkâr edebilir. Gerçekte, Alman faşistleri, gerici derebeyleridir. Alman ordusu ise, Alman bankerlerini zenginleştirmek ve çiftlik sahiplerinin egemenliğini diriltmek uğrunda kan döken derebey ordusudur.

Savaşın tecrübesi bunu göstermektedir.

Deniyor ki, Alman faşistleri, Avrupa kültürünün taşıyıcıları, başka ülkelerde bu kültürün yayılması için savaşan kimselerdir. Bu elbette yalandır. Avrupa'yı darağaçları ile donatan, barışçıl halkı talan edip ırzına geçen, şehirleri ve köyleri yakıp havaya uçuran, Avrupa halklarının kültür değerlerini mahveden Alman faşist-

lerinin, Avrupa kültürünün taşıyıcıları olduklarını ancak profesyonel sahtekarlar iddia edebilir. Gerçekte, Alman faşistleri, Avrupa kültürünün düşmanıdırlar. Alman ordusu ise, Avrupa kültürünü yıkmak, Alınan bankerleri ve baronlarının köleci «kültürünü» yaymak için meydana getirilmiş ortaçağın kara irtica ordusudur.

Savaşın tecrübesi bunu göstermektedir.

Düşmanımızın, savaşın tecrübesi ile açılan ve meydana çıkarılan çehresi böyledir.

Fakat savaşın tecrübesi bu sonuçlarla sınırlı değildir. Savaşın tecrübesi, bundan başka, savaş döneminde gerek faşist Almanya ve ordusunun durumunda, gerek ülkemizin ve Kızıl Ordumuzun durumunda derin değişiklikler olduğunu da göstermektedir.

Bunlar ne gibi değişikliklerdir?

Her şeyden önce, bu dönem içinde, faşist Almanya ile ordusunun, bundan 10 ay önce olduğundan çok daha zayıf düşmüş oldukları şüphesizdir. Savaş, Alman halkını büyük bir hayal kırıklığına uğrattı; milyonlarca insan kaybettirdi, açlık ve sefalet getirdi. Savaşın sonu görünmemekte, ama insan yedekleri bitmek üzere, petrol suyunu çekmek üzere, hammaddeler tükenmek üzeredir. Alman halkı, Almanya'nın kaçınılmaz olarak yenileceğini gittikçe daha fazla anlamaktadır. Meydana gelen durumun içinden tek çıkar yolun, maceracı Hitler - Göring kliğinin elinden Almanya'yı kurtarmak olduğu, Alman halkı için gittikçe daha açık hale gelmektedir.

Hitlerci emperyalizm, Avrupa'da geniş topraklar işgal etti, fakat Avrupa halklarının direnme iradesini kıramadı. Boyunduruk altına düşen halkların, faşist Alman haydutları rejimine karşı savaşları genel bir mahiyet almaktadır. İşgal altına düşmüş bütün ülkelerde askeri fabrikalarda sabotaj, Alman ikmal kamplarını havaya uçurma, Alman askeri katarlarını raydan çıkarma, Al-

man asker ve subaylarını öldürme hergünlük olaylar halini aldı. Bütün Yugoslavya'yı ve Almanların işgali altına düşen Sovyet bölgelerini partizan savaşının alevleri sardı.

Bütün bu durum ve şartlar, Alman cephe gerisini, yani bir bütün olarak faşist Almanya'yı da zayıf düşürmüştür.

Alman ordusuna gelince, savunmada gösterdiği inada rağmen, 10 ay önce olduğundan daha zayıf düşmüştür. Alman ordusunda Reichenau, Brauchitsch, Todt ve diğerleri gibi eski ve tecrübeli generaller ya Kızıl Ordu tarafından öldürülmüş, ya da faşist Alman yönetici kliği tarafından kovulmuşlardır. Alman ordusunun subay kadrosu kısmen Kızıl Ordu tarafından kırılmış, kısmen de, sivil halka karşı yaptıkları soygunculuk ve şiddet eylemleri karşısında dağılmıştır. Alman ordusunun er mevcudu, savaş harekatının seyri içinde önemli surette zayıflamıştır ve gittikçe daha az ikmal almaktadır.

İkincisi, savaşın geçen dönemi içinde ülkemizin savaşın başlangıcında olduğundan çok daha güçlenmiş olduğu şüphesizdir. Ülkemizin kendi Hükümeti etrafında her zamankinden daha sıkı toplanmış olduğunu, ülkemizde cephe ile cephe gerisinin bir tek savaş karargâhında birleştiğini ve bu karargâhın darbelerinin bir hedefe çevrildiğini, cephe gerisinde çalışan Sovyet yurttaşlarının cepheye gittikçe artan sayıda tüfek, mitralyöz, havan, top, tank, uçak, erzak ve cephane sağladığını yalnız dostlarımız değil, düşmanlarımız da kabul etmek zorunda kalmışlardır.

Yurdumuzun uluslararası bağlarına gelince, bu bağlar son zamanlarda, her zamankinden çok daha arttı ve güçlendi. Alman emperyalizmine karşı bütün özgürlüksever halklar birleşti. Bu halkların gözleri Sovyetler

Birliği'ne çevrilmiştir. Özgürlükleri, onur ve bağımsızlıkları uğrunda ülkemiz halklarının yürüttüğü kahramanca savaşa bütün ileri insanlık hayranlık duymaktadır. Bütün özgürlüksever ülkelerin halkları, Sovyetler Birliği'ne, dünyayı Hitler vebasından kurtaracak güç olarak bakmaktadırlar. Bu özgürlüksever ülkeler arasında ön sırada, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri yer tutmaktadır. Biz, bu ülkelere dostluk ve ittifak bağları ile bağlıyız; bu ülkeler faşist Alman istilacılarına karşı ülkemize gittikçe daha çok askeri yardımda bulunmaktadırlar.

Bütün bunlar, ülkemizin çok daha güçlendiğini göstermektedir.

Nihayet, geçen bu süre içinde Kızıl Ordu'nun savaşın başında olduğundan daha örgütlü ve güçlü hale geldiğine şüphe yoktur. Alman emperyalistlerinin haince yaptıkları saldırı nedeniyle geçici olarak bir geri çekilişten sonra, savaşın seyri içinde Kızıl Ordu'nun bir dönüm noktası elde etmesi ve aktif bir savunmadan düşman kuvvetlerine karşı başarılı saldırıya geçmesi, herkesin bildiği bu olgu, bir raslantı sayılamaz. Kızıl Ordunun başarıları sayesinde Anavatan Savaşının yeni bir safhaya, Sovyet topraklarını Hitlerci pislikten temizleme safhasına geçmiş olduğu bir gerçektir. Doğrusu, Kızıl Ordu bu tarihi görevi yerine getirmeye sert, şiddetli ve karlı bir kışta başladıysa da, yine de bu yolda büyük başarılar elde etmiştir. Askeri harekatta inisiyatifi eline alan Kızıl Ordu, faşist Alman ordularına bir dizi şiddetli darbeler indirdi ve onları Sovyet topraklarının önemli bir kısmını terketmeye zorladı. İstilacıların, nefes almak ve savunma hatlarında yerleşmek için kıştan istifade etmek yolundaki hesapları iflas etti. Kızıl Ordu, yaptığı saldırının seyri içinde, düşmanın pek büyük insan güçlerini ve malzemesini yok etti, düşmanın elinden pek

çok teknik araçları çekip aldı ve düşmanı, ilkbahar ve yaz harekatı için derin cephe gerilerinde yığdığı yedek güçlerini zamanından önce kullanmaya mecbur etti.

Bütün bunlar, Kızıl Ordunun daha örgütlü ve daha güçlü bir hale geldiğini, subay kadrolarının savaşlarda piştiğini, generallerinin ise daha tecrübeli ve daha uyanık olmaya başladıklarını göstermektedir.

Kızıl Ordunun er terkibinde de bir dönüşüm meydana gelmiştir.

Anavatan Savaşının ilk ayları içinde, düşmana karşı Kızıl Ordu erleri arasında görülen aldırmazlık ve kaygusuzluk ortadan kalktı. Barışçıl halka ve Sovyet savaş esirlerine karşı faşist Alman istilacılarının işledikleri canavarlıklar, yağmalar ve şiddet eylemleri, erlerimizi bu hastalıktan kurtardı. Erlerimiz daha kızgın ve daha amansız oldular. Faşist Alman istilacılarına hakkıyla kin bağlamayı öğrendiler. Erlerimiz, düşmana karşı içten gelen bir kin duymadıkça, onu yenmenin mümkün olmadığını anladılar.

Alman ordusunun yenilmez olduğu hakkında savaşın başlangıcında dolaşan ve Almanlar karşısında duyulan korkuyu gizleyen gevezelikten artık iz bile kalmadı. Rostov ve Kerç dolaylarında, Moskova ve Kalinin dolaylarında, Tihvin ve Leningrad dolaylarında geçen ve Kızıl Ordunun faşist Alman istilacılarını önüne katıp kovalamasıyla biten ünlü savaşlar, Alman ordusunun yenilmezliği hakkındaki gevezeliğin, faşist propagandacıların uydurduğu bir masal olduğuna erlerimizi inandırdı. Savaşın verdiği tecrübeler, Alman subaylarında yiğitlik denilen şeyin pek nisbi bir şey olduğuna, Alman subayının ancak karşısında silahsız savaş esirlerini ve barışçıl sivil halkı bulduğu zaman yiğitlik gösterdiğine, Kızıl Ordu'nun örgütlü gücüyle yüzyüze gelince onlarda cesaretten eser bile kalmadığına erlerimizi inandırmıştır. Şu

Rus atasözünü hatırlayın: «Kedinin karşısında arslan, ama arslanın karşısında kendisi kedi».

Faşist Alman istilacılarına karşı savaşın tecrübelerinden çıkan sonuçlar bunlardır.

Bu sonuçlar neyi gösteriyor?

Bunlar; faşist Alman istilacılarını tamamıyla yok edinceye ve Hitler alçaklarından Sovyet topraklarını büsbütün temizleyinceye kadar, faşist Alman istilacılarına darbeler indirebileceğimizi ve indirmemiz gerektiğini gösteriyor.

Yoldaşlar! Biz, Anavatan Savaşı, kurtuluş savaşı, haklı bir savaş yürütüyoruz. Başkalarının ülkelerini fethetmek, başka ulusları boyunduruk altına almak gibi bir gayemiz yoktur. Bizim gayemiz berrak ve yücedir. Biz, Sovyet topraklarımızı faşist Alman alçaklarından kurtarmak istiyoruz. Biz, kardeşlerimiz olan Ukraynalıları, Moldavyalıları, Belorusyalıları, Litvanyalıları, Letonyalıları, Estonyalıları, Karelyalıları faşist Alman alçaklarının uğrattıkları rezalet ve hakaretlerden kurtarmak istiyoruz. Bu gayeye ulaşmak için faşist Alman ordusunu parçalayıp faşist Alman işgalcilerini —eğer teslim olmazlarsa— son adamına kadar kırmalıyız. Başka yol yoktur.

Biz bunu yapabiliriz ve neye mal olursa olsun, mutlaka yapmalıyız.

Bu yüce gayeye ulaşmak için Kızıl Ordu gereken her şeye sahiptir. Yalnız bir şey yetmiyor; yani Kızıl Ordu yurdumuzun kendine verdiği birinci sınıf ve en yeni sistem tekniği düşmana karşı tamamıyla kullanmayı yeteri kadar beceremiyor. Bundan ötürü, Kızıl Ordu erleri, mitralyözcüleri, havancıları, tankçıları, havacıları ve sü-

varilerinin görevi, askerlik sanatını öğrenmek, kendi silahlarını mükemmel şekilde kullanmayı, yaptıkları işlerin ustası olmayı öğrenmek, ısrarla öğrenmek, bu suretle düşmanı her halde tepelemeyi öğrenmektir. Düşmanı yenmek sanatı ancak böyle öğrenilebilir. Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri ve Kızıl Donanma bahriyelileri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar!

Sizleri 1 Mayıs günü dolayısıyla selamlar, kutlar ve emrederim:

1 — Erler, tüfeği mükemmel incelemeli, silahının ustası olmalı, Alman işgalcilerini imha eden şanlı nişancılarımızın vurdukları gibi sektirmeden düşmanı vurmalı!

2 — Mitralyözcüler, topçular, havancılar, tankçılar ve havacılar, silahlarını mükemmel incelemeli, işlerinin ustaları olmalı, tamamıyla yok edinceye kadar, faşist Alman istilacılarını alnından vurmalı!

3 — Ordu birliklerinin komutanları, her sınıftan kuvvetlerin karşılıklı işbirliğiyle hareket etmelerini mükemmel incelemeli, kuvvetleri sevk ve idare işlerinde ustalaşmalı, Kızıl Ordunun büyük kurtuluş görevini yerine getirmeye yetenekli olduğunu bütün dünyaya göstermeli!

4 — Bütün Kızıl Ordu, 1942 yılının faşist Alman ordularını tamamıyla ezme ve Sovyet topraklarını Hitlerci alçaklardan kurtarma yılı olmasını hedeflemeli!

5 — Kadın ve erkek partizanlar, Alman istilacılarının cephe gerisinde partizan savaşını güçlendirmeli, düşmanın haberleşme ve ulaşım araçlarını tahrip etmeli, düşmanın kurmaylarını ve teknik donatımını yok etmeli ve anavatanımızı ezenlerden kurşunu esirgememeli!

Yüce Lenin'in yenilmez bayrağı altında zafere doğru ileri!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 269-276.

AMERİKAN ASSOCIATED PRESS BASIN AJANSI MUHABİRİNİN SORULARINA J. V. STALİN YOLDAŞIN CEVAPLARI

Amerikan Associated Press basın ajansının Moskova muhabiri Bay Cassidy, SSCB Halk Komiserleri Konseyi Başkanı J. V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak, Amerikan kamuoyunu ilgilendirmekte olan üç soruyu sözlü ya da yazılı cevaplandırmasını rica etmiştir.

J. V. Stalin yoldaş, Bay Cassidy'ye aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir:

Bay Cassidy,

Çok meşgul olduğumdan ve bu nedenle size mülakat vermem imkânsız olduğundan ötürü, sorularınıza şu kısa yazılı yanıtı vermekle yetiniyorum.

1 — «Bugünkü durumun Sovyet değerlendirmesinde, ikinci cephenin açılması ne gibi bir yer tutmaktadır?»

Yanıt: Çok önemli, denebilir ki, birinci derecede bir yer tutmaktadır.

2 — «Müttefiklerin Sovyetler Birliği'ne yardımı ne ölçüde etkilidir ve bu yardımı genişletmek ve iyileştirmek için ne yapmak gerekir?»

Yanıt: Faşist Alman ordularının başlıca güçle-

rini kendi üstüne çekmek suretiyle Sovyetler Birliği'nin müttefiklere yaptığı yardıma nispetle, müttefiklerin Sovyetler Birliği'ne gösterdiği yardımın etkisi henüz azdır. Bu yardımı genişletmek ve iyileştirmek için yalnız bir tek şey gereklidir: Müttefiklerin kendi yükümlülüklerini tam zamanında ve tastamam yerine getirmeleri.

3 — «Sovyetlerin direnme yeteneği hâlâ ne büyüklüktedir?»

Yanıt: Alman haydutlarına karşı Sovyetlerin direnme yeteneği faşist Almanya'nın ya da herhangi başka bir saldırgan devletin dünya egemenliğini kendi eline geçirmek için göstereceği yetenekten —eğer daha fazla değilse— zerre kadar aşağı kalmaz.

Saygılarımla
J. Stalin

3 Ekim 1942
J. V. Stalin, Eserler, Cilt 14, Almanca, s. 277-278.

BÜYÜK SOSYALİST EKİM DEVRİMİNİN 25. YILDÖNÜMÜ

Devlet Savunma Komitesi Başkanının Emekçi Temsilcileri Moskova Sovyetinin Moskova Şehri Parti ve Toplumsal Örgütleri ile birlikte Tören Toplantısında Raporu

6 Kasım 1942

Yoldaşlar!

Bugün ülkemizde Sovyet Devrimi'nin zaferinin 25. yıldönümünü kutluyoruz. Bizde Sovyet düzeni kurulalı 25 yıl geçti. Sovyet düzeninin varoluşunun, önümüzdeki 26. yılının eşiğindeyiz.

Ekim Sovyet devriminin yıldönümü töreni toplantılarında, geçen bir yıl içinde devlet ve Parti örgütlerinin çalışmalarının sonuçlarını toparlamak gelenek olmuştur. Geçen yılın Kasım'ından, bu yılın Kasım'ına kadar geçen bir yılın sonuçları hakkında size rapor vermek görevi bana verilmiştir.

Devlet ve Parti organlarımızın faaliyeti, geçen yıl zarfında iki yönde yürütülmüştür: Bir yandan, barışçıl inşa ve cephemiz için sağlam bir cephe gerisi örgütle-

mek yönünde; öbür yandan da Kızıl Ordu'nun savunma ve saldırı harekâtını yürütmek yönünde olmuştur.

1 — CEPHE GERİSİNDE ÖRGÜTLEME ÇALIŞMASI

Yönetici organlarımızın barışçıl inşa faaliyeti, bu dönem içinde, gerek askeri, gerek sivil sanayimizin mevkilerini ülkemizin doğu bölgelerine kaydırmak, işletmeleri işçi ve makine tesisatları ile tahliye edip yeni yerlere yerleştirmek, doğuda ekili alanların genişletilmesiyle güz ekinini artırmak ve nihayet, cephe için çalışan işletmelerimizin çalışmalarını kökten iyileştirmek ve cephe gerisinde gerek fabrikalarda, gerekse kolhozlarda ve sovhozlarda çalışma disiplinini güçlendirmek olmuştur. Bunun, bütün iktisadi ve idari Halk Komiserliklerimiz ve bu arada demiryolu ulaşımımız için büyük çaplı son derece zor ve girift bir örgütleme çalışması olduğunu söylemek gerekir. Fakat zorlukların üstesinden gelmeyi başardık. Şimdi, savaş zamanının bütün zorluklarına rağmen, fabrikalarımız, kolhozlarımız ve sovhozlarımız şüphesiz iyi çalışmaktadırlar. Askeri işletmelerimiz ve onlara bağlı sanayi dalları, özenle ve titizlikle, Kızıl Orduya top, havan, uçak, tank, mitralyöz, tüfek ve cephane yetiştirmektedir. Kolhozlarımız ve sovhozlarımız keza özenle ve titizlikle, halka ve Kızıl Ordu'ya erzak, sanayimize ise hammadde yetiştirmektedir. Ülkemizin şimdiye kadar hiçbir zaman bu kadar sağlam ve örgütlü bir cephe gerisine sahip olmadığını itiraf etmek lazımdır.

Bütün bu girift örgütleme ve inşa faaliyeti neticesinde yalnız ülkemiz değil, cephe gerisindeki insanlar da değişmişlerdir. İnsanlarımız daha dikkatli, daha az

gevşek, daha disiplinli oldular, savaşın gerektirdiği şekilde çalışmayı öğrendiler, anavatana ve onun cephedeki savunucusu Kızıl Ordu'ya olan yükümlülüklerinin bilincine vardılar. Cephe gerisinde, vatandaşlık yükümlülüğü duygusundan yoksun ihmalci ve avareler gittikçe azalmaktadır. İçleri vatandaşlık yükümlülüğü duygusuyla dolu örgütlü ve disiplinli insanlar gittikçe artmaktadır.

Fakat, daha önce söylediğim gibi, geçen yıl sadece barışçıl inşa yılı değildi. Geçen yıl aynı zamanda, barışsever ülkemize alçakça ve haince saldıran Alman istilacılarına karşı yürütülen Anavatan Savaşı yılıdır da.

2 — SOVYET-ALMAN CEPHESİNDEKİ SAVAŞ HAREKÂTI

Geçen yıl zarfında yönetici organlarımızın askeri faaliyetine gelince, bu faaliyet faşist Alman ordularına karşı Kızıl Ordu'nun saldırı ve savunma harekâtını emniyete almada ifadesini bulmuştur. Sovyet-Alman cephesinde geçen yıl içindeki savaş harekâtını iki döneme ayırabiliriz: Birinci dönem — bu dönem, Kızıl Ordu'nun, Almanların Moskova'ya karşı giriştiği saldırıyı püskürterek inisiyatifi kendi eline alıp, saldırıya geçtiği; Alman ordularını önüne katıp kovaladığı ve dört ay süresinde yer yer 400 kilometreden fazla ilerlediği, her şeyden önce kış dönemidir. İkinci dönem ise, faşist Alman ordularının, Avrupa'da ikinci cephenin yokluğundan istifade ederek, bütün serbest yedek güçlerini topladığı, güneybatı cephesinde cepheyi yarıp inisiyatifi ellerine geçirerek beş ay içinde yer yer 500 kilometre kadar ilerledikleri yaz dönemidir.

Birinci dönem içindeki savaş harekâtı, her şeyden

önce de Kızıl Ordu'nun Rostov, Tula, Kaluga dolaylarında, Moskova, Tihvin ve Leningrad önlerindeki başarılı harekâtı, iki önemli olguyu ortaya çıkardı. Birincisi, Kızıl Ordu'nun ve onun savaş kadrolarının, faşist Alman ordularının baskısına sadece dayanmaya değil, aynı zamanda onları meydan savaşında darmadağın etmeye ve geri püskürtmeye de muktedir ciddi bir güç haline geldiğini gösterdi. İkincisi, faşist Alman ordularının bütün dayanıklılığına rağmen, Kızıl Ordu için belli elverişli şartlar mevcut olduğunda, Alman ordularını hezimete götürebilecek bünyevi zaafları olduğunu gösterdi. Bütün Avrupa'yı zafer yürüyüşüyle aşan, ve birinci sınıf ordular sayılan Fransız ordularını bir darbede halleden Alman ordularını, ilk kez ülkemizde gerçek bir askeri direnişle karşılaştıkları; ve yalnız direnişle karşılaşmak değil, Kızıl Ordunun darbeleri altında geri çekildiği yollar üzerinde pekçok top, ağır vasıta ve cephane bırakarak, işgal ettikleri mevzilerden 400 kilometreden fazla geri çekilmeye mecbur kaldıkları olgusu, bir raslantı sayılamaz. bu olgu, sadece savaşın kış koşulları altında olmasıyla asla izah edilemez.

Sovyet-Alman cephesindeki savaş harekâtının ikinci dönemi, Almanların lehine bir dönüşle karakterizedir; inisiyatif Almanların eline geçer, güneybatı cephesinde cephemiz yarılır, Alman orduları ilerler ve Voronej, Stalingrad, Novorisisk, Pyatigorsk, Mozdok dolaylarına girerler. Avrupa'da ikinci cephenin yokluğundan istifade ederek Almanlar ve müttefikleri, bütün serbest yedek güçlerini cepheye sürdüler ve onları b i r yöne, güneybatı cephesine bir taktik başarı elde ettiler.

Görülüyor ki, Almanlar geçen yılın yazında Alman saldırısının ilk aylarında olduğu gibi öyle her üç yönde de, yani güneyde, kuzeyde ve merkezde eşzamanlı bir saldırıya girişecek kadar güçlü değildirler artık; fakat

hâlâ herhangi bir tek yönde ciddi bir saldırı örgütleyecek kadar güçlüdürler.

Cephemizde yaz saldırısına başlarken faşist Alman stratejistleri hangi ana hedefi gütmekteydiler? Dış ve bu arada Alman basınının da yankılarına bakılacak olursa, saldırının ana hedefinin, Grozni ve Bakû petrol bölgelerini işgal etmek olduğu söylenebilir. Fakat olgular, böyle bir ihtimali kesin surette yalanlıyor. Olgular; Almanların SSCB'nin petrol bölgelerine doğru ilerlemelerinin ana hedef değil, bir yan hedef olduğunu göstermektedir.

O halde, Alman saldırısının ana hedefi ne idi? Bu saldırının hedefi, Moskova'yı doğu tarafından dolanmak, onu cephe gerisinden, Volga bölgesinden ve Uralar'dan kopartmak ve sonra da Moskova'ya darbe indirmekti. Almanların güneyde petrol bölgeleri yönünde ilerlemesinin yan hedefi, sadece petrol bölgelerini işgal etmek değil —bu o kadar önemli de değil— idi, bundan ziyade, ana yedek güçlerimizi güneye doğru çekmek ve Moskova'ya darbe indirileceği zaman, daha kolay bir başarı elde etmek için, Moskova cephesini zayıflatmaktı. Alman ordularının ana gruplaşmasının şimdiki durumda güneyde değil, Orel ve Stalingrad bölgesinde bulunması da esasen bununla izah edilir.

Geçenlerde Alman Genelkurmayı'ndan bir subay bizimkilerin eline düştü. Bu subayın üzerinde, Alman ordularının tayin edilen zamanlarla ilerlemeleri planını gösteren bir harita bulundu. Bu belgeden görüldüğü üzere, Almanlar bu yıl 10 Temmuz'da Borissoglebsk'te, 25 Temmuz'da Stalingrad'da, 10 Ağustos'ta Saratov'da, 15 Ağustos'ta Kuybişev'de, 10 Eylül'de Arzamas'ta, 25 Eylül'de Bakû'de olmak niyetinde idiler.

Bu belge, Almanların yaz saldırılarındaki ana hede-

finin Moskova'yı doğu tarafından dolanıp ona darbe indirmek iken, güneye doğru ilerleyişlerinin, diğer şeylerden başka, Moskova'ya karşı darbe indirmenin daha kolay olması için yedeklerimizi Moskova'dan mümkün olduğunca uzağa çekmek ve Moskova cephesini zayıflatmak olduğu hakkındaki bilgilerimizi tamamıyla onaylamaktadır.

Kısacası, Almanların yaz saldırılarındaki ana hedefi, Moskova'yı kuşatmak ve savaşı bu yıl bitirmekti.

Geçen yılın Kasımı'nda Almanlar, Moskova'ya cepheden hücum ederek Moskova'yı almayı, Kızıl Orduyu teslimiyete zorlamayı ve böylece doğuda savaşı bitirmeyi hesaplamışlardı. Askerlerini bu boş hayallerle beslediler. Fakat, bilindiği gibi, Almanların bu hesapları tutmadı. Geçen yıl Moskova'ya cepheden hücuma kalktıklarında ağızları yanan Almanlar, Moskova'yı bu yıl artık yandan kuşatma manevrasıyla almak ve böylece doğuda savaşı bitirmek niyetindeydiler. Şimdi onlar, aptallaştırılmış askerlerini bu hayallerle besliyorlar. Bilindiği gibi, Almanların bu hesapları da tutmadı. Neticede, bir taşla iki kuş vurmak, yani hem petrol elde etmek, hem de Moskova'yı kuşatmak isteyen faşist Alman stratejistleri zor duruma düştüler.

Böylece, Almanların yaz saldırılarındaki taktik başarıları, stratejik planlarının düpedüz dipsiz olması yüzünden sonu getirilmeden kaldı.

3 — AVRUPA'DA İKİNCİ CEPHE SORUNU

Almanların bu yıl, buna rağmen, savaş harekâtı inisiyatifini ellerine geçirmeleri ve cephemizde ciddi taktik başarılar elde etmeleri ne ile izah edilebilir?

Bu, Almanlarla müttefiklerinin, bütün serbest yedek güçlerini toplayıp doğu cephesine sürmeyi ve cephe

kesitlerinden birinde büyük bir güç üstünlüğü yaratmayı başarmalarıyla izah edilir. Hiç kuşku yok ki, bu tedbirler olmasaydı, Almanlar cephemizde hiçbir başarı elde edemezlerdi.

Fakat bütün yedeklerini toplayıp doğu cephesine sürmeyi niçin başardılar? Çünkü Avrupa'da ikinci cephenin yokluğu, kendilerini hiçbir tehlikeye sokmadan onlara bu harekâtı yürütmek imkanını verdi.

Demek ki, cephemizde Almanların bu yıl taktik başarılarının başlıca nedeni şudur: Avrupa'da ikinci cephenin yokluğu, onlara, cephemize bütün serbest yedeklerini sürmek ve güneybatı cephesinde kendi güçlerine büyük bir üstünlük yaratmak imkanını vermiştir.

Avrupa'da Birinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi ikinci cephenin mevcut olduğunu ve bu cephenin, örneğin 60 Alman tümenini ve Almanya'nın müttefiklerinin 20 tümenini kendi üzerine çektiğini düşünelim. Alman ordularının cephemizdeki durumu ne olurdu? Durumlarının ağlanacak olacağını kestirmek zor değildir. Hatta bu, faşist Alman ordularının sonunun başlangıcı olurdu, çünkü bu durumda Kızıl Ordu bugün bulunduğu yerde değil, mesela Pskov, Minsk, Şitomir ve Odessa yakınlarında bulunurdu. Bu, faşist Alman ordusu bu yılın yazında kendi mahvıyla yüzyüze gelmiş olurdu demektir. Ve eğer bu olmadı ise, Avrupa'da ikinci cephenin yokluğu Almanları kurtarmış olduğundandır.

Avrupa'da ikinci cephe hakkındaki meseleyi tarihi bakımdan inceleyelim.

Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya; batıda esas olarak İngiltere ve Fransa'ya karşı ve doğuda Rus ordularına karşı iki cephede savaşmak zorunda kalmıştı. Yani, Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya'ya karşı ikinci cephe

vardı. Almanya'nın o sıralar elinde bulunan 220 tümeninden, Rus cephesinde bulunanların sayısı 85'ten fazla değildi. Buna, Rus cephesinde bulunan Almanya'nın müttefiklerinin ordularını da, yani 37 Avusturya-Macar tümenini, 2 Bulgar ve 3 Türk tümenini eklersek, toplam 127 tümen olur. Almanya'nın ve müttefiklerinin öbür tümenleri her şeyden önce İngiliz-Fransız ordularına karşı cephe almışlardı. Bunların bir kısmı da Avrupa'da işgal edilen yerlerde işgal kuvvetleri hizmeti görüyordu.

Birinci Dünya Savaşı'nda durum böyleydi.

İkinci Dünya Savaşı'nda şimdi, mesela bu yılın Eylül ayında durum nasıldır?

Yoklanmış ve hiçbir şüpheye yer bırakmayan bilgilere göre, Almanya'nın şimdiki durumda sahip olduğu 256 tümenden, cephemizde bulunan Alman tümenlerinin sayısı 179'dan az değildir. Buna bir de 22 Romen tümeni, 14 Fin tümeni, 10 İtalyan tümeni, 13 Macar tümeni, 1 Slovak tümeni ve 1 İspanyol tümeni eklenirse, şimdiki durumda cephemizde çarpışan tümenlerin toplam sayısı 240'ı buluyor. Almanların ve müttefiklerinin öbür tümenleri, işgal altındaki ülkelerde (Fransa, Belçika, Norveç, Hollanda, Yugoslavya, Polonya, Çekoslovakya vs.) işgal kuvvetleri hizmeti görmektedir. Bunların bir kısmı ise İngiltere'ye karşı Libya'da Mısır için savaşmaktadırlar. Libya cephesi, topu topu 4 Alman tümeniyle 11 İtalyan tümenini çekiyor.

Demek ki, Birinci Dünya Savaşı'ndaki 127 tümen yerine, şimdi cephemizde bulunan tümenlerin sayısı 240'tan az değildir, 85 Alman tümeni yerine ise şimdi Kızıl Orduya karşı savaşan 179 Alman tümeni vardır.

Faşist Alman ordularının bu yılın yazında cephemizdeki taktik başarılarının başlıca nedeni ve aslı işte budadır.

Almanların ülkemize saldırısını, çok defa, Napol-

yon'un Rusya'ya saldırısı ile karşılaştırıyorlar. Fakat bu karşılaştırmanın hiç iler-tutar yeri yoktur. Rusya'ya karşı sefere çıkan 600 bin kişilik ordudan, Napolyon, Borodino'ya kadar 130-140 bin kişilik bir kuvvet getirebildi. Moskova önlerinde elinde topu topu bu kadar kuvvet kalmıştı. Halbuki şimdi, Kızıl Ordu'nun tuttuğu cephenin karşısında, modern savaşın bütün araçlarıyla silahlanmış 3 milyondan fazla asker bulunuyor. Bunlar birbiriyle nasıl karşılaştırılabilir!

Almanların ülkemizi istilası, bazen de Almanya'nın Birinci Dünya Savaşı'nda Rusya'ya saldırısıyla karşılaştırılıyor. Fakat bu kıyaslamanın da iler-tutar yeri yoktur. Birincisi, Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa'da Almanların durumunu son derece zorlaştıran ikinci cephe vardı. Oysa bu savaşta, Avrupa'da ikinci cephe yoktur. İkincisi, bu savaşta, cephemize karşı, Birinci Dünya Savaşı'nda olanın iki katı ordu duruyor. Karşılaştırmanın isabetli olmadığı açıktır.

Kızıl Ordu'nun yüzyüze bulunduğu güçlüklerin ne kadar ciddi ve faşist Alman istilacılarına karşı Kızıl Ordu'nun yürüttüğü kurtuluş savaşında gösterdiği kahramanlığın ne kadar büyük olduğunu şimdi tasavvur edebilirsiniz.

Sanırım, başka hiçbir ülke ve başka hiçbir ordu, canavarlaşmış faşist Alman haydutlarıyla müttefiklerinin böyle bir taarruzuna dayanamazdı. Yalnız bizim Sovyet yurdumuz ve yalnız Kızıl Ordu'muz, böyle bir taarruza dayanma yeteneğindedir. (Alkış tufanı.) Ve yalnız dayanmak değil, onun üstesinden de gelmek [yeteneğindedir —ÇN].

Çok defa soruyorlar: Peki ama, Avrupa'da ikinci cephe açılacak *mı*? Evet, açılacak, er veya geç, fakat açılacaktır. Ve sadece bize gerekli olduğundan değil, her

şeyden önce bizden çok müttefiklerimize gerekli olduğundan açılacaktır. Fransa safdışı edildikten sonra, faşist Almanya'ya karşı ikinci bir cephenin yokluğunun, bütün özgürlüksever ülkeler ve bu arada bizzat müttefikler için kötü bir sonuç doğurabileceğini müttefiklerimizin anlamamaları mümkün değildir.

4 — HİTLER ALMANYASI'NA VE ONUN AVRUPA'DAKİ MÜTTEFİKLERİNE KARŞI SSCB, İNGİLTERE VE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ARASINDAKİ SAVAŞ İTTİFAKI

Şimdi, artık tartışma götürmez bir şey olarak denebilir ki, Hitler Almanya'sının halklara dayattığı savaşın seyri içinde derin bir güçler ayrılışı meydana gelmiştir, birbirilerine zıt iki kamp oluşmuştur: İtalyan-Alman koalisyonu kampı ve İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu kampı.

Tartışılmaz bir olgu da şu ki, birbirine zıt bu iki koalisyon, farklı, birbirine zıt eylem programlarını kendilerine kılavuz edinmektedirler.

İtalyan-Alman koalisyonunun eylem programı şu noktalara karakterize edilebilir: Irk kini; «seçkin» ulusların egemenliği; diğer ulusların boyunduruk altına alınması ve topraklarının ilhak edilmesi; boyunduruk altına alınmış ulusların iktisadi köleleştirilmesi ve ulusal servetlerinin yağmalanması; demokratik özgürlüklerin yok edlimesi; her yerde Hitler rejiminin kurulması.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun eylem programı ise şudur: Irk yalnızcılığının [Rassenexklusivität —ÇN] ortadan kaldırılması; ulusların hak eşitliği ve topraklarının dokunulmazlığı; köleleştirilmiş ulusların kurtuluşu ve egemenlik haklarının yeniden tesisi; her

ulusun kendi isteğine göre örgütlenme hakkı; ezilen uluslara iktisadi yardım ve onlara maddi refah elde etmelerinde uluslara iktisadi yardım ve onlara maddi refah elde etmelerinde destek; demokratik özgürlüklerin yeniden tesis edilmesi; Hitler rejiminin yok edilmesi.

İtalyan-Alman koalisyonunun eylem programı şuna götürdü ki, Avrupanın işgal altındaki tüm ülkeleri —Norveç, Danimarka, Belçika, Hollanda, Fransa, Polonya, Çekoslovakya, Yugoslavya, Yunanistan, SSCB'nin işgal edilmiş bölgeleri—, İtalyan-Alman zulmüne karşı kin ile yanmakta, Almanlara ve onların müttefiklerine karşı becerebildikleri her zararı yapmakta, çektikleri hakaretlerin ve zulümlerin öcünü esircilerden almak için fırsat beklemektedirler.

Bu bağıntıda şimdiki durumun karakteristik yönlerinden biri şudur ki, Avrupa'da İtalyan- Alman koalisyonu giderek tecrit olmakta ve manevi-siyasi yedekleri boyuna tüketmekte, bu koalisyonun zayıflaması ve dağılması artmaktadır.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun eylem programı şununla sonuçlandı ki, Avrupa'da işgal altındaki bütün ülkeler bu koalisyonun üyelerine sempati besliyor ve onlara elden gelen her türlü desteği göstermeye hazırdırlar.

Bu bağıntıda şimdiki durumda karakteristik bir başka yön de şudur ki, bu koalisyonun manevi ve siyasi yedekleri Avrupa'da —ve yalnız Avrupa'da değil— günden güne büyümekte ve Hitler zulmüne karşı bu koalisyon kendisiyle birlikte döğüşmeye hazır ve ona sempati besleyen milyonlarca insan kazanmaktadır.

İki koalisyon arasındaki güçler dengesini insan ve malzeme yardımcı kaynakları bakış açısıyla inceleyecek olursak, bu alanda İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu

tarafında tartışma götürmez bir üstünlük olduğu sonucuna varılır.

Ama sorun şudur: Bu üstünlük tek başına, zaferi kazanmak için yeterli midir? Öyle haller vardır; yardımcı kaynaklar çok olmasına rağmen, öyle faydasızca harcanır ki, üstünlük hiçe iner. Açıktır ki, yardımcı kaynaklardan başka, bu yardımcı kaynakları harekete geçirme yeteneği ve onları doğru şekilde harcama ustalığı da gereklidir. İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu adamlarında böyle bir ustalık ve böyle bir yeteneğin varlığından şüphe etmek için bir neden var mıdır? Buna şüphe edenler vardır. Fakat onlar, neye dayanarak şüphe ediyorlar? Vaktiyle bu koalisyonun adamları kendi ülkelerinin kaynaklarını harekete geçirmek ve onları ekonomik, kültürel ve politik amaçlar için doğru şekilde harcamak ustalığını ve yeteneğini gösterdiler. Sorarım; hangi esasa dayanarak şüphe edilebilir ki, ekonomik, kültürel ve politik inşa amaçları için yardımcı kaynakları harekete geçirmek ve tevzi etmek işinde yetenek ve ustalık göstermiş olan adamlar, askeri amaçları gerçekleştirmek için aynı işi yapmaya yeteneksiz olsunlar? Kanaatimce, böyle bir esas yoktur.

Deniyor ki, İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu, zafer kazanmak için her türlü şansa sahiptir ve bu koalisyon, kendisini zayıf düşürmek ve dağıtmak yeteneğinde olan bünyevi bir eksikliği olmasaydı, her halde zafer kazanırdı. Bu kişilerin fikrine göre, bu eksiklik şundan ibarettir: Bu koalisyon, ideolojileri aynı olmayan başka başka unsurlardan oluşmuştur ve bu hal ona, ortak düşmana karşı ortak bir hareket örgütlemek imkanı vermez.

Ben bu iddianın doğru olmadığı görüşündeyim.

İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonuna giren devletlerin ideolojileri ve toplumsal düzenleri arasındaki far-

kı inkâr etmek gülünç olur. Fakat bu hal, onları köle olmak tehlikesine getiren ortak düşmana karşı bu koalisyonun üyelerine ortak harekât imkanını ve amaca uygunluğunu dıştalamıyor mu? Elbette dıştalamıyor. Üstelik, ortaya çıkan tehlike, koalisyonun üyelerine insanlığı barbarlığa, ortaçağ canavarlıklarına geri dönmekten kurtarmak için ortak hareketin gereğini emredercesine dikte etmektedir. İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonunun eylem programı, bu program esası üzerinde, Hitler zulmüne karşı ortak savaşı örgütlemek ve bu zulme karşı zafer elde etmek için acaba yeterli değil midir? Görüşümce, tamamiyle yeterlidir.

Bu kişilerin düşünceleri bir de şundan ötürü doğru değildir ki; bu düşünceyi geçen yılın olayları tamamıyla çürütüyor. Gerçekten de, bu kişiler haklı olsa idi, İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu üyelerinin gitgide birbirine yabancılaşmalarını gösteren olaylar görürdük. Fakat böyle bir şey görmek şöyle dursun, tam tersine, İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu üyelerinin gitgide yakınlaşmasını ve bir tek savaşçı birlikte birleştiklerini gösteren olgular ve olaylarla karşılaşıyoruz. Geçen yılın olayları, bunun doğrudan kanıtıdır. 1941 yılı Temmuzunda, Almanya Sovyetler Birliği'ne saldırdıktan birkaç hafta sonra, İngiltere; «Almanya'ya karşı savaşta ortak harekât hakkında» bizimle bir anlaşma yaptı. O zamana kadar Amerika Birleşik Devletleri ile bizim bu amaçla hiçbir anlaşmamız yoktu. Bundan on ay sonra, 26 Mayıs 1942'de, Molotov yoldaşın İngiltere'yi ziyareti sırasında; «Hitler Almanyasına ve onun Avrupa'daki suç ortaklarına karşı savaşta ittifak ve savaştan sonra işbirliği ve karşılıklı yardım hakkında» İngiltere bizimle bir anlaşma yaptı. Bu anlaşma 20 yıllık bir süre için bağlandı. Bu anlaşma, ülkemizle İngiltere arasındaki ilişkilerde tarihsel bir dönüm noktasını göstermektedir. 1942 yılı Hazi-

ran ayında Molotov yoldaşın Amerika Birleşik Devletlerini ziyareti sırasında, Amerika Birleşik Devletleri; «Saldırıya karşı savaş yürütülmesinde karşılıklı yardımın temelleri hakkında anlaşma»yı bizimle imzaladı. Bu anlaşma, Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişkilerde ileriye doğru ciddi bir adım olmuştur. Nihayet, Büyük Britanya Başbakanı Churchill'in Moskova'yı ziyareti gibi, her iki ülke liderleri arasında karşılıklı tam bir anlaşma tesis eden böyle önemli bir olayı kaydetmek gerekiyor. Kuşku yoktur ki, bütün bu olgular, SSCB, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri arasmda gittikçe daha fazla artan yakınlaşmayı ve İtalyan-Alman koalisyonuna karşı bir savaş birliğinde birleşmelerini göstermektedir.

Görülüyor ki, şeylerin mantığı, her mantıktan daha güçlüdür.

Bir tek sonuç çıkıyor: İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu, İtalyan-Alman koalisyonunu yenmek için bütün şansa sahiptir ve şüphesiz yenecektir.

GÖREVLERİMİZ

Savaş, bütün örtüleri yırttı ve bütün ilişkileri ortaya koydu. Vaziyet o kadar berraklaştı ki, bu savaşta görevlerimizi saptamaktan daha kolay bir şey yoktur.

Türk generali Erkilet ile yaptığı, Türkçe «Cumhuriyet» gazetesinde yayınlanan röportajında yamyam Hitler şöyle diyor: «Rusya'yı bir daha ayağa kalkamayacak surette yok edeceğiz.» Görüldüğü gibi, gerçi oldukça aptalca ama, açık. (Gülüşmeler.) Bizim Almanya'yı yok etmek gibi bir görevimiz yoktur, çünkü Rusya'yı yok etmek mümkün olmadığı gibi, Almanya da yok edilemez. Fakat Hitler devleti yok edilebilir ve yok edilmelidir. (Alkış tufanı.)

Bizim birinci görevimiz, tam da Hitler devletini ve ona esin verenleri yok etmektir. (Gür alkışlar.)

Aynı generalle aynı röportajda yamyam Hitler şöyle devam ediyor: «Savaşı, Rusya'da hiçbir örgütlü askeri güç kalmayıncaya kadar sürdüreceğiz.» Görüldüğü gibi gerçi iyice aptalca ama, açık. (Gülüşmeler.) Bizim Almanya'da her türlü örgütlü askeri gücü yok etmek gibi bir görevimiz yoktur, çünkü birazcık eğitim görmüş herhangi bir kişi anlar ki, Almanya hakkında olduğu gibi Rusya hakkında da bunun mümkün olması şöyle dursun, galip gelenin bakış açısından da bu amaca uygun değildir. Fakat Hitler ordusu yok edilebilir ve yok edilmelidir. (Gür alkışlar.)

İkinci görevimiz tam da, Hitler ordusunu ve onun sevk ve idarecilerini yok etmektir. (Gür alkışlar.)

Hitlerci alçaklar, Sovyet savaş tutsaklarını işkencelere uğratmayı, yüzlercesini öldürmeyi, içlerinden binlercesini açlığa mahkûm etmeyi kendilerine kural edindiler. Onlar, ülkemizin işgal altındaki bölgelerinin barışçıl halkına, erkeklere, kadınlara, çocuk ve ihtiyarlara, kız ve erkek kardeşlerimize zulüm yapıyor ve onları öldürüyorlar. Onlar, Ukrayna, Belorusya, Baltık, Moldavya, Kırım, Kafkasya halkını köleleştirmeyi veya imha etmeyi kendilerine gaye edindiler. Masum, silahsız insanlara karşı böyle alçaklıkları, ancak onurdan yoksun ve hayvan seviyesine düşmüş alçaklar yapabilirler. Fakat hepsi bu kadarla kalmıyor. Onlar bütün Avrupa'yı darağaçları ve toplama kamplarıyla kapladılar. Onlar, alçakça «rehine sistemi»ni kurdular. Kadınlara tecavüz eden ya da halkı soyan herhangi bir Alman hayvanına karşı geldi diye «rehine» olarak tevkif edilen, hiçbir suçu olmayan insanları kurşuna dizmekte ve asmaktadırlar. Onlar Avrupa'yı, bir halklar hapishanesine çevirdiler. Ve onlar buna «Avrupa'nın yeni düzeni» diyorlar.

Bütün bu alçaklıkların suçlularını, «Avrupa'nın yeni düzeni»ni taşıyıcılarını, bütün bu çiçeği burnunda genel valileri, şehir komutanlarını ve komutan muavinlerini biliyoruz. Bunların isimlerini, işkencelere uğramış onbinlerce insan biliyor. Bu cellatlar bilsinler ki, cinayetlerinin sorumluluğundan yakalarını sıyıramayacaklar, azap ve işkencelere uğrayan halkların cezalandırıcı elinden kurtulamayacaklardır.

Üçüncü görevimiz, «Avrupa'nın yeni düzeni» denen bu iğrenç şeyi yıkmak ve onun taşıyıcılarını cezalandırmaktır.

Görevlerimiz bunlardır. (Gür alkışlar.)

Yoldaşlar! Biz büyük bir kurtuluş savaşı yürütmekteyiz. Biz onu yalnız başımıza değil, müttefiklerimizle birlikte yürütmekteyiz. Bu savaş, insanlığın aşağılık düşmanları üzerinde, faşist Alman emperyalistleri üzerinde bize zaferi getirmektedir. Bu zaferin bayrağında şöyle yazılıdır:

Yaşasın İngiliz-Sovyet-Amerikan savaş birliğinin zaferi! (Alkışlar.)

Yaşasın Avrupa haklarının, Hitler zulmünden kurtuluşu! (Alkışlar.)

Yaşasın şanlı Sovyet vatanımızın özgürlük ve bağımsızlığı« (Alkışlar.)

Faşist Alman istilacılarına, onların devletine, ordularına, «Avrupa'nın yeni düzen»lerine lanet ve ölüm! (Alkışlar.)

Kızıl Ordumuza şan! (Gür alkışlar.)

Kızıl Donanmamıza Şan! (Gür alkışlar.)

Kadın ve erkek partizanlarımıza şan! (Gür, sürekli alkışlar. Herkes ayağa kalkar. Salonda alkış tufanı.)

J. V. Stalin, Eserler,
Cilt 14, Almanca,
s. 279-292.

SAVUNMA HALK KOMİSERİNİN 345 NO'LU EMRİ

Moskova, 7 Kasım 1942

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar! Sovyetler Birliği emekçileri!

Sovyet Hükümeti ve Bolşevik Partimiz adına sizleri Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 25. yıldönümü dolayısıyla selamlar ve kutlarım.

Bir çeyrek yüzyıl önce işçiler ve köylüler; Bolşevik Partisinin ve yüce Lenin'in önderleği altında, ülkemizde Sovyet iktidarını kurdular. Sovyetler Birliği halkları, bu zaman içinde şanlı bir yol katettiler. Bu 25 yıl içinde yurdumuz, güçlü bir sosyalist sanayi ve kolhoz devleti haline geldi. Sovyet devletinin halkları, kendi özgürlük ve bağımsızlıklarını elde ettikten sonra, sarsılmaz kardeşçe bir dostlukla birleştiler. Sovyet insanları her türlü baskıdan kurtuldular ve sebatlı bir çalışmayla kendilerine mamur ve müreffeh bir yaşam sağladılar.

Büyük Sosyalist Ekim Devriminin yirmi beşinci yıldönümünü, ülkemizin halkları; faşist Alman istilacılarına ve onların Avrupa'daki suç ortaklarına karşı yürütülen şiddetli savaşın kızgın bir döneminde kutlamaktadırlar.

Bu yılın başında, kış döneminde, Kızıl Ordu, faşist Alman askeri kuvvetlerine ciddi darbeler indirdi. Kızıl Ordu; Almanların Moskova'ya karşı hücumunu püskürttükten sonra, inisiyatifi eline aldı, saldırıya geçti ve ülkemizin bir dizi bölgelerini Alman boyunduruğundan kurtararak, Alman ordularını Batı'ya doğru kovaladı. Böylelikle, Kızıl Ordu; bazı uygun şartlar olunca faşist Alman askeri kuvvetlerini yenebileceğini gösterdi.

Fakat, yazın cephede durum kötüleşti. Avrupa'da ikinci cephenin yokluğundan istifade eden Almanlar ve müttefikleri, bütün yedek güçlerini topladılar, onları Ukrayna cephemize sürdüler ve onu yardılar. Faşist Alman orduları, çok büyük kayıplar pahasına, güneye doğru ilerlemeyi ve Stalingrad'ı, Karadeniz kıyılarını, Grozni'yi, Transkafkasya önlerini tehdit etmeyi başardılar.

Ne var ki, Almanların Moskova'yı doğudan çevirme ve ülkemiz başkentine arkadan darbe indirme planlarını Kızıl Ordu'nun sebat ve yiğitliği suya düşürdü. Düşman, Stalingrad önlerinde durduruldu. Fakat Stalingrad önlerinde durdurulup, orada onbinlerce er ve subayını kaybeden düşman, son kuvvetlerini gererek, yeni yeni tümenleri savaşa sürüyor. Sovyet-Alman cephesindeki savaş gerginleştikçe gerginleşiyor. Sovyet devletinin kaderi, yurdumuzun özgürlüğü ve bağımsızlığı, bu savaşın sonucuna bağlıdır.

Sovyet halkımız; payına düşen sınavları şerefle geçti, ve zafere olan sarsılmaz inançla doludur. Savaş, Sovyet düzeninin güç ve sağlamlığını sıkı bir yoklamadan geçiriyor. Sovyet devletinin parçalanmasına bel bağlamış olan Alman emperyalistlerinin hesapları tamamiyle suya düştü. Sosyalist sanayi, kolhoz sistemi ve ülkemiz halklarının dostluğu ve Sovyet devleti, sağlamlık ve sarsılmazlıklarını gösterdiler. İşçiler, köylüler, ülkemizin bütün aydınları, bütün cephe gerimiz, cephemizin ihti-

yaçlarını yerine getirmek için namusla ve fedakârca çalışıyorlar.

Hitler Almanya'sına ve onun suç ortaklarına karşı yürütülen savaşın bütün ağırlığını Kızıl Ordu taşımaktadır. Faşist ordulara karşı yürüttüğü fedakarca savaşla Kızıl Ordu, yeryüzündeki bütün özgürlüksever halkların sevgi ve saygısını kazandı. Daha önceleri yeterince savaş tecrübesi olmayan Kızıl Ordu'nun er ve komutanları, düşmana tam darbe indirmesini, onun insan kuvvetlerini ve teknik araçlarını imha etmesini, düşmanın planlarını bozmasını, şehirlerimizi ve köylerimizi yabancı zalimlere karşı savunmasını öğrendiler. Moskova ve Tula'nın, Odessa ve Sivastopol'ün, Leningrad ve Stalingrad'ın savunmacıları, emsalsiz cesaret, demir disiplin, dayanıklılık ve zafer kazanma ustalığı gösterdiler. Bütün Kızıl Ordumuz bu kahramanlardan örnek alıyor. Kızıl Ordunun direnme gücünü düşman kendi bedeninde tatma fırsatı buldu. Kızıl Ordu'nun ezici darbelerinin gücünü ise düşman yakında tadacaktır.

Alman istilacılarının daha yeni yeni maceralara atılacağına kuşku yoktur. Fakat düşmanın güçlerinin artık altı oyulmuştur ve sınırına varmıştır. Savaş sırasında Kızıl Ordu, sekiz milyondan fazla düşman asker ve subayını safdışı etti. İçine Romenler, Macarlar, İtalyanlar, Finler katılmış olan Hitlerci ordu, 1941 yılı yazına ve sonbaharına nispetle şimdi daha zayıf düşmüş bulunuyor.

Yoldaşlar; Kızıl Ordu erleri, komutanlar ve siyasi fonksiyonerler, kadın ve erkek partizanlar!

Faşist Alman ordusunun hezimeti, Sovyet topraklarının Hitlerci istilacılardan temizlenmesi, sizin inat ve sebatınıza, savaşma becerinize ve vatana karşı yükümlülüklerinizi yerine getirmeye hazır oluşunuza bağlıdır!

Sovyet toprağını Hitlerci pislik-

ten temizleyebiriz ve temizlemeliyiz.

Bunun için şunlar gereklidir:

1 — Cephe hattımızı sebat ve inatla savunmak, düşmanın daha fazla ilerlemesine meydan vermemek, bütün güçlerimizle düşmanı yıpratmak, düşmanın insan gücünü yok etmek ve düşmanın teknik savaş araçlarını imha etmek;

2 — Ordumuzda demir disiplini, en sıkı düzeni ve emir salahiyetini her surette kuvvetlendirmek, birliklerin savaş eğitimini mükemmelleştirmek, düşmana kahredici darbeyi inatla ve sebatla hazırlamak;

3 — Düşmanın ardında partizan-halk hareketinin alevini körüklemek, düşmanın artçı kuruluşlarını ve hizmetlerini yıkmak, faşist Alman alçaklarının kökünü kurutmak.

Yoldaşlar!

Rostov, Moskova ve Tihvin dolaylarında düşman, Kızıl Ordu'nun darbesinin şiddetini bir kez tatma fırsatı buldu. Kızıl Ordu'nun yeni darbelerinin şiddetini düşmanın bir kez daha tadacağı gün uzak değildir. O zaman bizim caddelerimiz de bayram süsleriyle şenlenecektir!

Yaşasın Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 25. yıldönümü!

Yaşasın Kızıl Ordumuz!

Yaşasın Savaş Donanmamız!

Yaşasın şanlı kadın ve erkek partizanlarımız!

Faşist Alman işgalcilerine ölüm!

Savunma Halk Komiseri
J. Stalin

J. V. Stalin, Eserler, Cilt 14, Almanca, s. 293-296.

AMERİKAN ASSOCIATED PRESS BASIN AJANSI MUHABİRİNİN SORULARINA J. V. STALİN YOLDAŞIN CEVAPLARI

Amerikan Associated Press basın ajansının Moskova muhabiri Bay Cassidy, SSCB Halk Komiserleri Konseyi Başkanı J. V. Stalin yoldaşa bir mektupla başvurarak, Amerikan kamuoyunu ilgilendirmekte olan üç soruyu cevaplandırmasını rica etmiştir.

J. V. Stalin yoldaş, Bay Cassidy'ye aşağıdaki mektupla yanıt vermiştir:

Bay Cassidy,

Sizin 12 Kasım'da bana göndermiş olduğunuz sorularınızı cevaplandırıyorum:

1 — «Müttefiklerin Afrika'daki kampanyasını Sovyet tarafı nasıl değerlendiriyor?»

Yanıt: Sovyet tarafı bu kampanyayı; müttefik silahlı kuvvetlerinin artmakta olan gücünü gösteren ve İtalyan-Alman koalisyonunun yakında dağılacağı perspektifini açan büyük önemde parlak bir olgu olarak değerlendiriyor.

Afrika'daki kampanya, İngiliz-Amerikan liderlerinin ciddi bir askeri sefer örgütlemeye yetenekli olmadıklarını iddia eden şüphecileri, bir kez daha yalanlıyor. Okyanus'u geçerek Kuzey Afrika'ya başarıyla asker çıkarmak ve çabucak limanları ve Kazablanka'dan Buji'ye

kadar geniş bir bölgeyi işgal etmek, İtalyan-Alman ordularını batı çöllerinde ustaca ezmek gibi ciddi askeri harekâtı ancak birinci sınıf örgütçülerin gerçekleştirebileceğine hiç şüphe yoktur.

2 — «Sovyetler Birliği üzerindeki baskının azalması anlamında bu kampanya ne ölçüde etkilidir ve Sovyetler Birliği ilerde daha ne gibi yardım beklemektedir?»

Yanıt: Sovyetler Birliği üzerindeki doğrudan baskının azalması anlamında bu kampanyanın ne derecede etkili olduğu hakkında söz söylemek için henüz erkendir. Fakat etkinin az olmayacağım, Sovyetler Birliği üzerindeki baskının bir derece azalmasının yakında baş vereceğini güvenle söylemek mümkündür.

Fakat iş yalnız bunda değildir. Mesele her şeyden önce şu ki, Afrika kampanyası, inisiyatifin müttefiklerimizin eline geçmesi anlamına geldiği ölçüde, Avrupa'da askeri-siyasal durumu İngiliz-Sovyet-Amerikan koalisyonu lehine kökten değiştiriyor. Bu kampanya, mihver devletler sisteminde sevk ve idare edici güç olarak Hitler Almanyasının otoritesini baltalıyor ve Avrupa'da Hitler'in müttefiklerini moralman çökertiyor. Bu kampanya, Fransa'yı hareketsizlikten çıkarıyor, Fransa'nın anti-Hitler güçlerini seferber ediyor ve anti-Hitler Fransız ordusunun örgütlenmesi için bir temel yaratıyor. Bu kampanya, İtalya'yı safdışı etmenin ve Hitler Almanya'sını tecrit etmenin şartlarını yaratıyor. Nihayet bu kampanya, Avrupa'da ikinci cepheyi Almanya'nın canevi merkezlerine daha yakın yerde açmanın şartlarını yaratıyor ki, Hitler zulmü üzerinde zaferi örgütlemek işinde bu cephenin tayin edici önemi olacaktır.

3 — «Nihai zaferi hızlandırmak gayesiyle doğuda Sovyet saldırı gücünün batıda müttefiklerle birleşme ihtimali nedir?»

Yanıt: Kızıl Ordu'nun görevini bütün savaş boyunca yerine getirdiği şekilde, yine şerefle yerine getireceğinden şüphe edilemez.

Saygılarımla
J. Stalin
13 Kasım 1942

J. V. Stalin, Eserler, Cilt, 14, Almanca, s. 297-298.

inter
yayınları